

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ajokorttilain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan ajokorttilakia muutettavaksi. Muutoksilla tarkennetaan, kehitetään ja yhdenmukaistetaan ajokorttisäännöksiä ja ajokorttimenettelyä ajokorttilain voimaantulon johdosta. Muutokset koskevat muun muassa lyhytaikaiseen ajo-oikeuteen liittyviä säännöksiä, ulkomailla annettujen ajokorttien kelpoisuutta Suomessa ja erilaisia siirtymäkauden menettelyjä.

Esitykseen sisältyvät myös ehdotukset tieliikennelain, kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain, ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain ja alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain muuttamiseksi.

Liikenneopettajakoulutukseen ja siihen liittyvään käytännön harjoitteluun liittyviä käytäntöjä tarkennettaisiin. Harjoittelua koskevat muutokset liittyisivät puolustusvoimien liikenneopettajakoulutuksessa tapahtuviin muutoksiin. Kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annettuun lakiin lisättäisiin säännökset opetusharjoittelusta ammattipätevyyskoulutusta antavassa koulutuskeskuksessa. Mainitussa laissa laajennettaisiin poikkeusta kuljettajan ammattipätevyysvaatimuksesta Rajavartiolaitoksen tehtäviin kuuluvissa ajoissa. Lakiin lisättäisiin myös säännös ammattipätevyysvaatimuksen soveltamisesta siirtymäkautena muusta EU- tai ETA-valtiosta tulevan kuljetuksen kuljettajaan silloin, kun kuljetuksen lähtömaassa en-

simmäisen jatkokoulutusjakson suorittamisen määräaika on Euroopan unionin lainsäädännön sallimissa puitteissa tässä laissa säädettyä pitempi.

Lyhytaikaisen ajo-oikeuden ja ajokortin määritelmää ja siihen liittyviä menettelyjä muun muassa tiukemman rikkomusseurannan soveltamisessa tarkennettaisiin. Opetusluvalla annettavaan moottoripyöräopetukseen liitettäisiin vaatimus yhteisopetuksesta opettajan ja oppilaan kanssa ennen ajo-opetuksen antamista vastaavasti kuin mopo-opetuksessa. Moottoripyörän ajokorttiluokkaa korotettaessa kokemusta hyväksikäyttäen opetus olisi annettava autokoulussa, jos opettajalla ei olisi moottoripyörällä ajo-opetusta antavan autokouluopettajan kelpoisuutta.

Ulkomaisen ajokortin kelpoisuutta koskevia ajokorttilain säännöksiä tarkennettaisiin ja lakiin lisättäisiin säännökset ulkomaisen ajokortin haltijan ajokieltoon määrittämisessä noudatettavasta menettelystä. Ajoneuvoliikennerekisteriin tehtäviä viranomaisen ilmoituksia koskevia ajokorttilain ja tieliikennelain säännöksiä tarkennettaisiin. Ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa muutettaisiin eräitä tietojen säilyttämistä ja luovuttamista koskevia säännöksiä.

Lakien on tarkoitus tulla voimaan 19 päivänä tammikuuta 2013.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA.....	3
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	5
2.1 Tavoitteet.....	5
2.2 Keskeiset ehdotukset.....	5
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	7
4 ASIAN VALMISTELU.....	9
4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto.....	9
4.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	11
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	11
1.1 Ajokorttilaki.....	11
1.2 Tieliikennelaki.....	26
1.3 Laki kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä.....	27
1.4 Laki ajoneuvoliikennerekisteristä.....	28
1.5 Laki alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta 1 §. <i>Soveltamisala</i> . Laissa säädettäisiin myös valvotun ajo-oikeuden toteutuksesta, mihin liittyisi käyttötietojen välittäminen 8 §:n mukaisesti viranomaiselle.....	31
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖT JA MÄÄRÄYKSET.....	32
3 VOIMAANTULO.....	32
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	32
4.1 Säädstaso.....	32
4.2 Elinkeinovapaus.....	33
4.3 Henkilötietojen suoja ja julkisen hallintotehtävän hoitaminen.....	33
LAKIEHDOTUKSET.....	37
ajokorttilain muuttamisesta.....	37
tieliikennelain muuttamisesta.....	52
kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta.....	53
ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta.....	55
alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain muuttamisesta.....	57
LIITE.....	59
RINNAKKAISTEKSTIT.....	59
ajokorttilain muuttamisesta.....	59
tieliikennelain muuttamisesta.....	91
kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta.....	93
ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta.....	96
alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain muuttamisesta.....	100

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

Ajokorttilaki (386/2011) annettiin keväällä 2011 ja sen mopokortteja, liikenneopettajalupaa, ajokortin terveysvaatimuksia, autokoulutoimintaa ja ajo-oikeuteen liittyviä seuraamuksia koskevat säännökset tulivat voimaan 1.6.2011. Ajokorttilailla toimeenpannaan ajokorteista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/126/EY, mihin liittyen laki tulee voimaan 19.1.2013. Nämä muutokset koskevat muun muassa ajokorttiluokitusta sekä ajokorttien voimassaoloaikoja ja uudistamista. B-luokan kuljettajaopetusuudistus tulee myös tällöin voimaan.

Liikenneopettajantutkinto muuttui vastikään erikoisammattitutkinnoksi ja se sijoitettiin opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon alan tutkintorakenteeseen. Koulutukseen liittyvä opetusharjoittelu suoritetaan ajokorttilain mukaan autokoulussa. Puolustusvoimien liikenneopettajakoulutuksen järjestämistä selvittänyt opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmä ehdotti tammikuussa 2012 luovuttamassaan mietinnössä (Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2012:4) puolustusvoimien liikenneopettajakoulutuksen kehittämistä yhdistämällä se siviilikoulutukseen. Puolustusvoimien liikenneopettajantutkinto ei tuota autokoulussa toimivan opettajan kelpoisuutta eikä oikeuta ajokorttilainsäädännön mukaisen liikenneopettajaluvan myöntämiseen, vaikka puolustusvoimissa suoritettujen ajokorttitutkinnot tunnustetaan siviilitutkintoja vastaaviksi.

Kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annettu laki (273/2007; ammattipätevyyslaki) perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2003/59/EY ja sen vaatimukseen maantieliikenteen tavara- ja henkilöliikenteessä toimivilta raskaan kaluston kuljettajilta vaadittavasta ammattipätevyydestä. Ammattipäte-

vyysvaatimus koskee kaikkea kuorma- ja linja-auton kuljettamista, jollei poikkeusta vaatimukseen ole. Lain 2 §:n 3 momentin 2 kohdan (389/2011) mukaan laki ei koske kuljettajaa, jos ajoneuvo on poliisin, pelastusvoimien tai pelastusalan koulutuksesta vastaavan oppilaitoksen, ensihoitopalvelun tai puolustusvoimien käytössä niiden tehtäviin liittyvissä kuljetuksissa taikka poliisitehtäviä hoitettaessa tullin tai rajavartiolaitoksen käytössä. Rajavartiolaitoksen tehtävien kannalta säännös on suppea ja vaikeuttaa niiden hoitamista esimerkiksi silloin, kun kysymys on varusmiespalvelusta. Rajavartiolaitoksessa suorittavista.

Ammattipätevyyttä koskevat vaatimukset tulivat voimaan linja-autojen kuljettamisen osalta 10.9.2008 ja kuorma-autojen kuljettamisen osalta 10.9.2009. Direktiivin mukaan jäsenvaltiot voivat päättää ensimmäisen jatkokoulutusjakson vaatimisesta 3—7 vuoden kuluessa säännösten voimaantulosta tai perustason ammattipätevyyskoulutuksen suorittamisesta. Suomessa valittiin käyttöön jatkokoulutuksessa noudatettava viiden vuoden jakso. Sellaisesta jäsenvaltiosta tulevien kuljetusten kuljettajilla, jossa valittiin tätä pitempi määräaika ensimmäiselle jatkokoulutukselle, ei tällöin ole Suomen lainsäädännön mukaista ammattipätevyyttä.

Lyhytaikainen ajo-oikeus on ajokorttilaissa määritelty ensimmäiseksi auton ajo-oikeudeksi. Tällaisen ajo-oikeuden haltijan rikkomusseuranta kestää kaksi vuotta lyhytaikaisen ajo-oikeuden saamisesta. Jatkossa lyhytaikaista ajokorttia seuraava pysyvä ajokortti voidaan antaa aikaisintaan vuoden kulluttua lyhytaikaisen ajo-oikeuden saamisesta. Ajo-oikeuden haltija on lyhytaikaisen ajo-oikeuden saamista seuraavan kahden vuoden aikana tehdyistä teoista määrättävä ajokieltoon yhtä tekoa aikaisemmin kuin kokenempi kuljettaja. Ajo-oikeuden haltijalle, joka on lyhytaikaisen ajo-oikeuden aikana

syyllystynyt liikenneerikoksiin tai -rikkomuksiin siten, että ajokieltoon määräämisen perusteet täyttyvät, on annettava uusi lyhytaikainen ajo-oikeus. Uutta lyhytaikaista ajokorttia haettaessa vaaditaan ajokorttilupa, mutta lyhytaikaisen ajokortin jälkeen annettavaa pysyvää ajokorttia varten sitä ei vaadita. Pysyvä ajokortti on saatavissa kuuden kuukauden sisällä lyhytaikaisen ajo-oikeuden päättymisestä esittämällä todistus harjoitteluvaiheen ja syventävän vaiheen opetuksen saamisesta. Säännösten antamisen jälkeen on ilmennyt epätietoisuutta muun muassa rikkomusseurantaa koskevien säännösten soveltamisessa. Epätietoisuus on koskenut esimerkiksi sitä, millä tavoin tiukempi rikkomusseuranta on tarkoitettu kohdistumaan kuljettajaan, jolla on useita lyhytaikaisia ajo-oikeuksia peräkkäin, onko ajokielto-perusteita tarkasteltava kunkin lyhytaikaisen ajo-oikeuden kohdalla erillisinä ja mikä vaikutus niillä on pysyvän ajo-oikeuden saamisessa.

Opetuslupaopetuksen perusteita uudistettiin ajokorttilaissa ja B- ja AM-luokan opetukseen liitettiin vaatimus oppilaan ja opettajan yhteisopetuksesta autokoulussa ennen ajo-opetuksen aloittamista. Yhteisopetuksen tavoitteena on antaa paremmat edellytykset opetuslupaopetuksen toteuttamiselle ja korostaa AM-luokan opetuksessa kaksipyöräisen ajoneuvon kuljettamiseen liittyviä riskejä. B-luokassa perusvaiheen opetusta ja tutkintoa seuraa ajo-oikeuden saamisen jälkeen harjoitteluvaiheen ja syventävän vaiheen opetus. Tämä opetus voidaan suorittaa vain autokoulussa, jos opettajalla ei ole liikenneopettajalupaa. Autokoulussa moottoripyöräopetusta antavalta ajo-opettajalta vaaditaan liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon perusteella saadun liikenneopettajaluvan lisäksi mainitun tutkinnon moottoripyöräopetuksen toteuttamista koskevan tutkinnon osan suorittaminen, jos mainittu tutkinnon osa ei sisälly liikenneopettajan erikoisammattitutkintoon. Tämä vaatimus ei koske aiempien vaatimusten mukaisesti suoritettua liikenneopettajantutkintoa ja sen perusteella saatua liikenneopettajalupaa. Moottoripyörällä tapahtuvassa opetuslupaopetuksessa ei tällöin ole yhteisopetusta koskevia vaatimuksia. Kuljettajaopetukseen liittyy yleensä kuljetta-

jantutkinnon suorittaminen. Pelkkä opetus riittää kuitenkin jatkossa moottoripyöräluokan korottamiseen lähinnä seuraavaan ylempään luokkaan kokemusta hyväksikäyttäen.

Ajokorttilain voimaantulon myötä ajokorttien vähimmäisikiin, ajokortin suoritusmenetelyihin ja ajokorttien määräaikaisuuteen tulee muutoksia, mistä aiheutuu erilaisia siirtymäsäännösten tarpeita. Ajokorttimenetelyssä on havaittu soveltamisongelmia ja kehittämistarpeita. Ajokorttimenetelyä kehittämällä ajokorttiviranomaisen työtä voitaisiin vähentää ja nopeuttaa asioiden käsittelyä. Soveltamisongelmia liittyy esimerkiksi väliaikaisen ajokiellon päättämiseen eräissä tapauksissa. Poliisi voi määrätä ajo-oikeuden haltijan ajokieltoon, mikä esimerkiksi siinä tapauksessa, että ajo-oikeuden voimassa olo on päättynyt, voi aiheuttaa ongelmia väliaikaisen ajokiellon päättämässä. Tuomioistuimen on pyynnöstä määrättävä rattijuopumuksen syyllistynyt alkolukolla valvottuun ajo-oikeuteen ja ehdolliseen ajokieltoon. Jos asianomainen ei kuitenkaan hae alkolukkoajokorttia poliisilta, väliaikainen ajokielto ei pääty valvotun ajo-oikeuden alkamiseen, jos mainittua alkolukkoajokorttia ei haeta. On myös tilanteita, jotka tarpeettomasti työllistävät ajokorttiviranomaista. Ajokortinhaltijoiden ikäkausitarkastuksista ja lääkärintodistuksen esittämisvelvollisuuden määräajasta on laissa nimenomainen säännös. Seuramuksen määrääminen velvollisuuden laiminlyömisen johdosta edellyttää kuitenkin poliisin erillistä määräystä todistuksen esittämisestä ja uuden määräajan asettamista.

EU- ja ETA-valtioissa annetut ajokortit tunnustetaan vastavuoroisesti. Wienissä tai Genevessä tehtyyn kansainväliseen tieliikennesopimukseen liittyneissä valtioissa annetut ajokortit hyväksytään tietyin edellytyksin, jos asianomainen ei korttia myönnettäessä ole asunut vakinaisesti Suomessa. Muut ajokortit eivät ajokorttilain mukaan ole täällä voimassa. Ulkomaisia ajokortteja on kuitenkin aiemmin voitu käyttää hyväksi suomalaista ajokorttia hankittaessa pääsemällä sen perusteella suoraan kuljettajantutkintoon. Kansainvälisiin tieliikennesopimuksiin perustuvan käytännön mukaan kansainvälisessä liikenteessä ajokieltoon määrätyn ajokortti luovutetaan takaisin haltijalleen tämän poistues-

sa maasta, vaikka ajokieltoaika ei olisi vielä päättynyt. Ajokorttilaissa ei ole säännöksiä ulkomaisen ajokortin haltijan ajokieltoon määräämisestä. Säännökset sisältyivät aikaisemmin ajokorttiasetukseen.

Ajoneuvoliikennerekisterin tietosisältöä ja tietojen luovuttamista koskevat säännökset eivät kaikilta osin vastaa muun lainsäädännön muutoksia tai käytännön tarpeita. Esimerkiksi kuljettajan henkilökohtainen sopivuus on säädetty eräissä tapauksissa ajokortin lisäksi vaadittavan luvan edellytykseksi. Huomioon otetaan tällöin esimerkiksi liikennerekisteritiedot. Näiden tietojen tallettaminen ajoneuvoliikennerekisteriin ja käsittely tässä tarkoituksessa olisi tarpeen. Mainitusta rekisteristä poistetaan myönnettyjä lupia ja kortteja koskevat tiedot viiden vuoden kuluttua luvan tai ajokortin voimassaolon päättymisestä. Näillä tiedoilla voi olla kuitenkin merkitystä rekisteröidyn etujen vuoksi tätäkin pitemmältä ajalta. Esimerkiksi ajo-oikeuden palauttamisessa niillä voi olla merkitystä, jollei vastaavaa tietoa ole enää muuten saatavissa. Eri-laisten EU:n lainsäädäntöön pohjaavien lupien ja korttien vastavuoroiseen tunnustamiseen liittyy velvoite muiden jäsenvaltioiden avustamiseen säännösten toimeenpanossa. Tietojen luovuttamisen olisi voitava tapahtua asianmukaisesti myös tässä tapauksessa. Ajoneuvoliikennerekisteriin talletetaan erilaisia liikenneturvallisuuteen liittyviä tietoja. Tässä tarkoituksessa tulisi rekisteriin voida tallettaa tähän käyttötarkoituksen piiriin liittyviä tietoja ja tässä tarkoituksessa luovuttaa esimerkiksi ajo-oikeuteen ja lupiin liittyviä tietoja yksittäisluovutuksena.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on täsmentää ajokorttisäännöksiä ja -menettelyjä niiden soveltamisen yhdenmukaistamiseksi ajokorttilain tullessa voimaan. Esityksessä tarkennetaan, kehitetään ja yhdenmukaistetaan ajokorttisäännöksiä sekä ajokorttimenettelyä ja siihen liittyviä menettelyjä. Esitykseen sisältyy myös ehdotuksia tieliikennelain sekä kuor-

ma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä, ajoneuvoliikennerekisteristä ja alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain muuttamiseksi ajokorttilain säätämisen ja siihen liittyvien muutosten sekä muiden kehittämistarpeiden johdosta.

2.2 Keskeiset ehdotukset

Ajokorttikoulutusta koskeva opetusharjoittelu suoritettaisiin edelleen autokoulussa. Harjoittelu olisi mahdollinen myös puolustusvoimien ajokorttikoulutusta antavassa kuljettajakoulutusyksikössä. Raskaan kaluston ajokorttien suorittaminen on vähentynyt olennaisesti autokouluissa viime vuosina, minkä takia harjoittelumahdollisuus puolustusvoimien koulutuksessa parantaisi harjoitteluedellytyksiä. Puolustusvoimien ja siviili-liikenneopettajakoulutuksen yhdistäminen yhtenäistäisi liikenneopettajien osaamista ja mahdollistaisi opetusharjoittelun yhdenmukaisesti. Raskaan kaluston ammattipätevyyskouluttajana toimimiseen liittyvä opetusharjoittelu suoritettaisiin perustason ammattipätevyyskoulutukseen hyväksytyssä koulutuskeskuksessa. Myös puolustusvoimissa ammattipätevyyskoulutusta antavia koulutusyksiköitä on hyväksytty tällaisiksi koulutuskeskuksiksi.

Opetusharjoittelukouluna toimivan autokoulun hyväksyisi Liikenteen turvallisuusvirasto. Opetusharjoittelukoulun olisi tarjottava hyvät harjoitteluedellytykset, jotta harjoittelija saisi vaatimusten mukaiset yleispätevät valmiudet opetustehtävässä toimimiseen.

Ajoneuvoliikennerekisteriin tehtäviä ilmoituksia koskevaa ajokorttilain säännöstä täydennettäisiin muun viranomaisen kuin poliisin ilmoitusten osalta. Kysymys olisi oikeushallinnon viranomaisen ilmoituksista liikennerekisteriin syyllystymisen ja ajo-oikeuteen kohdistuvien seuraamusten määräämisen johdosta. Samalla säädettäisiin menettelystä, jota oikeushallinnon viranomaisen olisi noudatettava tietojen välittymiseksi ajoneuvoliikennerekisteriin. Tiedot talletettaisiin oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (372/2010) tarkoitettuun ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään, josta ne välitettäisiin ajoneuvoliikennerekisteriin. Myös tieliikennelain 106 §:n säännöstä

rekisteriin tehtävistä ilmoituksista tarkistetaisiin vastaavasti. Pykälään sisältyisi edellä todettua vastaava säännös tietojen välittämisestä oikeushallinnon viranomaisen tekemisistä päätöksistä. Säännös vastaisi tältä osin tie liikennelain 106 §:n 2 momentin muutoksen 378/2010 yhteydessä hyväksyttyä periaatetta.

Kuljettajaopetuksen antamista koskevia säännöksiä opetuslupaopetuksessa täsmennettäisiin. Jos opetusluvan haltijalla olisi liikenneopettajalupa, B-luokan opetuslupaopetuksen aloittaminen ei edellyttäisi autokoulussa tapahtuvaa yhteisopetusta eikä osallistumista opetuksen aikana sen etenemistä arvioivaan käyntiin autokoulussa. Vastaavasti ei mopon ja kevyen nelipyörän kuljetusoikeuden saamiseksi annettavassa opetuksessa vaadittaisi yhteistä turvallisuusaiheista opetusta. Opetusluvalla annettavaan moottoripyöraopetukseen lisättäisiin turvallisuusaiheinen ja opetuslupaopetusta tukeva koulutus vastaavasti kuin mopo-opetuksessa yhdenmukaisuussyistä. Jos opettajalla olisi autokoulussa moottoripyöraopetusta antavan opettajan kelpoisuus, yhteisopetusta autokoulussa ei vaadittaisi. Jatkossa moottoripyörän ajokortin luokkaa voidaan korottaa lähinnä ylempänä olevaan luokkaan opetuksella, jos asianomaisella on ollut moottoripyörän ajokortti alemmassa luokassa vähintään kahden vuoden ajan. Tähän opetukseen ei liity mitään tutkintoa. Opetuksen vaikuttavuuden varmistamiseksi opetus ehdotetaan hankittavaksi autokoulussa tai opetusluvalla sellaisen opettajan antamana, jolla on autokouluopettajalta vaadittava moottoripyöraopettajan kelpoisuus. Edellä tarkoitettut opetukset olisi saatava ennen ajo-opetuksen aloittamista joko ennen opetusluvan myöntämistä tai sen myöntämisen jälkeen.

Ajokorttilakiin tehtäisiin eräitä yksittäisiä tarkistuksia, joilla turvattaisiin saavutettuja oikeuksia. Ajo-oikeuden laajuutta koskevaa säännöstä tarkennettaisiin siten, että LT-luokan liikennetraktorin, samoin kuin moottoripyörän, ajokortti sisältäisi T-luokan ajoneuvon ajo-oikeuden. Näkövaatimuksista aiemmin saadun määräaikaisen poikkeusluvan voimassaolo jatkuisi määräajan estämättä, jos poikkeusluvan ehdot muuten täyttyisivät ja luvan haltija osoittaisi määräajoin vaatimusten täyttymisen uudella lääkärintuudella.

Aiempien säännösten mukaisesti saatuun D1-luokan ajokorttiin ei sovellettaisi kuljetettavan ajoneuvon pituutta koskevaa rajoitusta.

Lyhytaikaiseen ajo-oikeuteen ja ajokorttiin liittyvien soveltamisepäselvyyksien poistamiseksi niiden määritelmästä poistettaisiin maininta ensimmäisestä auton ajokortista. Henkilöllä voi olla useampia lyhytaikaisia ajo-oikeuksia peräkkäin tai hänelle voidaan ajokorttiluokkia korotettaessa antaa useampiakin ajokortteja, joiden voimassaolo määräytyy hänellä ennestään olevan lyhytaikaisen ajokortin voimassaolon mukaisesti. Uuden kuljettajan tiukempi rikkomusseuranta olisi voimassa aina lyhytaikaisen ajo-oikeuden aikana ja se kestäisi kaksi vuotta viimeisen lyhytaikaisen ajo-oikeuden saamisesta, jos kuljettajalle luovutettaisiin ennen lyhytaikaisen ajokortin voimassaolon päättymistä sitä seuraava muu kuin uusi lyhytaikainen ajokortti.

B-luokan kuljettajaopetukseen ja lyhytaikaiseen ajokorttiin sekä ajokortin voimassaoloon liittyviä siirtymäkauden säännöksiä täydennettäisiin. Ennen lain voimaantuloa lyhytaikaisen ajo-oikeuden saaneelta ei vaadittaisi ajokorttilaissa tarkoitettua harjoitteluvaiheen suorittamista. Jos toisen vaiheen koulutus olisi aloitettu ennen lain voimaantuloa, se voitaisiin toteuttaa aiempien säännösten mukaisesti. Jos aiempien säännösten mukainen vähimmäisaika pysyvän ajokortin luovuttamiselle, vähintään 1,5 vuotta lyhytaikaisen ajo-oikeuden saamisesta, täytyisi vasta tämän lain tultua voimaan, lyhytaikaisen ajo-oikeuden haltijalle voitaisiin antaa lyhytaikaista ajokorttia seuraava muu kuin lyhytaikainen ajokortti tämän lain säännöksiä noudattaen aikaisintaan yhden vuoden kulluttua lyhytaikaisen ajo-oikeuden saamisesta edellyttäen, että muut edellytykset täyttyisivät. Ajokortti olisi määräaikainen, sen sisältämisestä luokista tai ajokortin haltijan iästä riippuen, 5—15 vuotta voimassa ja lyhytaikaisen ajo-oikeuden haltijan rikkomusseuranta toteutettaisiin tämän lain mukaisesti.

Ajo-oikeuden voimassaoloa koskeva siirtymäsäännöksiä tarkennettaisiin. Jos kuljettajantutkinto olisi suoritettu ennen lain voimaantuloa, ajokortti saataisiin aiempien säännösten mukaiseksi määräajaksi. Siinä tapauksessa, että ajo-oikeuden saamiseksi ei

vaadittaisi kuljettajantutkintoa, ajokortin voimassaolo määräytyisi ajokortin myöntämishetkellä voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Ajo-oikeuden voimassaolo määräytyisi aiempien voimassaoloaikojen mukaisesti, jos päätös pysyvän ajokortin antamisesta lyhytaikaisen ajo-oikeuden jälkeen tai A1-luokan ajokortin korottamisesta A-luokkaan tehtäisiin ennen tämän lain voimaantuloa. Päätöksen tekeminen edellyttäisi, että kaikki päätöksenteon edellytyksenä olevat selvitykset olisi tuolloin tehtävän päätöksen pohjana. Käytännössä lyhytaikaisen ajokortin vaihtaminen pysyvään ajokorttiin edellyttäisi toisen vaiheen opetustodistusta ja pysyvän ajokortin luovutuksen edellytyksenä olevan 1,5 vuoden vähimmäisajan täyttymistä ennen uuden lain voimaantuloa. A1-luokan ajokortin korottaminen on vain 19.1.2013 saakka mahdollista 18-vuotiaana ilman lisäsuorituksia. Myöntämispäätöksen tekeminen ennen uuden lain voimaantuloa edellyttäisi vähimmäisajan täyttymistä viimeistään 18.1.2013. Päätökset tehtäisiin hakemuksesta. Myöntämispäätöksellä ei tarkoitettaisi ajokorttiluvan myöntämistä, koska sitä myönnettäessä ei oteta kaikkia ajo-oikeuden saamisen edellytyksiä huomioon.

Ehdotuksen mukaan laissa säädetyn lääkärintlausannon esittämisvelvollisuuden ja määräjän noudattamatta jättäminen olisi peruste ajokieltoon määräämiselle. Muutoksen johdosta ajo-oikeuden haltijalle ei enää erikseen asetettaisi määräaika laissa säädetyn velvollisuuden täyttämiseksi vaan hänet voitaisiin suoraan kutsua ajokieltoimenettelyyn. Ajo-oikeuden haltijaa kuultaisiin ajokieltoon määräämisen yhteydessä. Muutoksella kevennettäisiin poliisille aiheutuvaa työtä ja nopeutettaisiin ajokorttimenettelyä. Ajokorttilupaa ei vaadittaisi haettaessa ajokorttia ammattipätevyyttä tai erityisehtoa koskevan merkinnän tekemistä varten.

Kansainvälinen ajokortti hyväksyttäisiin vain yhdessä kansallisen ajokortin kanssa. Muutos perustuu Wienin kansainvälisen tieliikennesopimuksen muutokseen. Ulkomaisien ajokorttien kelpoisuutta Suomessa koskevia säännöksiä tarkennettaisiin. Ulkomaiset ajokortit EU- ja ETA-valtioissa annettuja kortteja lukuun ottamatta eivät olisi Suomessa voimassa, jos ajokortin saaja olisi korttia myönnettäessä asunut vakinaisesti Suomessa.

Tässä tapauksessa ajokorttia suomalaiseen ajokorttiin vaihdettaessa sillä ei voisi päästä suoraan tutkintoon. Laissa tarkoitettuina ajokortteina hyväksyttäisiin vain tunnustetun ulkomaisen valtion antamat ajokortit, jollei muusta olisi säädetty.

Ajokorttilakiin lisättäisiin ulkomaisen ajokortin haltijan ajokieltoon määräämistä koskevat säännökset. Ulkomailla vakinaisesti asuvalle ajokortti palautettaisiin maasta poistuttaessa, vaikka ajokielto olisi vielä voimassa. Menettely vastaisi kansainvälisissä tieliikennesopimuksissa omaksuttua periaatetta.

Tieliikennelain säännöstä moposta, jonka kuljettamiseen ei vaadita ajokorttia, muutettaisiin. Pienitehoisen mopon määritelmästä luovuttaisiin. Ajokorttia ei vaadittaisi sellaisen kaksipyöräisen ajoneuvon kuljettamiseen, jonka suurin rakenteellinen nopeus olisi enintään 25 km/h. Määrittely vastaisi ajokorttidirektiivissä olevaa määrittelyä.

Ajoneuvoliikennerekisteristä annettuun lakiin tehtäisiin eräitä lainsäädännön muutoksiin ja viranomaistehtävien hoitoon liittyviä tietojen tallettamista ja luovuttamista koskevia muutoksia. Muutoksissa olisi kysymys lähinnä lupahallinnon tehtävien ja EU- ja ETA-valtioiden välisen tiedonkulun hoitamisesta. Eräiden henkilötietojen säilytysaikoja rekisterissä pidennettäisiin tiedon saamiseksi rekisteröidyn kuljettajahistoriasta. Liikenneturvallisuuteen ja rekisterin palvelutehtävään liittyen rekisterissä olevia ajo-oikeus- ja lupatietoja voitaisiin yksittäisluovutuksena antaa nykyistä laajemmin.

3 Esityksen vaikutukset

Ehdotetuilla muutoksilla edistettäisiin liikenneturvallisuutta, selkeytettäisiin ja yhdenmukaistettaisiin säännösten soveltamista, myös siirtymävaiheessa, turvataisiin saavutettuja oikeuksia ja kehitettäisiin ajokorttiprosessiin liittyviä menettelyjä. Ajokorttimenettelyä kehittämällä vähennettäisiin myös ajokorttiviranomaisen työtä. Esityksellä pääosin tarkennettaisiin ja täsmennettäisiin hallituksen esitykseen 212/2010 vp sisältyneitä ehdotuksia ja siinä yhteydessä todettuja vaikutuksia.

Opetusluvalla annettavaa moottoripyörän ajokorttiopetusta koskevalla yhteisopetusvaatimuksella yhdenmukaistettaisiin menettelyä B- ja AM-luokan opetuslupaopetuksen kanssa. Vaatimuksella ohjattaisiin opetustapah-tuman toteutusta ja kiinnitettäisiin huomio kaksipyöräisen ajoneuvon kuljettamisen erityisvaatimuksiin. Opetuksen vaikuttavuuden parantamiseen pyritään myös vaatimuksella, jonka mukaan moottoripyörän ajokortin luokkaa korotettaessa kokemusta täydentävällä opetuksella opetus on saatava autokou-lussa, jollei opetuslupaopettajalla ole mootto-ripyöraopetusta antavan liikenneopettajan kelpoisuutta. Muutoksilla pyritään lisäämään moottoripyörän ajokortin suorittajien turval-lisuutta. Tyypillisiä moottoripyörällä tapah-tuvia onnettomuuksia on ulosajo tieltä sekä törmäykset risteyksessä ja peräänajot. Moot-toripyöraonnettomuuksissa vuonna 2011 kuolleiden määrä (28) nousi edellisestä vuo-desta (16). Loukkaantuneista (628) vakavasti loukkaantuneita oli 137. Vaatimus oppilaan ja opettajan yhteisopetuksesta ennen opetuksen aloittamista nostaisi ajokorttikoulutuksen kustannuksia. Yhteisopetuksen määräksi on suunniteltu kahta tuntia.

Opetusluvalla annettava opetus on mootto-ripyörän ajokortin kohdalla harvinaista, joten yhteiskunnallisesti ajatellen kokonaisvaikut-tavuus sekä taloudellisesti että liikenneturval-lisuuden kannalta ajatellen ei olisi merkittä-vä. Uusien luokankorotusvaatimusten arvioi-daan mahdollisesti lisäävän opetusluvan käyttöä. Vuonna 2011 tutkintoon tuli 26 ope-tusluvalla moottoripyöraopetuksen saanutta. Vaatimus lisää ajokortin suorittajan kustan-nuksia mainitun opetuksen osalta. Yhteisope-tusvaatimuksiin liittyvät kustannukset kuit-tenkin laskisivat opetuslupaopetuksessa myös B- ja AM-luokassa, jos opetuslupa-opettajalla olisi ajokortin luokkaa vastaavan liikenneopettajan kelpoisuus.

Yhteisopetusvaatimuksesta johtuva kustan-nusten nousu riippuisi autokoulun perimästä hinnasta. Mahdollisuus opetuksen järjestä-miseen ryhmäopetuksena alentaa autokoulun kustannuksia ja antaa mahdollisuuden ottaa se huomioon myös opetuksesta perittävissä maksussa. Vaatimus opetuksesta autokou-lussa luokkaa korotettaessa korottaisi opetuslu-palaisen ajokorttikustannuksia. Myös kuljet-

tajaopetuksessa oppitunnin kustannukset vaihtelevat autokoulun ja kurssin ryhmäko-kojen mukaan. Ajokorttikoulutuksessa opetus hinnoitellaan usein pakettina. Teoriaopetus-tunnit ovat usein ryhmäopetusta. Ajo-opetus on taas yksilöllistä opetusta. Kahden oppi-laan opettaminen moottoripyöraopetuksessa samanaikaisesti edellyttää riittävän ajo-opetuksen ja ajoneuvon käsittelyopetuksen saamista. Ajo-opetustunnin hinta vaihtelee keskimäärin 60—90 euron välillä.

Puolustusvoimien liikenneopettajakoulu-tuksen yhdistyessä siviililiikenneopettajakou-lutukseen opetusharjoittelun edellytykset pa-ranisivat erityisesti raskaan kaluston kuljetta-jaopetuksessa. Kuorma- ja linja-auton kuljet-tajien ammattipätevyyslain muutoksella mahdollistettaisiin ammattipätevyyskoulutus-ta koskevan tutkinnon osan harjoittelu mainittua koulutusta antavassa koulutuskeskuk- sessa.

Kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammat-tipätevyyslain muutoksella helpotettaisiin Rajavartiolaitoksen tehtävien hoitamiseen liittyviä kuljetuksia. Menettely olisi vastaava kuin eräiden muiden yhteiskuntajärjestykses-tä ja turvallisuudesta vastaavien viranomais-ten kohdalla. Mainitun lain muutoksella huomioitaisiin EU- ja ETA-valtioissa sovel-lettavat siirtymäajat ensimmäisen jatkokoulu-tuksen suorittamisessa ja mahdollistettaisiin näistä maista tulevat kuljetukset.

Valvottuun ajo-oikeuteen liittyvillä menet-telytapamuutoksilla kehitettäisiin toimintaa ja varmistettaisiin valvotun reaaliaikainen valvonta ja mahdollisuus puuttua valvottuun ajo-oikeuteen käytettävissä olevien viran-omaisresurssien puitteissa. Poliisilla ei ole resursseja kaiken käyttötiedon vastaanotta-miseen ja käsittelemiseen. Liikenteen turval-lisuusviraston mahdollisuudet kaiken käyttö-tiedon käsittelyyn esimerkiksi peruuttamispe-rusteiden seulomiseksi edellyttäisivät erilli-sen viranomaisrekisterin perustamista.

Ajokorttilain esitöissä (HE 212/2011 vp) on esitetty ajokorttimenettelyn kehittämisen tavoitteet ja vaikutukset. Ajokorttimenettelyn kehittäminen toteutuu esitettyjen periaattei-den ja vaikutusten mukaisesti, kun ajokortin valmistaja toimittaa ajokortin ja siihen liitty-vät palvelut Liikenteen turvallisuusvirastolle.

4 Asian valmistelu

4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Muutostarpeita poliisiin lupahallinnossa sekä kuljettajaopetuksen ja kuljettajantutkintojen vastaanottajien taholta esiin nousseisiin soveltamiongelmiin sekä niihin ja ajoneuvo-liikennerekisteriuudistukseen liittyviin muutostarpeisiin on selvitetty yhteistyössä Poliisihallituksen ja Liikenteen turvallisuusviraston kanssa. Esitykseen sisältyvät ehdotukset, jotka liittyvät opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmän tammikuussa 2012 luovuttamaan muistioon puolustusvoimien liikenneopettajakoulutuksen kehittämisestä (Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2012:4). Muutostarpeiden osalta on lisäksi oltu yhteydessä Rajavartiolaitoksen ja Oikeusrekisterikeskuksen kanssa.

4.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunto alan keskeisiltä viranomaisilta, järjestöiltä ja muilta toimijoilta. Liikenne- ja viestintäministeriössä on valmisteltu yhteenveto saaduista lausunnoista.

Lausunnoissa on yleisesti kannatettu esityksen tavoitteita ja ehdotuksia sekä esitetty uusia muutostarpeita.

Voimakkaimmin on arvosteltu liikenneopettajan erikoisammattitutkintoon liittyviä ehdotuksia (opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus) sekä raskaan kaluston kuljettajien ammattipätevyyteen liittyvää ehdotusta kansallisten siirtymäaikojen tunnustamisesta kansainvälisessä liikenteessä (Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, Ammattipätevyyskuljettajat). Myös virhepistejärjestelmää koskevien ehdotusten puuttumista on arvosteltu (Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry, Suomen Motoristit ry Smoto). Oikeusministeriön lausunnossa on arvioitu ehdotusten suhdetta perustuslakiin ja kiinnitetty erityisesti huomio ajokorttien ja lupien toimittamiseen liittyvän tehtävän antamiseen yksityiselle, alkolukon valmistajan ilmoitusvelvollisuuteen sekä eräisiin asetuksenantovaltuuksiin ja tietojen luovutusta ajoneuvo-liikennerekisteristä koskeviin säännöksiin.

Tietosuojavaltuutetun lausunnossa on suhtauduttu kielteisesti eräiden arkaluonteisia henkilötietoja suoraan tai välillisesti paljastavien tietojen luovuttamiseen rekisteristä, kuten esimerkiksi ehdotuksiin ajoneuvon aiempien omistajien tietojen luovuttamisesta tai työntekijän koulutustietojen luovuttamisesta työnantajalle ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain 14 §:n nojalla. Liikenteen turvallisuusviraston aloitteesta käydyssä neuvottelussa tietosuojavaltuutettu on katsonut, että ajoneuvon entisten omistajien tietojen luovuttaminen voisi olla mahdollista edellyttäen, ettei se tapahdu aiheettomasti ja että siitä säädetään nimenomaisesti.

Esitystä on tarkistettu saatujen lausuntojen ja niiden huomioon ottamisesta aiheutuvien muutostarpeiden johdosta. Asiat on pyritty huomioimaan ehdotuksissa tai niiden perusteluissa. Koska esitys sisältää pääosin säännöksiä tarkentavia ehdotuksia, perusteluja ja vaikutuksia löytyy myös hallituksen esityksistä 211 ja 212/2010.

Esityksestä on kokonaan poistettu liikenneopettajan erikoisammattitutkintoon ja sen eri tutkinnon osiin liittyvät ehdotukset edellä mainitun työryhmän ehdotuksia lukuun ottamatta, koska Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen lausunnoissa esitetyt muutokset edellyttävät olennaisia muutoksia sekä nykyisiin käytäntöihin että mainitun erikoisammattitutkinnon perusteisiin. Nämä muutostarpeet on selvitettävä ja valmisteltava erikseen hallinnonalojen välisenä yhteistyönä, mikä ei voi tapahtua tämän hallituksen esityksen aikataulussa. Lisäksi esityksestä on poistettu edellä mainitut tietojen luovutuksia koskevat ehdotukset ja eräitä muita yksittäisiä ehdotuksia, joita ei ole pidetty voimassa olevan lainsäädännön mukaisina tai joiden on esimerkiksi tavoitellun selkeyttämisen sijaan todettu aiheuttavan käytännön soveltamiongelmia tai muuten sekaannusta. Alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain 5 §:ään on lisätty ehdotus poliisiin määräämän ajokokeen suorittamisesta tutkintovaihtimukset täyttävällä ajoneuvolla, jossa ei ole alkolukkoa. Esitykseen on uutena lisätty esimerkiksi ehdotus kuljettajakoulutuskokeilut mahdollistavaksi säännökseksi ajokorttilakiin. Esityksessä on pysytetty säännösehdo-
tus, joka ottaa Euroopan komission il-

maiseman kannan mukaisesti huomioon raskaan kaluston kuljettajien ammattipätevyyden kansalliset siirtymäajat EU- ja ETA-alueella.

Esitykseen ei sisälly virhepistejärjestelmää koskevia ehdotuksia, koska uudistus edellyttää erillistä selvitys- ja valmistelutyötä. Virhepistejärjestelmää koskeva selvitystyö on tarkoitus toteuttaa osana vuosia 2012—2014 koskevan liikenneturvallisuuden periaatepä-

töksen toimeenpanoa. Tämän työn yhteydessä soveltuvat selvitettäväksi myös muutosesitykset, jotka liittyvät ajokorttiseuraamusten käyttöön automaattivalvonnassa havaittujen rikkomusten yhteydessä ja ajokiellon ulottamiseen koskemaan mopon kuljettamista myös silloin, kun ajo-oikeus perustuu ennen mopokortin käyttöönottoa saatuun oikeuteen ilman ajokorttia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Ajokorttilaki

2 §. *Soveltamisalan rajaus.* Pykälän 1 momenttia tarkennettaisiin lain soveltamisesta ajo-oikeutta ja ajokorttia koskeviin vaatimuksiin. Laissa tarkoitettua vaatimusta ajo-oikeudesta ja ajokortista sekä muusta ajattaessa mukana pidettävästä luvasta sovellettaisiin vain tieliikennelaissa tarkoitettulla tiellä. Poliisin ajokorttivalvonta ei myöskään ulottuisi sellaisille alueille, joilla ajokorttia ei vaadita. Muutos vastaisi nykyistä käytäntöä.

3 §. *Määritelmiä.* 1 momentin 2 kohdassa olevasta lyhytaikaisen ajo-oikeuden ja ajokortin määritelmästä poistettaisiin maininta ensimmäisestä auton ajokortista. Tällä ehkäistäisiin uuden kuljettajan rikkomusrannassa mahdollisesti aiheutuvia soveltamisongelmia etenkin silloin, jos asianomaisella on ollut useampia lyhytaikaisia ajokortteja. Koska myös raskaan kaluston ajokortti voidaan antaa kahdeksi vuodeksi, sisältyisi säännökseen viittaus 22 §:ään näiden ajokorttien poissulkemiseksi.

Alkolukkoajokortin käsitteestä luovuttaisiin 12 kohdassa, koska ajokortti voitaisiin muussakin tapauksessa kuin alkolukolla valvotun ajo-oikeuden yhteydessä antaa ehdolla alkolukon käytöstä. Käsitettä ei ole pidettävä tarpeellisena myöskään siitä syystä, ettei mitään erityistä ajo-korttia otettu käyttöön.

Mainittuun momenttiin lisättäisiin uusi 14 kohta, joka koskisi ajokorttilaissa tarkoitettua lääkäri- ja optikon lausuntoa. Tällaisena hyväksyttäisiin vain kansallisten säännösten mukaisesti tehdyn tarkastuksen ja arvion perusteella annettu lausunto. Ajokorttilain 100 §:n mukaan sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa käytettyjen lomakkeiden kaavan ja lain 17 ja 18 §:n nojalla antaa tarkemmat säännökset ajoterveydestä ja sen arvioimisesta. Tällaisena lausuntona ei hyväksyttäisi ul-

komailta tehdyn tarkastuksen perusteella annettua todistusta, koska terveysvaatimusten ja ajoterveyden arvioinnin tulisi tapahtua meillä voimassa olevien vaatimusten mukaisesti. EU-lainsäädäntö ei myöskään vaadi tunnustamaan muualla annettuja todistuksia, vaikka terveysvaatimuksia on sinällään harmonisoitu. Meillä käytössä oleva lääkärintodistuslomake ei sisällä terveystietoja. Niitä ei ole pidetty tarpeellisena, koska lääkäri arvioi terveysvaatimusten täyttymisen eikä poliisi ajokorttiluvan myöntävänä viranomaisena tulkitse terveydentilatietoja. Optikon todistusta voitaisiin käyttää ainoastaan ajokorttilain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettun liikennevalvonnassa tehtävän tarkastuksen sijaan, koska 45 vuoden iässä tehdystä näkökyvyn tarkastamisesta luovuttaisiin. Kuljettaja voisi liikenteessä tehtävän tarkastuksen sijaan osoittaa näkövaatimusten täyttymisen lääkärin tai optikon antamalla todistuksella mainitun pykälän 3 momentin mukaisesti. 13 kohta jouduttaisiin muuttamaan teknisistä syistä.

4 §. *Ajokorttiluokat.* Pykälän 1 momentin 1 kohdan a alakohdan lisättäisiin selkeyden vuoksi maininta moposta, jota on ajokorttilain eri pykälien yhteydessä, samoin kuin ajoneuvolain (1090/2002) 11 §:ssä, käytetty alakohdan mukaisista kaksi- ja kolmipyöräisistä moottorikäyttöisistä ajoneuvoista. Ajokorttidirektiivin 2006/126/EY 4 artiklan 2 kohdan mukaan kysymyksessä on kaksi ja kolmipyöräisten moottoriajoneuvojen tyyppi hyväksynnästä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/24/EY 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määritellyt kaksi- ja kolmipyöräiset ajoneuvot, joiden rakenteellinen nopeus on enintään 45 km/h, lukuun ottamatta niitä joiden suurin rakenteellinen nopeus on enintään 25 km/h. Kohdassa tarkoitettu nelipyörä on puolestaan mainitun direktiivin 1 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukainen ajoneuvo, jota koskevat

kansalliset säännökset sisältyvät ajoneuvolaikiin.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan c alakohta poistettaisiin. Invalidimoottoripyörien luokittelu tapahtuisi samaan tapaan kuin muidenkin moottoripyörien. Tällainen pyörä voisi kuulua myös muuhun kuin A1-luokkaan ajoneuvon tehon tai muiden ominaisuuksien mukaan arvioiden.

Momentin 3 kohtaa täsmennettäisiin, jotta kysymyksessä voisi olla vain lähtötehoaan enintään 70 kW:n ajoneuvo. Nykyinen kieliasu voisi mahdollistaa tulkinnan kolminkertaisesta lähtötehosta. Vaatimus vastaa muutettuna englanninkielisen direktiiviversion kieliasua.

Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin tarkemmin säätää ajokorttiluokituksen soveltamisesta eräisiin ajoneuvoihin ja ajoneuvoyhdistelmiin. Tällä hetkellä ns. kaupunkijunan kuljettajan ajokorttivaatimus sisältyy ajoneuvojen käytöstä tiellä annetun asetuksen (1257/1992) 44 §:n 1 a momenttiin. Sen mukaan auton ja traktorin perävauunulla saa poliisin hyväksymällä reitillä kuljettaa nähtävyyksiin ja yleisötilaisuuksiin tutustuvia henkilöitä edellyttäen, että perävauun on varustettu henkilökuljetukseen soveltuvasti, suurin sallittu ajonopeus on 25 km/h ja puoliperävauunulla tai kahdella tai useammalla toisiinsa kytketyllä perävauunulla kuljettaessa vetoajoneuvon kuljettajalla on DE-luokan ajoneuvoyhdistelmän kuljettamiseen oikeuttava ajokortti. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää esimerkiksi tällaisen ajoneuvon ajokorttivaatimuksesta, joka ei mene perusluokituksen piiriin. Nykyisen ajokorttivaatimuksen paikka on ollut käytännössä vaikeasti löydettävissä, minkä johdosta se siirrettäisiin ajokorttisäännöksiin. Henkilöliikenteessä toimivan ajoneuvon kuljettajalta olisi edelleen perusteltua vaatia D-luokan ajokortti. Ammattipätevyyslain mukaan ammattipätevyysvaatimuksia ei sovelleta ajoneuvon, jonka rakenteellinen nopeus on enintään 45 km/h, minkä perusteella ammattipätevyysvaatimusta ei sovellettaisi. E-luokan yhdistelmäajokorttivaatimuksesta sen sijaan luovuttaisiin. Kysymyksessä olevan ajoneuvoyhdistelmän nopeus on hyvin pieni, mikä kompensoisi yhdistelmävaatimuksesta

luopumista. Puheena olevaa ajoneuvoyhdistelmää ei käytännössä ole tarkoitettu esimerkiksi peruutettavaksi, mikä on yksi yhdistelmäkuljettajan vaatimuksista. Käytännössä tehtävään on ollut löydettävissä linja-autokortin omaavia kuljettajia, mutta ongelmana on ollut E-luokan oikeuden puuttuminen. Tässä tapauksessa ei kiinnitettäisi huomiota istuinpaikkoihin, joten D1-luokka ei riittäisi ajoneuvon kuljettamiseen.

5 §. Ikävaatimukset. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin säännös, joka mahdollistaa 1 momentin 7 kohdan ammattipätevyysvaatimuksesta poikkeamisen, jos henkilö olisi opetus- ja suunnitelmaperusteisessa logistiikan perustutkintokoulutuksessa. Poikkeus olisi tarpeen kuorma-auton ajokortin vähimmäisikävaatimuksen noustessa 21 vuoteen. Poikkeuksen johdosta ammattipätevyyskoulutus voisi edetä järkevästi osana muuta ammatillista koulutusta niin, että ajokorttikoulutus annettaisiin ennen ammattipätevyyskoulutusta. Samalla 1 momentin 7 kohtaa tarkennettaisiin ammattipätevyysvaatimuksen kohdalla. 2 momentista poistettaisiin viittaus 18 vuoden vähimmäisikään. Mainittujen luokkien ajokortin saaminen olisi 1 momentissa tarkoitettujen vähimmäisikävaatimusten mukaisesti mahdollista jo lyhytaikaisen ajokortin aikana, mutta edellyttäisi kuitenkin nykyiseen tapaan B-luokan kuljettajaopetuksen kaikkien vaiheiden saamista sitä ennen. Lisäksi momentissa oleva ulkomaisen ajokortin haltijaa koskeva vaatimus ajokortin omaamisesta vähintään kuuden kuukauden ajan sen jälkeen, kun sen haltija on täyttänyt auton kuljettamista koskevan 18 vuoden vähimmäisiän, tarkistettaisiin yhdenmukaisuussyistä vastaamaan kotimaassa kolmeen kuukauteen lyhenevää määräaikaa syventävän vaiheen opetukseen pääsulle ja ns. pysyvän ajokortin saamiselle. Kuljettajaopetuksen syventävän vaiheen opetukseen voidaan jatkossa mennä vähintään kolmen kuukauden kuluttua lyhytaikaisen ajo-oikeuden saamisesta. Nykyisin toisen vaiheen opetukseen meneminen on mahdollista aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua ajo-oikeuden saamisesta.

Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, jossa viitattaisiin A-luokan kolmipyörän kuljettamisen vähimmäisikää koskevaan säännökseen 7 §:n 1 momentissa. A-luokan ajokortti

oikeuttaa vasta 21-vuotiaana kuljettamaan kolmipyörää, jonka teho ylittää 15 kW, vaikka A-luokan ajokortti on mahdollista saada tätä nuorempaanakin.

6 §. Ajo-oikeus. Pykälän 3 momentin 2 kohtaan lisättäisiin 5 §:n 2 momentin muutoksen johdosta säännös, ettei C- tai CE-luokan ajo-oikeutta olisi, jos ikävaatimus ei täytyisi ammatillisen perustutkinnon suorittamisen keskeytymisen johdosta eikä hänellä muutenkaan olisi vaadittua ammattipätevyyttä.

7 §. Ajo-oikeuden laajuus. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin säännös siitä, että moottoripyörän ajokortti samoin kuin uusi LT-luokan liikennetraktorin ajokortti oikeuttaisi kuljettamaan T-luokan ajoneuvoa. LT-luokkaa lukuun ottamatta ehdotus vastaisi nykyistä käytäntöä.

Pykälän 3 momentin 2 kohtaa muutettaisiin, koska ajokorttidirektiivin muutoksen johdosta jäsenvaltio voisi poiketa aiemmin ehdottomasta vaatimuksesta, jonka mukaan tutkinnon suorittaminen automaattivaihteisella ajoneuvolla edellyttää ajo-oikeuden rajaamista vain tällaisen ajoneuvon kuljettamiseen. Poikkeaminen edellyttäisi, että asianomainen olisi aiemmin osoittanut siten, kuin kansallisesti päätettäisiin, hallitsevansa manuaalivaihteiston. Muutos liittyy ajokorttidirektiiviä muuttavan komission direktiivin 2012/EY toimeenpanoon. Muutokseen liittyen 6 momenttiin lisättäisiin valtuus säätää mainituista poikkeuksista valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetukseen sisällytettäisiin myös nykyinen 3 momentin säännös siitä, että mopon ajo-oikeutta ei rajattaisi vain automaattivaihteisen mopon kuljettamiseen, vaikka käsittelykoe suoritettaisiin tällaisella mopolla.

8 §. Ajokortin luokan muuttaminen. Pykälän 2 momentin säännöstä muutettaisiin 2 §:n 12 kohdan ja 16 §:n muutokseen liittyen. Alkolukkoa koskeva ehto voidaan asettaa ajokorttiin myös terveystestein. Momentissa täsmennettäisiin ajokorttiin tehtäviä merkintöjä ja menettelyä valvotun ajo-oikeuden päättyessä. Nykyinen 2 momentin säännös 2 ryhmän ajokortin antamisesta ilman B-luokkaa ei vastaa EU:n vaatimuksia. Koska alkolukon käyttöehdon sisältävän ajokortin voimassaoloa ei kuitenkaan rajoitettu vain

Suomeen, merkintätapa ja kortin kelpoisuus olisi tämän takia yhdenmukaistettava EU-vaatimusten kanssa tai kortti olisi rajattava olemaan voimassa vain Suomessa. 2 momenttiin lisättäisiin säännös, että ryhmän 2 ajokortti voitaisiin antaa ilman B-luokkaa, mutta että tällaisessa tapauksessa ajokortin voimassaolo olisi rajoitettava Suomeen. Rajoitus merkittäisiin korttiin kansallisella koodilla. Alkolukon yhteydessä otettaisiin asetustason säännöksillä käyttöön muitakin koodoja, joista toinen koskisi alkolukolla valvotua ajo-oikeutta ja toinen terveystesteista alkolukon käyttöä. Säännös pelkästä raskaan kaluston luokan sisältävästä alkolukon käyttöehdon sisältävästä ajokortista mahdollistaa esimerkiksi työtehtävissä jatkamisen, vaikka yksityisautossa ei olisi ajamiseen oikeuttavaa alkolukkoa. EU:n vaatimuksista poikkeavat luokkamerkinnot ajokortissa todennäköisesti estävät ajokortin tunnustamisen muissa maissa. Vaatimukset edellyttävät, että ryhmän 2 sisältävässä kortissa olisi oltava vähintään luokkamerkintä BD tai BC. Alkolukkoehdot eivät perustu EU-säännöksiin.

9 §. Ajokorttiluvan hakeminen. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin säännös ajokorttiluvan hakemisesta 7 §:n 4 momentissa tarkoitettun B-luokan yhdistelmää laajempaa, mutta BE-luokan yhdistelmää suppeampaa yhdistelmää varten. Hakijalla olisi oltava B-luokan ajo-oikeus ennestään, johon haettu lisäoikeus liitettäisiin. Käytännössä kysymyksessä on B-luokan ajo-oikeuden laajennus, joka saavutetaan säännöksen mukaisesti ajokokeella. Säännös ja lisäoikeuden merkintätapa B-luokkaan liitetyllä koodilla perustuvat EU:n lainsäädäntöön. Se, että kysymyksessä ei ole erillinen luokka, erottaa suoritustavan BE-luokan kohdalla noudatettavasta menettelystä. Oikeuden alkamisajankohtaa ei ole tarkoitettu merkittäväksi ajokorttiin kuten esimerkiksi BE-luokan kohdalla. Näitä oikeuksia saman luokan sisällä ei voitaisi rekisterijärjestelmässä erottaa. Lisäoikeutta haettaisiin erillisellä ajokorttiluvalla ja sitä vastaava ajokorttilaus lähtisi valmistukseen yhdistelmäkokeen suorittamisesta.

11 §. Poikkeukset ajokorttiluvan vaatimisesta. Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan ajokorttilupaa ei vaadittaisi kaksoiskappaleen ohella siinä tapauksessa, että kysymys olisi

ajokortin antamisesta tilanteessa, jolloin ei puututtaisi ajokortin voimassaoloon. Ajokortin voimassaolon päättymispäivä olisi tällöin sama kuin aiemmalla ajokortilla. Kaksoiskappaleen ohella kysymyksessä voisi olla esimerkiksi raskaan kaluston kuljettajan ammattipätevyyden tai silmälasien käyttöehdon merkitseminen ajokorttiin. Tässä tapauksessa tehtäisiin ajokorttihakemus ajokorttilupahakemuksen sijaan.

12 §. Ajokorttiluvan myöntämisen edellytykset. Pykälän 2 momentista poistettaisiin maininta alkolukkoajokortin myöntämisestä, koska alkolukkoajokortin antaminen liittyisi vain alkolukolla valvottuun ajo-oikeuteen. Tässä tapauksessa kysymyksessä olisi 16 §:ssä tarkoitettu erityisehto. Ajokortin luokituksessa olisi noudatettava normaaleja luokituskäytäntöjä eli raskaan kaluston ajo-oikeuden haltijalla olisi oltava myös B-luokan ajo-oikeus.

16 §. Ajokortin ehdot ja rajoitukset. Pykälän 1 momentin johdantokappaleeseen lisättäisiin maininta 8 §:n 2 momenttiin, ehdotusta rajoituksesta.

17 §. Ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 1. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin valtuus antaa säännöksiä ajoterveystarkastuksista sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Tämä koskisi kuljettajille tehtäviä tarkastuksia ja niiden sisältöä. Tarkastusten sisältöä ja toteutusta koskevat säännökset ovat tarpeen tarkastusten ja ajokkyarvioiden yhtenäistämiseksi ja niillä tavoitellun turvallisuusvaikutuksen saavuttamiseksi. Ajokorttilain myötä otetaan käyttöön ikääntyneille kuljettajille tehtävä laajennettu lääkärintarkastus.

18 §. Ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 2. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin vastaava säännös kuin 17 §:n 2 momenttiin.

20 §. Ajoterveydentilan ja ajokunnon valvonta. Pykälän 4 momenttia tarkistettaisiin lääkärinlausunnon esittämismääräyksen selkeyttämiseksi. Se koskisi Suomessa vakinaisesti asuvia ulkomaisen kortin haltijoita, joiden ajokortin voimassaoloajat poikkeaisivat meillä käytössä olevista voimassaoloajoista. Momentin 2 virkkeeseen sisältyisi esittämisen tarkempi ohjeistus. Momentissa olevan määräajan laiminlyöminen antaisi 64 §:n 2 momentin 2 kohtaan ehdotetun muutoksen mukaisesti ajokieltomenettelyn

käynnistämisen laissa olevan velvollisuuden laiminlyöminen perusteella.

22 §. Ajokortin voimassaoloajat. Pykälän 3 momenttia muutettaisiin 11 §:n 1 momentin 3 kohtaan ehdotetun muutoksen johdosta. Momentissa säädetään ennestään ajokortin kelpoisuuden laajentamisen johdosta annettavan ajokortin voimassaoloajasta. Tällöin ajokorttiin lisätään uusia luokkia tai esimerkiksi kelpoisuus 7 §:n 4 momentissa tarkoitettuna tavallista raskaamman B-luokan yhdistelmän kuljettamiseen. Tällöin vaadittaisiin ajokorttilupa ja uuteen ajokorttiin sovellettaisiin pykälässä tarkoitettuja voimassaoloaikoja. Jos sen sijaan ajokorttiin lisättäisiin sen voimassaolon aikana ehtoja tai rajoituksia tai ajokorttiin tehtäisiin raskaan kaluston kuljettajan ammattipätevyyttä koskeva merkintä, sillä ei olisi vaikutusta ajo-oikeuden voimassaoloaikaan. Tämän johdosta annettava uusi ajokortti olisi voimassa aiemman ajokortin voimassaolon päättymispäivään. Jos ajokortti uudistettaisiin uusimista koskevien vaatimusten mukaisesti tässä yhteydessä, uuteen ajokorttiin sovellettaisiin sen kelpoisuudesta riippuen 1 tai 2 momentin määräaikoja.

23 §. Lyhytaikaisen ajokortin voimassaolo. Pykälän otsikko ja 1 momentti muutettaisiin lyhytaikaisen ajo-oikeuden ja ajokortin määritelmän muuttamisen johdosta. Edellä 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa todetun mukaisesti otsikosta poistettaisiin maininta ensimmäisestä auton ajokortista. Samalla 1 momentin sanamuotoa tarkistettaisiin lyhytaikaisen ajokortin voimassaolon ja sitä seuraavan 22 §:n mukaisesti voimassa olevan ajokortin antamisen osalta. Pykälän muissa momenteissa säädetään ajokortin kelpoisuuden laajentamisesta muihin luokkiin ennen kuin tässä tarkoitettu vaiheistettu kuljettajaopetus on saatu. Ulkomaista ajokorttia vaihtavan kuljettajan ajokorttivaatimus yhdenmukaistettiin B-luokan vaiheistetun koulutuksen määräaikojen kanssa. Hakijalle annettaisiin lyhytaikainen ajokortti, jos hänellä olisi ollut vähemmän kuin kolmen kuukauden ajan ulkomainen ajokortti sen jälkeen kun hän on täyttänyt meillä auton kuljettamiselle säädetyn 18 vuoden vähimmäisiän.

Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että erityisestä syystä olisi mahdollisuus poiketa uuden lyhytaikaisen ajokortin antami-

sesta, vaikka ajokieltoperusteet täytyisivät lyhytaikaisen ajo-oikeuden aikana. Vastaava säännös sisältyy nykyiseen tieliikennelain 72 §:n 2 momenttiin. Ajokorttilain perustelujen mukaan pykälä oli tarkoitus pysyttää asiallisesti ennallaan. Säännös antaisi mahdollisuuden kohtuusyistä antaa pysyvä ajokortti, vaikka ajokiellon perustava määrä tekoja olisi kertynyt lyhytaikaisen ajo-oikeuden aikana. Menettely voisi olla perusteltu esimerkiksi sellaisessa tapauksessa, jossa päädytään varoituksen käyttöön ja muut olosuhteet puoltavat poikkeusmahdollisuutta myös ajokortin kohdalla. Vaikka uuden kuljettajan rikkomusseuranta voi jatkua pysyvän ajokortin saamisen jälkeenkin, tällaisessa tapauksessa ei lyhytaikaiseen ajo-oikeuteen enää palattaisi. Tällöin kuljettajalle määrättäisiin tekojen johdosta ajokielto tai muu sen sijaan käytettävissä oleva seuraamus.

26 §. Ajokortin luovuttaminen. Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Momentissa tarkoitettu ajokorttien säilyttäminen työllistää kohtuuttomasti viranomaisia, koska vain yksittäisissä tapauksissa ajokortteja on palautettu syystä, että ylemmän luokan ajokortin suorittaminen on jäänyt kesken. Näitä säilytettäviä ajokortteja voivat olla mopo-, traktori- ja moottoripyöräkortit. Säilytettävien korttien määrä on arviolta runsaat 20 000 vuodessa. Poliisipiireissä palautuksia ei kuitenkaan käytännössä ole tai niitä on vain muutamia vuosittain. Asuinpaikan poliisin toimivallasta luopuminen ja ajokorttien postittamiseen siirtyminen lisäisivät korttien säilyttämisestä ja siihen liittyvistä toimenpiteistä aiheutuvaa työtä entisestään. Jos esimerkiksi lyhytaikaisen ajokortin saaneelta jäisi pysyvän kortin suorittaminen kesken, hän voisi hakea voimassa olevaa ajo-oikeutta vastaavan ajokortin kaksoiskappaleen, jolloin myös valokuvaa olisi mahdollista päivittää. Ajokortin kaksoiskappaleesta aiheutuva kustannus on 44 euroa.

27 §. Ajokortin uudistaminen. Pykälän johdantolauseen viittaussäännös korjattaisiin.

31 §. Ajokortin vaatimukset. Pykälän 3 momentissa luovuttaisiin liikenne- ja viestintäministeriön toimivallasta erilaisten lupien kaavan vahvistamisessa. Liikenteen turvallisuusvirasto vastaisi ajokorttien ja erilaisten lupien ja todistusten valmistamisesta ja toi-

mittamisesta niitä koskevien säädösten ja vaatimusten mukaisesti, jollei toimivaltaa joltain osin olisi osoitettu muulle taholle.

31 a §. Ajokorttia ja muuta lupaa koskeva palvelutehtävä. Lakiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi hankkia ajokortin valmistuksen ja toimittamisen palveluntuottajalta hankittavana palveluna. Palvelu voisi pitää sisällään ajokortin valmistuksen ajokorttirekisteristä tulevien tietojen pohjalta ja sen toimittamisen postitse hakijalle.

Ajokortin valmistajalle siirrettäisiin määrämuotoista tietoa erillisen tietojen siirtoyhteyden kautta. Kysymyksessä ei olisi käyttöliittymä, jossa valmistaja pääsisi käyttämään rekisterijärjestelmää. Ajokortin tiedot tulostuisivat siten ajokorttiin automaattisesti ajokorttirekisteristä, minkä takia palvelun tuottajan ei olisi tarpeen erityisesti käsitellä kortin tietoja. Ajokortin valmistajalla ei olisi myöskään tarvetta tai edellytyksiä esimerkiksi ajokortin tietojen tarkastamiseen, koska tiedot tallentuisivat rekisteristä sellaisina kuin ne on sinne syötetty. Jos ajokortissa olisi virhe, se voisi johtua ajokorttitilauksen tehneen syöttövirheestä tai olosuhteissa tapahtuneista muutoksista, esimerkiksi nimenmuutoksesta. Jos tällaisia virheitä toimitettavassa ajokortissa olisi, olisi niistä otettava yhteys poliisiin. Postitse toimittamisen yhteydessä asiasta voitaisiin ilmoittaa esimerkiksi kortin mukana toimitettavassa kirjeessä.

Ajokorttitilaus lähtisi järjestelmään, kun kuljettajantutkinto olisi suoritettu ja tutkinnon vastaanottaja luovuttanut tutkintotodistuksen. Jos tutkinnon suorittamista ei vaadita, tilaus lähtisi kun poliisi olisi tehnyt päätöksen myöntämisestä. Palvelun tuottaja tuottaisi kortin ja toimittaisi sen rekisteristä saatavaan osoitteeseen. Poliisin luovutettavat kortit toimitettaisiin asianomaiselle poliisilaitokselle. Muut toimitettaisiin hakijalle postitse. Kortin tilaustietoihin sisältyisi toimitusosoite. Vastaavasti menetellään esimerkiksi pankki- ja luottokorttien kohdalla. Kun kortti tulostuu, tulostuu myös saate, johon kortti liitetään. Molemmissa on tunnisteet, joilla varmistutaan siitä, että oikea kortti ja saate kohtaavat. Prosessi on täysin koneellinen, näitä asiakirjoja ei käsitellä manuaalisesti.

Pykälän mukaan palveluun voitaisiin yhdistää hakijalta palautuvien ajokorttien vastaanottaminen. Palautuneen kortin tiedot luettaisiin koneellisesti ja valmistaja lähettäisi tiedot käyttöyhteyttä käyttäen Liikenteen turvallisuusvirastolle. Virasto merkitsi kortin palautuneeksi ja tuhottavaksi. Korttia säilytettäisiin käytännössä sen aikaa, että mahdolliset virheellisuudet esimerkiksi palautustiedoissa voitaisiin selvittää varsinaisesta kortista. Tämän jälkeen kortit toimitettaisiin turvatuhttaviksi tällaisissa tapauksissa noudatettun menettelyn mukaisesti. Menettelystä pidetään kirjaa ja se on yleisesti standardisoitu.

Ajokortti ei ole virallinen henkilöllisyysasiakirja. Se osoittaa ajo-oikeutta, mutta se hyväksytään vielä varsin yleisesti myös henkilöllisyyttä osoittamaan. Ajokortti sisältää henkilötietoja ja sen luovuttamisella on myös vaikutus ajo-oikeuden alkamiseen erityisesti silloin, kun kuljettajantutkintoa ei suoriteta. Näissä tapauksissa ajo-oikeus voidaan saada alkamaan myös poliisin antamalla väliaikaisella ajokortilla.

Jatkossa ajokortit toimitettaisiin pääsääntöisesti postitse hakijalle. Postitse toimittamiseen liittyvästä menettelystä säädetään ajokorttilain 26 §:ään sisältyvän valtuussäännöksen nojalla valtioneuvoston asetuksella. Ajokorteista annetun valtioneuvoston asetuksen (423/2011) 7 §:n mukaan ajokortti toimitetaan postitse, jos ajokortin luovuttamisen edellytykset täyttyvät, hakijan henkilöllisyys on ajokorttilain mukaisesti todistettu ajokorttimenettelyn aikana ja poliisi ei katso olevan ajokorttilain 26 §:n 1 momentissa tarkoitettua estettä postittamiselle. Säännösten mukaan poliisi siis viime kädessä päättää ajokortin luovuttamisesta. Poliisi syöttää tiedon luovutuksen edellytysten olemassa olosta ajokorttirekisteriin ja tämä laukaisee ajokortin toimitamisen hakijalle. Ajokortti tulostuu ajoneuvoliikennerekisteristä ja se postitetaan rekisteristä saatavaan osoitteeseen. Kaikki tapahtuu automaattisesti.

Ajokorttilain 31 §:n mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa ajokorttien valmistamisesta ja toimittamisesta luovutettaviksi. Valtioneuvoston asetuksen mukaan se vastaa myös ajokorttien postittamisesta. Virasto voisi nyt ehdotetun säännöksen mukaan hankkia nämä palvelut ulkoiselta palvelun

tuottajalta, jolloin se edelleen vastaisi toiminnasta. Viraston olisi sovittava palvelun tuottajan kanssa palvelun tuottamisesta niin, että tehtävät hoidetaan samoin kuin ne sen itse hoitaessa hoidettaisiin. Tämä edellyttää hyvän hallinnon vaatimusten noudattamista ja sen valvomista, että näin tapahtuu. Pykälässä säädettäisiin myös palvelun tuottajan vaatimuksista. Palvelun tuottajan olisi oltava luotettava. Tiedossa ei saisi ainakaan olla mitään, mikä osoittaisi tämän tai siinä vastuullisessa asemassa olevan toiminnallaan tai muuten osoittaneen olevansa ilmeisen sopimaton toimimaan tässä tehtävässä. Toiminnan luonteesta johtuen olisi edellytettävä palvelun tuottajalla olevan sellaiset taloudelliset ja toiminnalliset resurssit, joita tehtävän hoitaminen edellyttää. Tietojärjestelmien tason olisi sovellettava toimintaan ja oltava riittävä. Tällä olisi oltava edellytykset tietoturvan noudattamiseen. Vaikka toiminta tapahtuu automaattisesti, ajokorttien valmistuksen yhteydessä käsitellään henkilötietoja. Tämän takia olisi tarpeen nimenomaan korostaa henkilötietojen salassa pitämistä ja henkilötietolain soveltamista toimintaan. Tehtäviä hoitaviin sovellettaisiin myös rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

35 §. Kuljettajaopetuksen tavoite. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan myös moottoripyörän ajokorttia varten annettavassa opetuslupaopetuksessa sovellettaisiin AM- ja B-luokassa noudatettavaa vaatimusta opettajan osallistumisesta yhdessä opetettavan kanssa ammattiopetukseen ennen ajo-opetuksen aloittamista. Vaatimuksella tuettaisiin opetuslupaopetusta ja kiinnitettäisiin huomio turvallisuusnäkökohtiin. Jos opetusluvan haltijalla olisi moottoripyöräopettajan kelpoisuus, osallistumista autokouluopetukseen ei vaadittaisi. 24 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisessa opetuksessa opetuksen laadulla on erityistä merkitystä, koska opetukseen ei liity kuljettajantutkinnon suorittaminen. Opettajan kelpoisuutta koskeva säännös sisältyisi 41 §:ään.

40 §. Opetuslupaperusteet muuhun kuin B-luokan opetukseen. 40 §:n 1 momentin 1—3 kohtiin lisättäisiin maininta AM-luokasta. Poikkeukset koskisivat AM-luokassa opetuslupaopettajan ikää ja ajokorttivaatimusta.

Muut vaatimukset tulisivat 39 §:stä. Kohdassa 3 perussäännöksen ainoa poikkeus koskisi ajokorttivaatimusta. Momenttiin lisättäisiin uusi 5 kohta, jossa säädettäisiin opettajan kelpoisuudesta kuljettajaopetuksessa silloin, kun moottoripyörän luokkaa korotetaan kokemusta hyväksi käyttäen. Koska tällöin ei vaadittaisi kuljettajantutkintoa, opettajan vaatimuksia tiukennettaisiin opetuksen vaikuttavuuden toteuttamiseksi vastaavasti kuin B-luokan ajoharjoittelurata- ja pimeällä ajamisen opetuksessa tehtiin ajokorttilain säätämisen yhteydessä. Opetus olisi annettava autokoulussa, jos opettajalla ei olisi liikenneopettajalupaa ja kelpoisuutta moottoripyörän kuljettajaopetuksen antamiseen.

41 §. *Opetuslupaopetuksen toteutus B- ja AM-luokan sekä moottoripyörän ajokorttia varten.* Pykälän otsikkoa muutettaisiin ja 1 momenttiin lisättäisiin vaatimus yhteisopetuksesta autokoulussa, jos opettajalla ei olisi liikenneopettajalupaa. Opetusluvan haltija korvattaisiin opettajalla, jolloin käytännössä jäisi enemmän harkinnan varaa sen suhteen missä vaiheessa opetukseen voisi hakeutua. Opetukseen voitaisiin mennä opetusluvan myöntämisen jälkeen, jolloin luvan saaminen olisi varmaa. Sinne voitaisiin mennä myös ennen opetusluvan hakemista ja opetusprosessin aloittamista, jos haluttaisiin ensin arvioida esimerkiksi opetustehtävän vaatimuksia ja siitä suoriutumista. Ajo-opetusta ei kuitenkaan saisi aloittaa ennen opetuksen saamista. Yhteisopetuksen saamista ei ajokorttilakia säädettäessä asetettu opetusluvan myöntämisen edellytykseksi, ettei luvan saamatta jäämisestä aiheutuisi turhia kustannuksia. Muita pykälän momenteja tarkistettaisiin vastaavasti. Yhteisopetus koskisi kutakin opetuslupaa ja opetustapahtumaa erikseen, koska kussakin opetuslupaopettajan oppilas vaihtuu.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin maininta AM-luokasta ja siihen tehtäisiin vastaava opettajaa ja opetuksen sisältöä koskeva tarkistus kuin 1 momentissa. Yhteisopetus koskisi ajoneuvon kuljettamiseen liittyviä turvallisuuskysymyksiä sekä tukisi opetuslupaopetuksen toteutusta.

Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyisi 5 momentiksi. Uudessa 4 momentissa olisivat sään-

nökset moottoripyöraopetuksen antamisesta opetusluvalla ja opettajalta ja oppilaalta vaadittavasta yhteisopetuksesta ja siihen liittyvästä opettajan tiukemmasta kelpoisuusvaatimuksesta tai vaihtoehtona opetuksen saamisesta autokoulussa. Vaatimus olisi yhdenmukainen B- ja AM-luokan vaatimusten kanssa. Yhteisopetuksen sisältö olisi vastaavatyypinen kuin AM-luokassa käsitellen turvallisuuskysymyksiä kaksipyöräisen ajoneuvon kuljettamisen näkökulmasta. A1-, A2- tai A-luokassa opetuksen tavoitteena olisi opetuslupaopetuksen tukeminen ja ohjaaminen sekä moottoripyörällä ajamiseen liittyvien turvallisuuskysymysten käsittely. Opetuksen määristä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella kuten muissakin tapauksissa. Opetuksen määräksi on kaavailtu kahta tuntia. Opetuslupa ei olisi säännösten mukaan mahdollinen harjoitusluvan saamiseksi vaadittavaa koulutusta varten.

Pykälän 5 momenttiin, nykyiseen 4 momenttiin, lisättäisiin viittaus 4 momenttiin moottoripyöraopetusta koskevasta yhteisopetusvaatimuksesta johtuen. Valtioneuvoston asetuksella annettaisiin myös tätä opetusta koskevista sisällöistä ja määristä tarkempia säännöksiä.

Muulta osin pykälä olisi asiallisesti ennallaan.

48 §. *Opetusajoneuvo ja oppilaan ajovaruudet.* 48 §:n 1 momentin valtuussäännöstä muutettaisiin siten, että opetusajoneuvoja koskevat säännökset annettaisiin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen sijaan valtioneuvoston asetuksella. Kaikki vastaavat opetuksen liittyvät säännökset annettaisiin tämän jälkeen valtioneuvoston asetuksella. Momentin sanajärjestyistä tarkistettaisiin soveltamisen selkeyttämiseksi.

51 a §. *Kokeilulupa.* Lakiin lisättäisiin kuljettajaopetuskokeilun mahdollistava säännös. Kokeilulla voitaisiin poiketa kuljettajaopetuksen määristä ja toteutuksesta sellaisten tutkimusten toteuttamiseksi, joilla pyritään kehittämään kuljettajaopetusta. Vertailevien tutkimusten tekeminen olisi tarpeen uusien kuljettajaopetusmenetelmien kehittämiseksi. Ehdotuksen mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi liikenne- ja viestintäministeriön suostumuksella myöntää luvan kokeiluun viraston valvonnassa. Tutkimukseen osallistu-

minen olisi vapaaehtoista ja oppilas maksaisi saadusta opetuksesta. Opetus olisi tavoitteiltaan ja sisällöiltään säännöstenmukaista, mutta esimerkiksi opetusmenetelmissä ja määrissä voitaisiin poiketa säädetystä. Osa opetuksesta voitaisiin antaa esimerkiksi ryhmäopetuksena, osa ajo-opetuksesta korvata antamalla opetusta ajosimulaattorilla tai tutkia erilaisia toteutusmalleja ajoharjoitteluradalla tapahtuvaan opetukseen tai syventävän vaiheen toteutustapaa. Simulaattoreilla voidaan tutkimusten mukaan saavuttaa varteenotettavia oppimistuloksia ja niitä voidaan perustellusti käyttää opetuksen tukena silloin, kun käytännön opetuksen järjestäminen ei ole mahdollista tai hyvin vaikeasti toteutettavissa. Perusajotaidon hankkiminen käytännön olosuhteissa puoltaa kuitenkin edelleen paikkaansa. Korvattavan opetuksen määrä ja toteutus olisivatkin suhteutettava näihin periaatteisiin. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä siihen, että kokeilussa saavutetaan vähintään samat valmiudet kuin säännöstenmukaisessa kuljettajaopetuksessa. Tutkimustulosten vertailussa voitaisiin käyttää esimerkiksi erillistä testiä samaan tapaan kuin meneteltiin pimeänajon opetuksen vertailututkimuksessa tai itsearviointia ja opettajan arviointia tai menestymistä kuljettajantutkinnossa, jos tutkimus koskee tutkintoon johtavaa opetusta. Kokeilussa olisi noudatettava Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymää opetussuunnitelmaa. Opetussuunnitelma voisi olla myös nimenomaan kokeilua varten hyväksytty.

54 §. Kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytykset. Pykälän 1 momentin 1 kohtaa ja 2 momenttia muutettaisiin säännöksen soveltamisen selkeyttämiseksi siinä tapauksessa, ettei ajo-korttilupaa olisi peruutettu ajokieltoon tai väliaikaiseen ajokieltoon määräämisen johdosta. Koska tutkinnon suorittaja katsotaan ajokokeessa kuljettajaksi, ajokiellossa olevaa ei voida ottaa kokeeseen. Pykälän 2 momenttiin sisältyisi poikkeus sen tilanteen varalta, että toistaiseksi ajokieltoon määrättyllä olisi poliisin määräys uuden ajokokeen suorittamisesta.

55 §. Kuljettajantutkintotodistus ja tutkinnossa hylkääminen. Pykälän 2 momenttia tarkistettaisiin, koska hylkäämisen syytä ei merkittä opetustodistukseen. Käytännössä

merkintä tehdään ajokokeessa pidettävään suoritukseen arviointitaulukkoon.

58 §. Sotilasajoneuvon kuljettaminen. Pääesikunnan valtuutta antaa tarkempia määräyksiä ajoneuvojen kuljettamiseen vaadittavista puolustusvoimien luvista laajennettaisiin koskemaan myös ajoneuvolain 16 §:n 1 momentissa tarkoitettuja maastoajoneuvoja. Näistä ovat puolustusvoimissa käytössä moottorikelkat ja pyörillä varustetut maastoajoneuvot. Ajokorttilain mukaisen ajokortin lisäksi vaadittavan luvan tarkoituksena on käydä läpi kyseisen ajoneuvon erityiset käyttötarkoitukset ja -olosuhteet puolustusvoimissa. Muutoksella voitaisiin vaikuttaa liikenteen turvallisuuden ylläpitämiseen ja lisäämiseen.

59 §. Muussa EU- tai ETA-valtiossa annettu ajokortti ja muu mopon ajolupa tai kuljetusoikeus. Pykälän 1 momenttia tarkennettaisiin muissa EU- ja ETA-valtioissa annettujen ajokorttien kelpoisuuden huomioon ottamiseksi ja tunnustamiseksi. Tämä liittyy ajokorttien vastavuoroiseen tunnustamiseen. Jäsenvaltioiden kansallisiin ajo-oikeuksiin ennen EU:hun liittymistä on voinut sisältyä laajempia ajo-oikeuksia, jotka ovat tämän vastavuoroisen tunnustamisen piirissä. Poikkeukset perustuvat Euroopan komission erityiseen vastaavuuspäätökseen, jonka se antaa ajokorttidirektiivin 13 artiklan soveltamisesta. Näiden oikeuksien tunnustaminen on tarpeen erityisesti silloin, kun asianomaisen omistuksessa on ajoneuvo, jota hän saa rajoituksitta kuljettaa kotimassaan. Nämä poikkeustapaukset on koottu Euroopan komission jäsenvaltioiden ajokortteja koskevaan vastaavuuspäätökseen ja kansallisista ajokortteista ennen EU:hun liittymistä koottuun ajokorttikirjaan. Suomessa ajokorttiluokitus on perustunut vähäisiä kansallisia poikkeuksia lukuun ottamatta kansainvälisten tieliikennesopimusten mukaiseen luokitukseen. Lisäoikeuksia on sisällynyt vain C-luokan ajokorttiin, mutta nekin on rajattu olemaan voimassa Suomessa ja vain erityistilanteissa. Pykälän 5 momentin valtuussäännökseen lisättäisiin valtuus antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä tähän vastavuoroiseen tunnustamiseen liittyvistä vaatimuksista. Momentin sanamuotoa tarkennettaisiin myös sikäli, että AM-luokan ohella muu vastaava

kevyen nelipyörän kuljettamiseen oikeuttava ajokortti hyväksyttäisiin. Kevyt nelipyörä sisältyy muihin harmonisoiituihin ajokorttiluokkiin, joten B-luokan ajokortti täyttäisi vaatimuksen.

Pykälään lisättäisiin uusi 6 momentti, jossa todettaisiin EU- ja ETA-valtioiden välisestä tietojen vaihdosta ajokorttiasioissa. Tietojen vaihtaminen perustuisi ajokorttidirektiivin velvoitteeseen ja siinä olisi käytettävä komission toimesta perustettavaa EU:n ajokortti-verkosta. Velvoite tähän sisältyy ajokorttidirektiiviin. Komission tarkoitus on saada verkosto käyttöön 19.1.2013 lukien. Tiedot välitettäisiin Liikenteen turvallisuusviraston pitämästä ajoneuvoliikennerekisteristä sen tietosisältöä hyväksi käyttäen. Ajoneuvoliikennerekisterilakiin sisältyvät tietojen rekisteristä luovuttamista koskevat säännökset. Siirtymäsäännöksissä huomioitaisiin menettely tilanteessa, ettei rekisteri olisi vielä lainkaan käytössä tai sitä ei voitaisi jostain muusta syystä käyttää.

60 §. Sopimusvaltiossa annettu ajokortti. Wienin kansainvälisen tieliikennesopimuksen muutos on muuttanut kansainvälisessä liikenteessä. Tällaisen ajokortin ohella vaaditaan kansallinen ajokortti. Pykälän 1 momentin 2 kohtaa ja 3 momentin 2 kohtaa tarkistettaisiin tämän muutoksen huomioimiseksi. Kansainvälinen ajokortti on tähän asti hyväksytty Suomessa ajamaan oikeuttavana asiakirjana, mutta ajokortteja vaihdettaessa sitä ei ole yksinään hyväksytty. Ehdotettu 3 momentin 2 kohdan muutos vastaisi asiallisesti nykyistä käytäntöä.

Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti. Momentin mukaan ajokortti, jonka haltija olisi asunut vakinaisesti Suomessa ajokortin myöntämisen aikaan, ei olisi täällä lainkaan voimassa. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan tällainen ajokortti ei oikeuttaisi ajamaan Suomessa. Ajokorttia ei voisi muutenkaan käyttää hyväksi suomalaista ajokorttia haettaessa, koska se ei olisi täällä voimassa. Ajokorttia ei voisi siten vaihtaa suomalaiseen ajokorttiin ilman uutta kuljettajantutkintoa tai pelkästään kuljettajantutkintoa suorittamalla. Ajokortin haltijan olisi suomalainen ajokortti saatukseen saatava säädetty ajokorttikoulutus ja suoritettava kuljettajantutkinto. Muussa

tapauksessa menettely mahdollistaisi ajokorttisäännösten kiertämisen ja ajokortin hakemisen sieltä, missä se on lievimminkin vaatimuksin saatavissa. Periaate lähtee kansainvälisestä periaatteesta, että ajokortti suoritetaan siellä missä henkilö pääasiassa muutenkin ajaa ja oleskelee. Säännös ei estäisi ajokorttia varten saadun kuljettajaopetuksen hyväksi lukemista, jos saatu opetus täyttäisi säädetty vaatimukset. Tutkinnon vastaanottaja arvioisi kuljettajaopetuksen mahdollisen hyväksi lukemisen esitetyn selvityksen perusteella. Säännös selkeyttäisi ja yhdenmukaistaisi käytännön menettelyä ulkomaisten korttien kohdalla.

61 §. Muu ulkomainen ajokortti. Muiden ulkomailla annettujen ajokorttien voimassaoloa Suomessa täsmennettäisiin soveltamiskäytännön selkeyttämiseksi ja yhdenmukaistamiseksi. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että muut ulkomaiset ajokortit eivät oikeuttaisi kuljettamaan moottorikäyttöistä ajoneuvoa Suomessa. Tässä pykälässä tarkoitettua ajokorttia voitaisiin kuitenkin tietyin edellytyksin käyttää hyväksi suomalaista ajokorttia hankittaessa, jolloin se oikeuttaisi tutkintoon pääsyyn ilman säädettyä kuljettajaopetusta. Edellytyksenä olisi, että ajokortti olisi myönnetty Suomen tunnustamassa valtiossa eikä ajokortin saajan vakinainen asuinpaikka olisi ajokorttia myönnettäessä ollut Suomessa. Tämä vastaisi nykyistä käytäntöä. Säännös ei estäisi saadun kuljettajaopetuksen hyvittämistä edellä 60 §:n perusteissa todetun mukaisesti.

62 §. Ulkomaisen ajokortin luovuttaminen poliisille. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että muussa EU- tai ETA-valtiossa tai sopimusvaltiossa annettu ajokortti olisi luovutettava poliisille vain, jos sitä käytettäisiin suomalaisen ajokortin saamiseen. Tämä tarkoittaisi käytännössä tutkintoon pääsyä suoraan ilman kuljettajaopetusvaatimusta tai ajokortin vaihtamista suoraan suomalaiseen ajokorttiin ilman tutkintoa. Vastaava tilanne olisi EU- ja ETA-korttia uusittaessa, jolloin asianomaiselle annettaisiin ajo-oikeuden voimassaolon jatkumiseksi suomalainen ajokortti. Näissä tapauksissa suomalainen ajokortti korvaisi alkuperäisen ajokortin ja sitä voitaisiin käyttää myös kortin myöntäneessä valtiossa. Siitä huolimatta, että kaikkia kortin

luokkia ei vaihdettaisi, aiempi ajokortti olisi luovutettava pois. Ajokortin saisi edelleen takaisin vain maasta muutettaessa ja suomalaista ajokorttia vastaan. Jos ulkomainen ajokortti ei myöntäjistä riippuen olisi lainkaan meillä voimassa, ei tarvetta ajokortin pois ottamiseen olisi. Koska ajokortti ei oikeuttaisi täällä ajamaan, ei esimerkiksi väärinkäytösten riskiä olisi. Ajokortti voi olla haltijalleen tarpeen hänen matkustaessaan esimerkiksi kortin antaneessa aiemmassa kotimaassaan, jossa suomalaista korttia ei tunnusteta. Pykälän 3 momenttia muutettaisiin 1 momentin muutoksen johdosta.

63 §. Tilapäinen ajokortti. Pykälän 1 momentin 2 kohtaan lisättäisiin 61 §:n 1 momentin lisäyksen mukaisesti maininta siitä, ettei ajokorttia voisi antaa henkilölle, jonka vakainainen asuinpaikka olisi korttia myönnettäessä ollut Suomessa.

64 §. Ajokieltoon määrääminen. Pykälän 1 momentissa tuomioistuimien korvattaisiin käräjäoikeudella, koska tuomioistuimella tarkoitetaan tässä yleistä tuomioistuinta, ei hallintotuomioistuinta. Säännös olisi näin kansalaisen kannalta informatiivisempi. Sama koskee eräitä muita 7 luvun pykälä. Käräjäoikeuden toimivalta ulottuu myös muutoksen hakutuomioistuimiin ilman, että siitä tarvitsee erikseen säätää.

Nykyisen 2 momentin 2 kohdan mukaan ajokieltoon määrääminen voidaan ottaa käsiteltäväksi vasta, jos lääkärintodistusta tai muuta selvitystä ei ole esitetty poliisin asettamassa määräajassa. Lääkärintodistuksen esittämisvelvollisuudesta säädetään eräissä tapauksissa laissa ja siellä on asetettu määräaika lausunnon esittämiselle. Tällaisessa tapauksessa uuden määräajan asettaminen todistukselle viivyttää tarpeettomasti seuraamusmenettelyä ja työllistää ajokorttivirus-omaista. Lain 20 §:n 4 momentissa säädetään Suomessa vakainaisesti asuvien EU- tai ETA-valtiossa annetun ajokortin haltijan lääkärintodistuksen esittämisvelvollisuudesta ja 60 §:n 3 momentissa sopimusvaltiossa annetun ajokortin haltijan lääkärintodistuksen esittämisvelvollisuudesta sekä 112 §:n 3 momentissa nykykuoroisten pitkäaikaisten suomalaisten ajokorttien haltijoiden ikäkausitarkastuksista ja lääkärintodistuksen esittämisvelvoitteesta. Koska määräaika lääkärintodistuksen esittä-

miselle on laissa, erillistä esittämismääräystä ja määräaika ei tarvita. Kohdan sanamuotoa täsmentämällä ajokieltoseuraamus voitaisiin ottaa käsiteltäväksi uutta määräaika asettamatta. Säännös ei estäisi perustellusta syystä uuden määräajan asettamista esittämiselle, jos esittämisvelvollisuuden laiminlyömiseen ei liittyisi esimerkiksi tahallisuutta tai piittaamattomuutta säännöksistä ja määräyksistä ja niiden noudattamisesta. Kohdan sanamuotoa tarkistettaisiin myös muiden selvitysten kohdalla sen korostamiseksi, että muissa tapauksissa olisi kysymys poliisin määräyksen ja erikseen asettaman määräajan laiminlyömisestä.

65 §. Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella. Pykälän 2 momentin säännöstä uuden kuljettajan tiukemmasta rikkomusseurannasta muutettaisiin säännöksen soveltamisen helpottamiseksi ja yhdenmukaistamiseksi. Seuranta ja sen kesto olisi asiallisesti ennallaan. Muutos liittyisi myös lyhytaikaisen ajo-oikeuden ja ajokortin määrittelyä ehdotettuun muutokseen. Pääsääntö olisi, että lyhytaikaisen ajo-oikeuden haltija olisi aina tiukemmassa rikkomusseurannassa. Tiukempi seuranta kestäisi aina lyhytaikaisen ajo-oikeuden voimassaoloa vastaavan kahden vuoden ajan. Se jatkuisi lyhytaikaisen ajo-oikeutta vastaavan määräajan lyhytaikaisen ajo-oikeuden saamisesta, vaikka henkilölle olisi jo luovutettu pysyvä ajokortti. Ajokiellon perustavien tekojen ei olisi tarvinnut tapahtua saman lyhytaikaisen ajo-oikeuden aikana. Esimerkiksi eri lyhytaikaisen ajo-oikeuden aikana tehdyt teot laskettaisiin yhteen, jos niihin olisi syllistytty yhden tai kahden vuoden määräajan kuluessa. Merkitystä tekojen yhteen laskemisessa ei myöskään olisi sillä, että kahden lyhytaikaisen ajo-oikeuden välissä olisi ollut jakso, jolloin ajo-oikeutta ei olisi ollut voimassa. Huomioon otettaisiin tämän pykälän nojalla kuitenkin vain ajo-oikeuden haltijana tehdyt teot.

66 §. Ajokiellon kesto. Tuomioistuimien korvattaisiin 2 momentissa käräjäoikeudella.

67 §. Ehdollinen ajokielto. Tuomioistuimien korvattaisiin käräjäoikeudella.

68 §. Ehdollisen ajokiellon täytäntöönpano. Tuomioistuimien korvattaisiin käräjäoikeudella.

69 §. Valvottu ajo-oikeus. Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa tuomioistuimien korvattaisiin kärä-

jäoikeudella. Pykälän 1 momentin viittaus alkolukkoajokorttiin korvattaisiin viittauksella 8 §:n 2 momenttiin.

Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, jossa säädettäisiin väliaikaisen ajokiellon päättymisestä siinä tapauksessa, ettei valvottua ajo-oikeutta hakenut missään vaiheessa hakisi alkolukkoajokorttiaan poliisilta. Säännöksen puuttuessa käytännössä on epätietoisuutta aiheuttanut se, missä vaiheessa väliaikainen ajokielto silloin päättyy. Valvotun ajo-oikeuden tapauksessa ajokielto määrätään ehdollisena vähintään vuoden mittaisella koetusajalla. Jos tuomittu koetusajana syyllistyy uuteen tekoon, ehdollinen ajokielto on määrättävä pantavaksi täytäntöön. Koska ehdollinen ajokielto on määrättävä pantavaksi täytäntöön vain, jos uuteen tekoon syyllistytään koetusajana, väliaikainen ajokielto ehdotetaan päättyväksi, jos koetusajana on kulu- nut ilman sellaista uutta tekoa, jonka johdos- ta ehdollinen ajokielto olisi pantava täytäntöön. Ajo-oikeus päättyisi koetusajan päät- tymispäivänä ja ajo-oikeus olisi tällöin palau- tettavissa 6 §:n 4 momentin mukaisesti pa- lauttamalla poliisille luovutettu ajokortti tai antamalla uusi ajokortti.

72 §. Väliaikaisen ajokiellon kesto. Pykä- län 1, 2 ja 5 momentissa tuomioistuin korvat- taisiin kärjäoikeudella.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin säännös, jolla väliaikainen ajokielto saataisiin päätty- mään siinä tapauksessa, että ajo-oikeuden voimassaolo on päätynyt väliaikaisen ajo- kiellon määräämisen jälkeen. Ajokieltoon määräämistä koskevien säännösten mukaan poliisi voi määrätä ajokieltoon vain ajo- oikeuden haltijan. Ajo-oikeuden voimassa- olon päätyttyä kysymyksessä ei olisi enää ajo-oikeuden haltija. Säännöstä muutettaisiin siten, että poliisin olisi päätettävä ajo- kiellosta myös siinä tapauksessa, että ajo- oikeuden voimassaolo olisi jo päätynyt. Säännös olisi perusteltu, koska teot on tehty ajo-oikeuden haltijana ajo-oikeuden voimas- sa ollessa. Rikkomusten perusteella määrät- tävä ajokielto olisi tällöin määrääjän esteenä ajo-oikeuden saamiselle. Jos kysymyksessä olisi terveysteinen väliaikainen ajokiel- to, väliaikainen ajokielto voitaisiin päättää pitää voimassa tai määrätä henkilö ajokiel- toon toistaiseksi. Kummassakin tapauksessa

ajo-oikeuden saaminen voimaan edellyttäisi terveydellisten edellytysten osoittamista.

73 a §. Ulkomailla annetun ajokortin haltijaa koskevat säännökset. Lakiin lisättäisiin uusi pykälä muualla annetun ajokortin haltij- an määräämisestä ajokieltoon ja sen yhtey- dessä noudatettavasta menettelystä. Säännök- set vastaisivat ajokorttiasetukseen aiemmin sisältyneitä säännöksiä. Ajokorttilain sään- nöksiä ajo-oikeuteen kohdistuvista seura- muksista ja niiden vaikutuksista ajo- oikeuteen sovellettaisiin myös tässä pykäläs- sä tarkoitetun ajokortin haltijaan. Pykälän 2 momenttiin sisältyisivät poikkeussäännökset, joita sovellettaisiin maassa tilapäisesti oles- kelevaan. Kansainvälisen käytännön mukai- sesti ajokortti annettaisiin tällöin takaisin asi- anomaisen poistuessa maasta, vaikka ajokiel- to ei olisi vielä päätynyt. Ajokieltopäätös olisi kuitenkin täällä voimassa päätöksen mukaisesti. Menettely vastaisi nykyistä käy- täntöä.

Pykälän 3 momenttiin sisältyisivät sään- nökset toistaiseksi ajokieltoon määräämisestä silloin, kun ajokortin haltija ei asuisi täällä vakinaisesti. EU- tai ETA-valtiossa annettu ajokortti palautettaisiin tällöin pääsääntöises- ti sen myöntäneelle viranomaiselle.

76 §. Ajo-oikeuden raukeaminen. Pykälään lisättäisiin maininta luokkakohtaisen ajo- oikeuden raukeamisesta. Muutoksella koros- tettaisiin sitä, että säännöstä voidaan soveltaa myös ajo-oikeudesta luopumiseen yksittäisen luokan osalta. Tällainen tilanne voi tulla eteen esimerkiksi silloin, kun raskaan kalus- ton ajo-oikeuden haltija haluaisi luopua siitä tarpeettomana tai ylimääräisten kustannusten takia.

78 §. Opetustoiminnasta vastaava johtaja.

Pykälän 4 momentin 3 kohtaan lisättäisiin sakkorangaistuksen rinnalle vankeusrangais- tus esteenä tehtävään sopivuudelle. Seuraa- muksia arvioitaisiin sen perusteella, osoittaa- ko teko tai teot hänen olevan ilmeisen sopi- maton toimimaan opetustoiminnasta vastaa- vana johtajana. Momentissa oleva viittaus palkkasuhteeseen ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana.

84 §. Autokoulun opetushenkilöstö. Pykä- län 1 momenttiin lisättäisiin maininta AM- luokasta ja täsmennettäisiin mopo- opetuksessa toimivan opettajan kelpoisuus-

vaatimusta tulkinnanvaraisuuden estämiseksi. Opettajan olisi täytettävä 39 §:ssä säädetyt vaatimukset niine 40 §:n 1 momentin 1 kohdassa todettuine poikkeuksineen, jotka koskevat mopolla opetusta antavaa. Opettajan olisi täytettävä myös muut 39 §:stä tulevat vaatimukset kuten vaatimukset henkilökohtaisesta sopivuudesta ja opetuslupaopettajan kokeen suorittamisesta. Lisäksi tarkennettaisiin paikallinen tutkinnon vastaanottaja autokoulua valvovaksi tutkinnon vastaanottajaksi.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin vaatimus opettajan kelpoisuuden osoittamisesta valvovalle tutkinnon vastaanottajalle ennen opetustoimintaan ryhtymistä. Tämä olisi tarpeen, koska liikenneopettajalupaan ei merkittäisi erikseen luokkia, joiden opetukseen se oikeuttaa eikä muitakaan ilmoituksia asiassa vaadittaisi tehtäväksi. Jos liikenneopettajan tutkintoa täydennettäisiin myöhemmin esimerkiksi raskaan kaluston kuljettajien koulutusta koskevalla tutkinnon osalla, liikenneopettajan olisi ennen tähän opetukseen ryhtymistä osoitettava kelpoisuutensa säännöksen mukaisesti. Koska 1 momentin mukaan muun kuin ajo-opetuksessa toimivan opettajan kelpoisuus voidaan erikseen hyväksyä, ei olisi tarvetta osoittaa kelpoisuutta erikseen siltä osin kuin se olisi jo käsitelty ja hyväksytty. Tällainen hyväksyminen koskee esimerkiksi ilman liikenneopettajalupaa mopo-opetusta antavaa teoriaopettajaa.

Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jonka mukaan autokoulussa opetustehtävissä työskentelevään sovellettaisiin lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annettua lakia. Säännöksellä pyrittäisiin kiinnittämään huomio lain soveltamiseen toiminnassa. Alaikäisten kanssa työskennellään autokoulussa ilman huoltajan läsnäoloa erityisesti mopo-, moottoripyörä- ja B-luokan opetuksessa. Vaatimus kattaisi myös opetusharjoittelussa olevat. Työnantajan olisi mainitun lain mukaisesti vaadittava nähtäväkseen rikosrekisteriote siitä, ettei laissa tarkoitettuja esteitä olisi.

91 §. Liikenneopettajaluvan myöntämiseen liittyvä opetusharjoittelu. Pykälän otsikko muutettaisiin kattamaan myös muualla kuin autokoulussa tapahtuvan harjoittelun. Pykälään lisättäisiin harjoittelua koskeva uusi 1 momentti, jonka johdosta nykyiset momentit

1—3 siirtyvät 2—4 momentiksi. Ajokorttikoulutukseen liittyvä opetusharjoittelu suoritettaisiin nykyiseen tapaan autokoulussa, joka olisi hyväksytty opetusharjoitteluun. Harjoittelu voisi tapahtua myös puolustusvoimien kuljettajakoulutuksessa, mikä palvelisi raskaan kaluston ajokorttikoulutusta. Ammattipätevyyskouluttajana toimimista koskevan tutkinnon osan harjoittelu voisi tapahtua tällaista perustason ammattipätevyysopetusta antavassa koulutuskeskuksessa. Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy puolustusvoimat ammattipätevyyskoulutukseen. Osan ammattipätevyyskoulutusta antavista koulutuskeskuksista hyväksyy opetus- ja kulttuuriministeriö. Erillisiä opetusharjoittelukouluksi hyväksymistä vastaavia hyväksymisiä ei näissä tapauksissa vaadittaisi.

Koska opetusharjoittelulupa voitaisiin antaa myös muualla kuin autokoulussa tapahtuvaa harjoittelua varten, viittaus autokoulussa tapahtuvaan harjoittelun poistettaisiin 2 momentista. Opetuslupa olisi voitavat antaa myös yksittäistä tutkinnon osaa suoritettaessa esimerkiksi liikenneopettajan erikoisammattitutkintoa tai aiempaa liikenneopettajantutkintoa täydennettäessä. Luvan antamisen perusteista säädettäisiin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella 4 momentin nojalla. Luvan myöntämiseksi voitaisiin esimerkiksi vaatia, että asianomaisen tutkinnon osan opinnot on aloitettu.

Uuden 1 momentin lisäämisen johdosta 3 momentin viittaussäännöstä tarkistettaisiin.

91 a §. Opetusharjoittelukoulun hyväksyminen ja hyväksymisen peruuttaminen. Lakiin lisättäisiin opetusharjoittelukoulun hyväksymistä koskeva pykälä. Pykälän 1 momenttiin sisältyisivät hyväksymisen edellytykset. Koulun opetustoiminnan olisi oltava kaikin puolin asianmukaisesti hoidettu säännöksiä ja määräyksiä noudattaen. Harjoittelun ohjaamisen kannalta keskeinen merkitys olisi etenkin koulun opetustoimintaa hoitavalla henkilöstöllä. Hyväksyminen tapahtuisi hakemuksesta. Harjoittelukoulu vastaisi osaltaan harjoittelun monipuolisuudesta liikenneopettajakoulutusta antavan oppilaitoksen valvonnassa. Harjoittelua ei olisi tarpeen sitoa yhteen toimipisteeseen, sillä esimerkiksi harjoittelu useammilla toimipaikkakunnilla sijaitsevilla toimipisteissä olisi harjoittelijal-

le eduksi. Mitä suurempi koulun oppilasmäärä olisi, sitä paremmat mahdollisuudet se antaisi harjoittelijalle opetuksen seuraamiseen harjoittelun alussa. Käytännössä ajo-opetusta ajokorttia varten annetaan tutkintopaikkakunnalla, mikä sinänsä takaa harjoitteluympäristön monipuolisuuden ja vaativuuden ilman erillistä vaatimusta.

Pykälän 2 momentin mukaan hyväksymisen olisi voimassa autokoululuvan voimassaolon mukaisesti. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että se olisi voimassa toistaiseksi. Momenttiin sisältyisi valtuus tarkempien säännösten antamiseen liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Pykälän 3 momenttiin sisältyisivät hyväksymisen peruuttamista koskevat säännökset. Ennen hyväksymisen peruuttamistoimenpiteisiin ryhtymistä autokoululle annettaisiin mahdollisuus korjata kysymyksessä oleva puute tai laiminlyönti. Puutteen tai laiminlyönnin olisi peruuttamiseen johtaakseen oltava olennainen ja siihen liittyisi myös piittaamattomuutta säännösten ja määräysten tai asetetun uuden määräajan noudattamisesta. Säännöksissä huomioitaisiin perustuslain vaatimukset elinkeinotoimintaan.

100 §. Lääkärintodistuslomakkeiden vahvistaminen. Pykälään lisättäisiin säännös, jonka mukaan sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaisi myös optikon antamien lausuntojen ja ilmoitusten kaavan. Optikon toimivalta lausuntojen antamiseen rajoittuisi vain tapauksiin, joissa kuljettaja valitsisi liikenteessä tehtävän näkökyvyn testauksen sijaan optikon tekemän tarkastuksen. Optikon ilmoitusvelvollisuus koskisi vain tällaisen tarkastuksen yhteydessä havaittua näkökyvyn muuta kuin tilapäisluonteista menetystä. Nuorison terveystodistus olisi lääkärin antama todistus.

101 §. Ilmoitukset ajoneuvoliikennerekisteriin. Pykälän 1 momentin 8 kohtaan lisättäisiin tieto myös muusta ajo-oikeuteen kohdistuvasta seuraamuksesta kuin ajokiellosta tai väliaikaisesta ajokiellosta sekä siitä, olisiko ajokortti saatu poliisin haltuun. Rekisteriin merkittäisiin myös tieto ajokiellon sijaan annetusta varoituksesta tai alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta. Momentin johdantokappaleesta poistettaisiin myös viittaus ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain 11 §:ään tarpeettomana ja tietojen kirjausme-

nettely tarkistettaisiin tosiasiallisen käytännön mukaiseksi. Pykälä koskisi poliisin omaaloitteisesti ilman eri pyyntöä tehtäviä ilmoituksia ajokorttirekisterilain mainitussa pykälässä säädetyistä poiketen.

Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, joka koskisi tuomioistuimen ilmoitettavia tietoja. Näitä olisivat tieto ajokiellon perusteena oleviin 64 §:ssä tarkoitettuihin tekoihin syyllistymisestä määrätystä rangaistuksesta, ajokiellosta tai sitä koskevan vaatimuksen hylkäämisestä, alkolukolla valvottuun ajo-oikeuteen määräämisestä taikka ehdollisen ajokiellopäättökseen täytäntöönpanosta. Ilmoitus rangaistuksen määräämättä jättämisestä tai syytteen hylkäämisestä olisi tarpeen vain siinä tapauksessa, että rekisterissä olisi ennestään asiaa koskeva tieto, joka olisi poistettava. Momenttiin sisältyisivät myös tarkemmat säännökset oikeushallinnon viranomaisen menettelystä tietojen ajoneuvoliikennerekisteriin toimittamiseksi. Muutos vastaisi tieliikennelain 106 §:n muutosta 378/2010. Oikeushallinnonalan rekistereitä koskeva siirtymäsäännös olisi edelleen tarpeellinen, samoin kuin tieliikennelain 106 §:n muutoksen yhteydessä. Pykälän 3 momenttia muutettaisiin 31 §:n 3 momentin muutoksen johdosta.

106 §. Ajokortteja koskevat siirtymäsäännökset. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin säännökset ajokorttien voimassaoloajan määrittymisestä uusien tai aiemmin voimassa olevien säännösten mukaisesti siirtymävaiheessa. Lisäys koskisi tilanteita, jolloin ajokorttia ei olisi luovutettu ennen ajokorttilain voimaantuloa 19.1.2013. Ajokorttien voimassaoloajat määräytyisivät ajo-oikeuden alkamisen mukaan. Ratkaiseva olisi kuljettajantutkinnon suorittamisen ajankohta. Ajokortin luovuttamisen tai kuljettajantutkintotodistuksen perusteella ajo-oikeuden haltijat olisivat yhdenvertaisessa asemassa siitä riippumatta, olisiko ajokortti jo ehditty luovuttaa vai ei.

Siinä tapauksessa, ettei ajokortin saamiseen vaadittaisi kuljettajantutkintoa, kuten esimerkiksi muutettaessa A1-luokan ajokortti A-luokan kortiksi tai ajokortin erikoisehtoja, merkittäessä raskaan kaluston kuljettajan ammattipätevyys ajokorttiin taikka luovutettaessa pysyvä ajokortti lyhytaikaisen ajokor-

tin jälkeen, määräaikojen soveltamisen kannalta ratkaisevaa olisi poliisin myöntämispäätöksen tekopäivä. Kysymyksessä ei ole ajokorttilupapäätös vaan päätös ajo-kortin myöntämisestä silloin. Päätöksen tekeminen edellyttää, että kaikki päätöksenteon edellytykset ovat olemassa. Jos päätös ajokortin myöntämisestä tehtäisiin ennen mainittua voimaantulopäivää, ajokortti saataisiin aiempien säännösten mukaiseksi määräajaksi. Esimerkiksi sopimusmaan ajokorttia suomalaisen B-luokan ajokorttiin vaihdettaessa kuljettajantutkintoa suorittamatta poliisin myöntämispäätöksen ajankohta ratkaisee. Periaatetta tukee se, että kun päätös on tehty, hakijalle voitaisiin antaa väliaikainen ajokortti ja sen myötä ajo-oikeus saada alkamaan. Edellytykset ajo-oikeuden alkamiselle olisivat siten olemassa, vaikkei varsinaista ajokorttia ehdittäisi toimittamaan. Muussa tapauksessa kansalaiset voisivat joutua erilaiseen asemaan riippuen esimerkiksi siitä, kuinka pian ajokorttihakemus milläkin poliisilaitoksella pystyttäisiin käsittelemään ja sitä vastaava ajokortti toimittamaan. Myöntämispäätöksen tekeminen edellyttäisi, ettei estettä ajokortin luovuttamiselle olisi ja että kaikki päätöksen tekemisen edellyttämät asiakirjat ja selvitykset olisi toimitettu päätöksentekoa varten. Esimerkiksi A1-luokan korottamiseksi A-luokkaan ennen mainittua voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaisesti täyttämällä säädetty ikävaatimus, hakijan olisi täytettävä vaaditut 18 vuotta ennen voimaantulopäivää. Samoin pysyvän ajokortin saamiseksi lyhytaikaisen ajo-oikeuden jälkeen aiempien säännösten mukaisesti toisen vaiheen opetustodistuksen toimittamisen lisäksi vähintään 1,5 vuotta olisi pitänyt kulua lyhytaikaisen ajo-oikeuden saamisesta. Jos henkilö olisi tällöin ajokiellossa, päätöstä ei voitaisi tehdä.

Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin ajokortin luokan alentamisen johdosta annettavan ajokortin voimassaoloajasta. Tämän lain voimaantulon jälkeen alkanut ajo-oikeus tai suoritettu uusi ajokortin luokka merkitsisivät ajokorttilain mukaisten voimassaoloaikojen soveltamista. Jos esimerkiksi 1990-luvulla saatua AB-luokan ajo-oikeutta laajennettaisiin 2013 vuoden maaliskuussa C-luokalla, josta asianomainen

luopuisi tai jonka voimassaoloon esimerkiksi terveydellisistä syistä 8 §:n mukaisesti puututtaisiin ajokortin luokkaa alentamalla, jäljelle jäävä AB-luokan ajo-oikeus olisi 22 §:n 3 momentin mukaisesti tullut mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun viiden vuoden määräajan piiriin. AB-luokan ajokortti annettaisiin tällöin viideksi vuodeksi. Jos sen sijaan ABC-luokan ajo-oikeuteen ei olisi tehty muutoksia 18.1.2013 jälkeen, ajo-oikeus saataisiin aiempien säännösten mukaisena olemaan voimassa siihen saakka kun asianomainen täyttää 70 vuotta. Tässäkin tilanteessa sovellettaisiin tosin 1 momentin kaikkien ajokorttien vaihtamista koskevaa säännöstä. ABC-luokan edellytysten jälkeen täytyessä henkilölle voitaisiin antaa takaisin ABC-luokan kortti, jos se olisi vielä tallella ja voimassa. Jos ajokortin voimassaolo olisi päättynyt, olisi ajo-oikeuden voimaansaattamiseksi sovellettava uudistamista koskevia säännöksiä.

107 §. *Eräitä lupia koskevat siirtymäsäännökset.* Liikenteen turvallisuusvirasto ja sen edeltäjä Ajoneuvohallintokeskus on tieliikennelain nojalla myöntänyt määräaikaisia poikkeuslupia ajokortin näkövaatimuksista. Poikkeusluvan voimassaolon jatkaminen on edellyttänyt uutta hakemusta sen osoittamiseksi, että lupaedellytykset ovat edelleen olemassa. Liikenneministeriön aiemmin myöntämät poikkeusluvat myönnettiin olemaan voimassa niin kauan kuin lupaedellytykset täyttyvät. Koska nämä vanhemmat poikkeuslupapäätökset ovat ehtojen täyttyessä edelleen voimassa, ehdotetaan pykälän 2 momenttiin lisättäväksi säännös, jonka mukaan määräajaksi myönnettyt luvat olisivat määräaikaisuuden estämättä voimassa niin kauan, kuin lupaehdot täyttyisivät. Momenttiin sisältyisi velvoite poikkeusluvan perusteena olevien terveydellisten edellytysten osoittamiseen määräajoin lääkärinlausunnolla. Lääkärinlausuntojen esittämisessä noudattaisiin lyhyempiä määräaikoja 70 vuotta täyttäneiden kohdalla. Muutoin lausunnot olisi esitettävä viiden vuoden välein, jollei lääkärinlausunnossa tai poliisin määräyksestä vaadittaisi tätä lyhyemmän määräajan noudattamista. Samalla täsmennettäisiin säännöstä tieliikennelain 82 d §:n mukaisesta poikkeuslupatoimivallasta.

108 §. *Lyhytaikaista ajokorttia koskevat siirtymäsäännökset.* Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin säännös lyhytaikaista ajokorttia seuraavan pysyvän ajokortin luovuttamisesta, jos lyhytaikainen ajo-oikeus olisi saatu ennen tämän lain voimaantuloa. Pysyvä ajokortti voitaisiin luovuttaa tämän lain määräaikoja noudattaen eli aikaisintaan vuoden kuluttua lyhytaikaisen ajo-oikeuden saamisesta. Voimassa olevien säännösten mukaan seuraava ajokortti voidaan antaa aikaisintaan 1,5 vuoden kuluttua lyhytaikaisen ajo-oikeuden saamisesta. Vähimmäisajan lyhentyessä ajokortin saajaan sovellettaisiin tämän lain mukaista rikkomusseurantaa, joka kestäisi kahden vuoden ajan lyhytaikaisen ajo-oikeuden saamisesta eli uuden kuljettajan tiukemman rikkomusseurannan kesto pitenis kaikissa tapauksissa kahteen vuoteen.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin säännöksiä, joita sovellettaisiin kuljettajaopetuksen vaiheistukseen siirtymäkautena. Aiemmin aloitettu toisen vaiheen opetus voitaisiin viedä päätökseen aiempien säännösten mukaisesti. Ennen tämän lain voimaantuloa annettu todistus toisen vaiheen opetuksesta samoin kuin todistus ennen tämän lain voimaantuloa aloitetusta toisen vaiheen opetuksesta hyväksyttäisiin lyhytaikaista ajokorttia seuraavan pysyvän ajokortin saamiseksi. Lyhytaikaisen ajo-oikeuden aiempien säännösten voimassa ollessa saaneelta ei pysyvän ajokortin saamiseksi vaadittaisi harjoitteluvaiheen suorittamista. Häneltä ei vaadittaisi harjoitteluvaiheen opetusta eikä muita siihen liittyviä toimenpiteitä, kuten ajopäiväkirjan pitämistä. Syventävän vaiheen suorittaminen vastaisi aiempaa toisen vaiheen opetusta. Siihen voisi lain voimaantulon jälkeen tulla vähintään kolmen kuukauden kuluttua lyhytaikaisen ajo-oikeuden saamisesta. Pysyvän ajokortin saamiseen sovellettaisiin kuitenkin yhden vuoden määräaika ja vähintään kahden vuoden tiukempaa uuden kuljettajan rikkomusseurantaa. Säännöksillä selkeytettäisiin toisen vaiheen suorittamisen keskeneräisyyteen liittyviä tilanteita, etenkin silloin kun toisen vaiheen loppuun vieminen voisi tapahtua ajo-oikeuden jo päättyttyä. Harjoitteluvaihe edellyttäisi aina ajo-oikeuden olevan voimassa, mistä voisi tulla vaikeuksia, jos ajokortin suorittaja olisi varautunut toisen vaiheen ope-

tukseen siltä osin kuin siinä vaaditaan ajo-oikeuden olevan voimassa.

110 §. *Ajokorttiluokkien vastaavuutta koskevat siirtymäsäännökset.* Pykälän 3 momentissa virheellisesti käytetty maininta kevyestä ”moottoripyörästä” korvattaisiin kevyellä ”nelipyörällä”. Muutos koskisi vain suomenkielistä tekstiasua. Lisäksi tarkistettaisiin kuljettajantutkimnon käytännön kokeiden nimikkeet M- ja AM-luokassa säännöksiä vastaaviksi.

112 §. *Terveysvaatimuksia ja lääkärintodistusta koskevat siirtymäsäännökset.* Pykälän otsikkoa ja 1 momenttia muutettaisiin saavutettujen oikeuksien voimassa pysyttämiseksi. Ajo-oikeus olisi edelleen voimassa, jos ajo-oikeuden haltijan terveydentila täyttäisi nykyiset tai ajokorttia myönnettäessä voimassa olleet vaatimukset. Käytännössä tämä koskisi lähinnä näöntarkkuus- ja näkökenttävaatimuksia, sillä muiden ajokykyyn vaikuttavien sairauksien, vikojen ja vammojen kohdalla edellytyksenä on ollut, etteivät ne olennaisesti heikennä kykyä toimia kuljettajana. Näöntarkkuusvaatimukset ovat pääasiassa laskeneet. Ryhmään 1 kuuluvien luokkien kohdalla vaatimus normaalista näkökentästä tuli voimaan lokakuussa 1990. Tätä ennen saaduissa ajokorteissa on myös näkökenttä voinut tulla huomioiduksi ajoterveyden esteenä tai siten, että henkilö on katsottu ajokykyiseksi koska näkökenttäpuutosten ei ole katsottu olennaisesti heikentäneen hänen kykyä toimia kuljettajana. Jos ajokortti olisi näkökenttäpuutoksista huolimatta saatu, ei esteitä sen voimassa pysyttämiseksi olisi ajokorttia myönnettäessä voimassa olleiden vaatimusten edelleen täytyessä. Ajokykyä heikentävien näkökenttäpuutosten kehittyminen tai paheneminen myöhemmin, esimerkiksi myöhemmin kehittyneen ajokykyyn vaikuttavan sairauden johdosta, voidaan kuitenkin ottaa huomioon, jos se heikentää olennaisesti henkilön kyvyn toimia ajoneuvon kuljettajana. Momenttiin lisättäisiin asiaa koskeva säännös.

113 §. *Muut siirtymäsäännökset.* Pykälän 2 momentista poistettaisiin B-luokan ajoneuvoyhdistelmää koskeva säännös, koska ajo-oikeuden laajuutta ei olisi tässä yhteydessä tarpeen rajata. Rajaus vaikeuttaisi käytännössä säännöksen soveltamista myös liikenne-

valvonnassa. Momenttiin sisällytettäisiin BE-luokan ajoneuvoyhdistelmän perävaunun kokonaisuutta koskeva uusi rajoitus. Aiempien säännösten voimassa ollessa saatuun BE-luokan ajo-oikeuteen uutta rajoitusta ei sovellettaisi. Tämä mahdollistaisi aiempien vaatimusten mukaisen yhdistelmän kuljettamisen edelleen BE-luokan kortilla.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin säännös menettelystä, jos ennen lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukainen kahdeksi vuodeksi rajoitettu A-luokan ajo-oikeus haluttaisiin muuttaa uusien vaatimusten mukaiseksi A2-luokan ajo-oikeudeksi. Muutos edellyttäisi A2-luokan suorittamista vaatimukset vastaavalla tutkintoajoneuvolla. A2-luokan suorittaja joutuisi tällöin muuttamaan A2-luokan ajokorttinsa A-luokan ajokortiksi uusien vaatimusten mukaisesti. Se edellyttäisi vähintään mainitun kortin omaamista kahden vuoden ajan ja koulutusta.

D1-luokkaan lisättiin ajokorttilain myötä ajoneuvon pituutta koskeva rajoitus. Pykälään lisättäisiin 5 momentti, jossa otettaisiin huomioon aiemmin saavutettu oikeus sellaisen D1-luokan ajoneuvon kuljettamiseen, jonka pituus ylittää uuden vaatimuksen. Myös EU:n lainsäädäntö tunnustaa saavutetut oikeudet.

Pykälään lisättäisiin myös uusi 7 momentti, joka koskisi tietojenvaihtoa silloin, kun EU:n tietojen vaihtoon tarkoitettu rekisterijärjestelmä RESPER ei olisi käytettävissä. Komission tarkoituksena on saada järjestelmä toimintakuntoon 19.1.2013 mennessä, mutta ilmeistä on, ettei jäsenvaltioita velvoiteta heti tästä päivämäärästä ottamaan järjestelmää käyttöön. Käyttöönoton myöhästymisestä ja muista mahdollisista toimintahäiriöistä johtuen tietojen vaihto tapahtuisi muutoin ajoneuvoliikennerekisteristä.

Voimaantulosäännös

Lain olisi tarkoitus tulla voimaan 19 päivänä tammikuuta 2013. Mahdollisten toimintahäiriöiden ja ongelmatilanteiden ehkäisemiseksi ajokortin toimittamisessa kuljettajan-tutkintotodistuksen käyttöaikaa ajo-oikeuden osoittamisessa pidennettäisiin. Kuljettajan-tutkintotodistusta voitaisiin 6 §:n 5 momentissa tarkoitettuna yhden kuukauden sijaan

käyttää kolmen kuukauden ajan ajo-oikeuden osoittamiseen. Muutos olisi tarpeen ajokorttirekisteriuudistuksen ja uuden lainsäädännön samanaikaisesta voimaantuloajankohdasta johtuen. Ajokortin toimittajan vaihtuminen samasta ajankohdasta lisäisi myös osaltaan ajokortin toimittamiseen liittyvää epävarmuutta. Kahden ajokorttijärjestelmän siirtymäaikana toimitettaisiin sekä aiempien säännösten mukaisia ajokortteja että ajokorttilain mukaisia ajokortteja. Poikkeusmenettely olisi voimassa kuusi kuukautta lain voimaantuloa ja koskisi tänä aikana annettuja todistuksia.

Voimaantulosäännöksen 3 momentin mukaan aiempien säännösten mukaisen liikenneopettajan-tutkinnon suorittaneilta ei vaadittaisi erillisiä kelpoisuuksia, jotka liittyvät liikenneopettajan erikoisammattitutkintoon ja sen suorittamiseen. Aiemman tutkinnon perusteella saatu liikenneopettajalupa sisältäisi kaikkien ajokorttiluokkien kouluttamisoikeuden.

Voimaantulosäännöksen 4 momentin mukaan muut kuin sopimusmaassa tai EU- tai ETA-valtiossa annetun ulkomaiset ajokortit voitaisiin palauttaa hakemuksesta, jos ne olisivat vielä poliisin hallussa. Jos ajokortin voimassaolo olisi jo päätynyt, ajokortin palauttamisesta ei olisi asianomaiselle enää hyötyä.

Tieliikennelain muutokseen 378/2010 liittyi oikeushallinnonalan rekistereitä koskeva siirtymäsäännös, joka on edelleen tarpeellinen.

1.2 Tieliikennelaki

63 §. *Kuljettajaa koskevat yleiset vaatimukset.* Ajokorttivaatimuksen ulkopuolelle jäävän mopon määrittelyä muutettaisiin. Nykyisin käytössä oleva pienitehoisen mopon määritelmä poikkeaa ajokorttidirektiivissä tarkoitettua moposta, jonka kuljettamiseen ei vaadita ajokorttia. Pienitehoisen mopon käsite on kotimaiseen tarpeeseen luotu ja siitä ehdotetaan tässä yhteydessä luovuttavaksi. Nykyisen säännöksen mukainen pienitehoisen mopo on ajoneuvolain 11 §:n mukaan kaksipyöräinen polkimin varustettu mopo, jonka suurin rakenteellinen nopeus on 25 km/h ja moottorin suurin nettoteho enintään

1 kW. Mopon ohella kysymyksessä voisi olla muukin ajoneuvosäännösten mukainen kaksipyöräinen moottorikäyttöinen ajoneuvo. Ilman ajokorttia saisi jatkossa kuljettaa kaksipyöräistä moottorikäyttöistä ajoneuvoa, jonka suurin rakenteellinen nopeus olisi enintään 25 km/h. Lisäksi edellytyksenä olisi, että valmistaja olisi myös määritellyt ajoneuvon hyväksynnän yhteydessä tämän sen suurimmaksi rakenteelliseksi nopeudeksi. Tällä esittäisiin esimerkiksi ajoneuvon omatekoiset muutokset ajokorttivaatimuksen poistamiseksi. Muutos ei olisi ajoneuvosäännösten kannalta ongelmallinen eikä muutoksen katsota heikentävän liikenneturvallisuutta. Ajoneuvojen olisi oltava ajoneuvolain mukaisia. Jatkossakaan ei tieliikenteessä saisi kukaan, ei edes 15 vuotta täyttänyt, kuljettaa sellaista moottorikäyttöistä ajoneuvoa, jota ei olisi asianmukaisesti hyväksytty liikenteeseen ajoneuvolainsäädännön mukaisesti.

Ajokorttilain 4 §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohdan mukaan vaaditaan AM-luokan ajokortti, jos kaksi- tai kolmipyöräisen ajoneuvon rakenteellinen nopeus ylittää 25 km/h. Myös ajokorttidirektiivissä puhutaan 2-pyöräisten ohella 3-pyöräisistä ajoneuvoista. Tämän johdosta 63 §:n 2 momenttiin lisättäisiin mahdollisuus vastaavien 3-pyöräisten ajoneuvojen kuljettamiseen ilman ajokorttia. Tämä voisi palvella liikuntaesteisen liikku mistarpeita. Koska mopokaan ei voisi olla nelipyöräinen, kevyen nelipyörän kuljettaminen edellyttäisi aina ajokorttia. Sellaiset vammaisen käyttöön valmistetut enintään 1 kW:n moottorilla varustetut pyörätuolit ja muut vastaavat apuvälineet, joiden suurin rakenteellinen nopeus on enintään 15 km/h, jäisivät ajokorttivaatimuksen ulkopuolelle siitä syystä, että niitä ei ajoneuvolaissa katsota moottorikäyttöisiksi ajoneuvoiksi.

Kävellen ohjattavaksi tarkoitettua moottorikäyttöisen ajoneuvon määritelmästä poistettaisiin ”tarkoitettu”. Kysymyksessä on tästä huolimatta edelleen sellaisen ajoneuvon ohjaaminen kävellen, joka on tarkoitettukin kävellen ohjattavaksi. Jos kävellen ohjattavaksi tarkoitettuun ajoneuvoon esimerkiksi kytkettäisiin perävaunu ja ajoneuvoa ohjattaisiin siihen kytketystä perävaunusta tai muusta hinnattavasta laitteesta tai jos kuljettaja olisi muuten ajoneuvon kyydissä, menettely ei

enää täyttäisi edellytyksiä kävellen ohjattavan ajoneuvon kuljettamisesta kävellen. Muutoksen yhteydessä on lausuntopalautteen pohjalta alustavasti arvioitu myös tarvetta asettaa vähimmäisikä kävellen ohjattavien moottorikäyttöisten ajoneuvojen kuljettamiselle. Kävellenkin ohjattavat ajoneuvot voivat olla uhka liikenneturvallisuudelle, ellei kuljettajalla ole tarvittavia edellytyksiä ajoneuvon hallitsemiseksi ja kuljettamiseksi turvallisesti. Tässä vaiheessa ikävaatimusta ei päädytty vielä esittämään, koska kysymykseen tulevia laitteita ja niiden käyttötarkoituksia olisi syytä tarkemmin selvittää. Esimerkiksi työmaakäytössä olevien laitteiden kohdalla työsuojelulainsäädäntö sääntelee jo käyttäjän ikää.

103 §. Liikenne rikkomus. Pykälää tarkistettaisiin ajokorttilain säätämisen johdosta. Pykälän 1 momentista poistettaisiin 73 a §, jota vastaava säännös on ajokorttilaissa.

106 §. Ilmoitus liikenne rikosta koskevasta päätöksestä. Pykälää tarkistettaisiin ajokorttilain säätämisen ja ajokieltoja koskevien säännösten sinne siirtämisen johdosta. Pykälän sanamuoto rangaistuksen määräämättä jättämisen tai syytteen hylkäämisen osalta vastaisi ajokorttilain 101 §:n 2 momentissa todettua. Tarkemmat perustelut löytyisivät mainitun pykälän perusteluista. Tieliikennelain muutokseen 378/2010 liittyi oikeushallinnon rekistereitä koskeva siirtymäsäännös, jonka tarpeellisuudesta edelleen ei ole tietoa.

Tieliikennelain muutokseen 378/2010 liittyi oikeushallinnon rekistereitä koskeva siirtymäsäännös, joka on edelleen tarpeellinen.

1.3 Laki kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä

2 §. Soveltamisala. Pykälän 3 momentin 2 kohtaa ammattipätevyysvaatimuksen poikkeuksista tarkistettaisiin Rajavartiolaitoksen käytössä olevien ajoneuvojen kuljettamisen kohdalla. Nykyinen rajausta poliisitehtävien hoitamiseen on sen toiminnan kannalta suppea. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että ammattipätevyyttä ei vaadittaisi kuljettajalta kun kysymyksessä olisi rajavartiolaitoksen käytössä olevan ajoneuvon kuljet-

taminen Rajavartiolaitoksen tehtäviin liittyvissä kuljetuksissa. Rajavartiolaitoksella on käytössään linja-autoja, joita käytetään siellä asepalvelusta suorittavien varusmiesten kuljettamiseen mm. harjoitusalueille. Ajoneuvot on rekisteröity yksityiskäyttöön, eikä niitä käytetä muissa tehtävissä. Rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) 30 §:n mukaan asevelvollisia ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetussa laissa (194/1995) tarkoitettuun asepalvelukseen otettuja voidaan määrätä koulutettavaksi Rajavartiolaitoksessa. Palveluun siellä sovelletaan soveltuvin osin, mitä palvelusta puolustusvoimissa säädetään. Näitä asevelvollisia ja vapaaehtoiseen asepalvelukseen otettuja naisia voidaan tarvittaessa käyttää Rajavartiolaitoksen toiminnan tukena.

Pykälän 4 momenttia muutettaisiin muista EU- tai ETA-valtioista tulevien kuljetusten sallimiseksi sen estämättä, ettei kuljettajalla ole merkintää meidän lainsäädännön mukaisesta ensimmäisestä jatkokoulutuksesta. Vaatimusten perusteena olevassa direktiivissä 2003/59/EY jätetään jäsenvaltion päätettäväksi ensimmäisen jatkokoulutusjakson ajankohta 3—7 vuoden kuluessa vaatimusten voimaantulosta. Suomessa otettiin käyttöön viiden vuoden jakso, mikä vastaa myös jatkokoulutuksen myöhempää jaksotusta. Niissä valtioissa, joissa valittiin tätä pidempi ensimmäisen jatkokoulutuksen ajankohta, kuljettajalta ei vielä vaadittaisi jatkokoulutusta. Komission mukaan jäsenvaltioiden tulisi hyväksyä direktiivin mukainen siirtymäaika kansainvälisessä liikenteessä. Säännöstä muutettaisiin siirtymävaiheen huomioon ottamiseksi.

11 §. Opetushenkilöstö ja opetusvälineet.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi ja kaikki opetuksessa käytettäviä ajoneuvoja koskevat vaatimukset annettaviksi valtioneuvoston asetuksella. Ammattipätevyyskoulutuksessa ei ole esimerkiksi tarpeen vaatia opettajan hallintalaitteita, jos oppilaalla on ajoneuvon ajo-oikeus tai asettaa kuorimatilalle kaikkia vastaavia vaatimuksia kuin ajokorttitutkinnossa.

Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti liikenneopettajan erikoisammattitutkintoon sisältyvän ammattipätevyyskouluttajana toimimista koskevan tutkinnon osan harjoittelun

mahdollistamiseksi koulutuskeskuksessa. Harjoittelu tapahtuisi perustason ammattipätevyyskoulutusta antavassa koulutuskeskuksessa ja harjoittelun edellytykset olisivat samat kuin mitä ajokorttilaisissa todetaan ajokorttikoulutuksessa tapahtuvasta opetusharjoittelusta. Harjoittelupaikkana voisi toimia myös puolustusvoimien po. tehtävään hyväksytty koulutuskeskus.

19 §. Muissa ETA-valtioissa ja Ahvenanmaan maakunnassa annettujen ammattipätevyden osoittavien asiakirjojen tunnustaminen. Pykälän otsikkoon ja 1 momenttiin lisättäisiin maininta Ahvenanmaalla voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti annettujen ammattipätevyyttä osoittavien asiakirjojen tunnustamisesta. Ajokorttiin asianomaisella koodilla merkitty ammattipätevyys tunnustetaan ajokorttien vastavuoroisen ja siihen tehtyjen harmonisoitujen merkintöjen tunnustamisen pohjalta. Ahvenanmaalla ammattipätevyys on merkitty koodilla ajokorttiin.

20 §. Ammattipätevyyskortin myöntäminen. Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin maininta myös Ahvenanmaalla annettujen ammattipätevyyttä osoittavien asiakirjojen tunnustamiseksi.

22 §. Ammattipätevyden merkitseminen ajokorttiin. Pykälää muutettaisiin poistamalla maininta ajokorttilupamenettelystä ammattipätevyysmerkinnän yhteydessä. Muutos vastaisi ajokorttilain 11 §:ään ehdotettua muutosta. Ammattipätevyden yhteydessä ei olisi tarpeen tutkia ajo-oikeuden edellytyksiä, koska merkintä ei vaikuttaisi ajo-oikeuden voimassaoloon. Merkinnän tekeminen ajokorttiin edellyttäisi uuden ajokortin hakemista.

1.4 Laki ajoneuvoliikennerekisteristä

6 §. Arkaluonteisten tietojen tallettaminen. Pykälän 3 kohtaan lisättäisiin maininta ajoluvasta, jota koskevassa päätöksenteossa kohdassa tarkoitettuja tietoja olisi voitava tallettaa ja käsitellä. Käytännössä kysymyksessä ovat poliisin kirjaamat ajo-oikeuteen liittyvät tiedot sekä oikeusministeriön rekistereistä siirrettäviä tuomioistuinten tekemiä liikenne rikosratkaisuja koskevat tiedot. Kysymys voi olla myös muita rikoksia koskevista tiedoista, jotka on laissa säädetty huomioon otettaviksi

ajolupapäätöksiä tehtäessä. Esimerkiksi taksinkuljettajan ajoluvan myöntäminen edellyttää henkilökohtaista sopivuutta, mitä arvioitaessa otetaan huomioon erilaiset liikenne- ja väkivalta- tai muut rikokset, jotka voivat osoittaa sopimattomuutta tehtävään. Kohdan sanamuotoa selkeytettäisiin, mutta se olisi muuten asiallisesti ennallaan.

7 §. Rekisteriin tallettavat muut tiedot. Pykälässä säädetään muista tiedoista, jotka rekisteriin voidaan tallettaa. Pykälän 1 momentin 2 kohtaa muutettaisiin. Siihen lisättäisiin ajoneuvon liittyvinä katsastustietoina esimerkinomaisesti maininta ajoneuvon mittarilukemasta. Moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen katsastuksesta annetun parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/40/EY mukauttamisesta tekniikan kehitykseen annetun komission direktiivin (2010/48/EU) liitteen mukaan katsastustodistukseen on sisällytettävä tieto matkamittarin lukemasta, jos se on saatavilla. Katsastustodistusta koskevaa direktiivin velvoitetta on sovellettava 31 päivästä joulukuuta 2013. Liikenteen turvallisuusvirastolla on tarkoitus tallettaa katsastustodistukseen merkittävät mittarilukemat ajoneuvoliikennerekisteriin. Näin tiedot olisi jatkossa siirrettävissä tietojärjestelmästä katsastustodistukseen.

9 §. Henkilötietojen poistaminen rekisteristä. Pykälän 5 ja 6 kohta kumottaisiin. Kohtien kumoamisen johdosta ajokortteihin ja ajolupiin sovellettaisiin momentin 7 kohdan yleistä tietojen poistamissäännöstä. Nykyinen viiden vuoden säilytysaika koetaan ongelmalliseksi, koska korttien elinkaaritietoja tarvitaan pidemmän ajan. Tietoa aiemmasta ajokortista ja sen luokasta voi olla vaikea näyttää myöhemmin muuten toteen, jos mitään asiakirjaa ei enää ole käytettävissä. Tällä tiedolla voi olla merkitystä esimerkiksi ajo-oikeutta palautettaessa. Myös rekisteröidyn valokuvalla ja nimikirjoitusnäytteellä voi olla merkitystä pitempään rekisteröidyn yksilöinnissä. Erityisen hankalaksi tilanteen arvioidaan muuttuvan, kun ajokorttien voimassaoloajat lyhenevät ajokorttilain mukaisiksi 19.1.2013 lukien.

Ajoneuvoliikennerekisterin tutkintojärjestelmä tarvitsee ajokorttilupatietoja. Kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytyksenä on, että tutkintoon tulevalla on ajokorttilupa.

Ajokorttiluvan erityisehtoja on voitava muuttaa. AM-luokassa ajokorttiin voidaan tehdä merkintä, että se oikeuttaa kuljettamaan vain kaksi- ja kolmipyöräisiä mopoja tai kevyttä nelipyörää tai molempia. Jos ajokorttiluvan tiedot poistetaan rekisteristä nykyisen lain mukaisesti viiden vuoden kuluttua luvan voimassaoloajan päättymisestä, poistuvat myös AM-luokan erityisehdon tiedot.

14 §. Yksittäisten julkisten tietojen luovuttaminen. Pykälän 1 momentin 2 kohtaan lisättäisiin mahdollisuus henkilötunnuksen perusteella antaa ajo-oikeustietoja ja tietoja kuljettajan ammatilliseen pätevyyteen liittyvästä kelpoisuudesta. Voimassa olevan säännöksen mukaan tieto voidaan luovuttaa ajo-oikeuden voimassaolosta ja luokasta, mitä pidetään suppeana. Ajo-oikeustiedoilla on keskeinen merkitys liikenneturvallisuuteen, joten sen olisi perusteltua olla kenen hyvänsä tarkistettavissa oleva asia. Ajo-oikeustieto olisi esimerkiksi autoliikkeelle tarpeen autoa koeajoon luovutettaessa ja autovuokraamolle ajoneuvoa vuokrattaessa. Ajokortin esittäminen ei ole välttämättä osoitus ajo-oikeudesta. Ehdotuksen mukaan tietoja saataisiin luovuttaa ajo-oikeuden laajuudesta, voimassaolosta ja ajankohdasta, jolloin ajo-oikeus on saatu eri luokkiin. Tiedot eivät koskisi ajokortin ehtoja ja rajoituksia, koska ne voivat välillisesti ilmaista salassa pidettäviä tietoja, kuten terveystietoja tai niihin liittyviä ehtoja ja rajoituksia. Ajo-oikeuden voimassaolotiedot koskisivat sitä onko ajo-oikeus voimassa vai ei. Ammattipätevyyden kohdalla olisi saatavana tieto ammattipätevyyden voimassaolosta ja laajuudesta. Tiedon saantia ammattipätevyyskoulutuksen saamisesta on pidetty tärkeänä työnantajalle muun muassa siitä syystä, että työnantaja kustantaa jatkokoulutusta. Tietosuojavaltuutetun näkemyksen mukaan työnantajan tiedon tarvetta palvelee kuitenkin esimerkiksi tiedon saaminen työntekijältään.

Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, joka mahdollistaisi 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen tiedon saamisen rajoitetusti myös ajoneuvon aiemmasta omistajasta tai haltijasta. Tällaisen tiedon tarpeesta voisi olla kysymys esimerkiksi käytetyn auton ostopäätöstä tekevän kohdalla. Kysymys olisi julkisista tiedoista ja niitä voitaisiin luovuttaa rekisteritunnuksen tai valmistenumeron perusteella.

Käytetyn auton ostoa harkitsevalle saattaa olla tarpeen saada selville auton viimeisin käyttäjä. Jos ajoneuvo on ollut vakuutusyhtiön omistuksessa, se kertoo ajoneuvon merkittävästä vaurioitumisesta. Autoharrastajat ovat museokunnostuksen yhteydessä kiinnostuneita ajoneuvonsa historiasta, mukaan lukien sen omistushistoria. Entistä omistajaa tai haltijaa koskeva tieto luovutettaisiin tämänkaltaiseen henkilötietolain 2 §:ssä tarkoitettuun yksityiseen käyttötarkoitukseen, mutta tällaista käyttötarkoitusrajoitusta, esimerkiksi viittausta mainittuun henkilötietolain pykälään, ei pidetä tarpeellisenä yksittäiskyselyjen kohdalla luovutuksen aiheettomuuden esittämisestä. Käytännössä rekisterinpitäjä rajoittaisi tilanteen mukaan esimerkiksi niiden entisten omistajien määrää, joista tieto luovutettaisiin samoin kuin sitä, miten pitkältä ajalta tieto luovutettaisiin. Luovutettava tieto voisi koskea esimerkiksi vain yhden omistajan tietoa viimeisen 3—5 vuoden sisällä. Nykyinen 2 momentti siirtyisi 3 momentiksi.

15 §. Julkisten tietojen luovuttaminen sähköisessä muodossa. Pykälän 1 momentin 8 kohtaan lisättäisiin maininta piirturi- ja ammattipätevyyskortteja sekä ADR-ajolupia koskevien henkilö- ja muiden tietojen luovuttamisesta. Esimerkiksi ajokortteja ja piirturikortteja koskeva EU-lainsäädäntö edellyttää korttien vastavuoroisen tunnustamisen perusteella jäsenvaltioiden avustavan muita jäsenvaltioita lainsäädännön toimeenpanossa. Tietojenvaihto perustuu lupien vastavuoroiseen tunnustamiseen. Piirturikorttien kohdalla on käytössä oma verkko. Ajokorttien kohdalla on tulossa jäsenvaltioiden välillä erityinen ajokorttiverkosto.

Mainitun momentin 11 kohtaan lisättäisiin oikeus luovuttaa korttien ja lupien valmistajalle ja toimittajalle valmistusta ja toimittamista varten tarpeelliset tiedot. Kysymys on korttiin merkittävistä tiedoista ja ajokortin toimittamiseen tarvittavista tiedoista. Kysymyksessä olisivat myös henkilön osoitetiedot, koska ajokortit postitettaisiin pääosin saajalle ajokorttilaissa omaksutun periaatteen mukaisesti. Nykyisin kortit on postitettu poliisille asiakkaille luovuttamista varten. Liikenteen turvallisuusvirastosta annetun lain 5 §:n mukaan virasto voi tehdä sopimuksen neuvonta-, asiakas- ja asiakirjapalvelutehtävien ja muiden vastaavien hallintopalvelutehtävien siirtämisestä muun kuin viranomaisen hoidettavaksi. Edellytyksenä on, ettei tehtäviin sisälly merkittävää julkisen vallan käyttöä. Tehtäviä hoitavaan henkilöön sovelletaan mainitun säännöksen mukaan rikosaikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä edellä mainittuja tehtäviä hoidettaessa. Tehtävän hoidossa on säännöksen mukaan noudatettava, mitä hallintolaissa, kielilaissa ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään. Korttien ja lupien valmistajat valitaan kilpailutuksen perusteella. Vuoden 2013 tammikuusta lukien kortin toimittaja vaihtuu. Tämä vastaa myös muista kuljettajan luvista. Uuden kohdan lisäämisen johdosta myös 10 kohtaa jouduttaisiin teknisistä syistä muuttamaan.

17 §. Salassa pidettävät tiedot ja niiden luovuttaminen. Pykälän 1 momentin 1 kohtaan lisättäisiin maininta rikosta ja siitä seuranneita rangaistuksia ja muita seuraamuksia koskevien tietojen luovuttamisesta esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten ja henkilön valokuvan ja nimikirjoitusnäytteen luovuttamisesta. Tietojen luovuttaminen olisi tarpeen viranomaisille näiden laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten. Esimerkiksi valokuvan käyttö on tarpeellinen henkilön tunnistamista varten liikennevalvonnassa tai onnettomuustilanteiden tutkinnassa.

Momentin 11 kohtaan lisättäisiin maininta kuljettajan erilaisista korteista ja ajoluista ja niitä koskevien tietojen luovuttamisesta. Kysymyksessä olisivat Euroopan unionin lainsäädäntöön perustuvat kelpoisuudet. Tietojen luovuttaminen perustuisi EU:n säännöksiin tai vastavuoroisuuteen.

Momenttiin lisättäisiin uusi 15 kohta, jonka mukaan tietoja voitaisiin luovuttaa hätäkeskuslaitokselle. Kysymyksessä on viranomaisen ja viranomaistehtävän hoitaminen. Toiminta perustuu hätäkeskustoiminnasta annetun lakiin (692/2010), jossa säädetään Hätäkeskuslaitoksen tukipalveluista muun muassa pelastus- ja poliisitoimen viranomaisten toiminnan tukemiseksi. Lain 19 §:ssä säädetään Hätäkeskuslaitoksen henkilöstöön kuuluvan oikeudesta tietojen saamiseen laitokselle laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi salassapitosäännösten estämättä. Tässä tarkoituksessa henkilöstöön kuuluvalla on oikeus

saada muun muassa Liikenteen turvallisuusviraston ajoneuvoliikennerekisterin tietoja. Tehtäviä on aikaisemmin hoitanut poliisi.

Momenttiin lisättäisiin myös uusi 16 kohta, jonka mukaan tietoja voitaisiin luovuttaa myös korttien ja lupien valmistajalle ja toimittajalle. Muutos liittyisi ajokorttilain 31 a §:ään ja kysymyksessä olisivat korttien ja lupien toimittamisessa tarvittavat tiedot. Tiedot koskisivat sekä korttiin ja lupaan merkittäviä tietoja että osoitetietoja niiden toimittamiseksi hakijalle. Ajokortin valmistuksessa ja perille toimittamisessa tarvittavat tiedot toimitettaisiin valmistajalle erillisen käyttöliittymän kautta. Tiedot tulostuisivat valmistettavalle kortille automaattisesti ilman manuaalista käsittelyä. Ajokortin tilaustietoihin sisältyisi toimitusosoite, johon ajokortti postitetaan. Kortin tulostuessa tulostuu myös saate, johon kortti liitetään. Molemmissa on tunnisteet, jolla varmistutaan siitä, että oikea kortti ja saate kohtaavat. Menettely on täysin koneellinen eikä kortin valmistajan henkilöstö käsittele asiakirjoja manuaalisesti. Lähetys valmistuu automaattisesti eteenpäin toimitettavaksi.

1.5 Laki alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta 1 §. *Soveltamisala. Laissa säädettäisiin myös valvotun ajo-oikeuden toteutuksesta, mihin liittyisi käyttötietojen välittäminen 8 §:n mukaisesti viranomaiselle.*

4 §. *Valvotun ajo-oikeuden määrääminen ja alkaminen.* Pykälän 1 ja 3 momentin viittaukset tieliikennelakiin muutettaisiin viittauksiksi ajokorttilakiin. Ajokorttilaissa luovutaisiin käsitteestä alkolukkoajokortti, koska kysymyksessä on ajokortti, johon vain liittyy ehto alkolukon käytöstä. Alkolukkoehdolla varustettu ajokortti voidaan antaa myös muulloin kuin valvotun ajo-oikeuden yhteydessä. Pykälää ja sen otsikkoa tarkistettaisiin vastaavasti. Poliisin toimivaltaan liittyvä säännös muutettaisiin vastaamaan ajokorttilakia. Ajokorttilaista poistettiin asuinpaikkasidonnanisuus ajokorttipäätöksissä.

Pykälän 3 momentista poistettaisiin säännös, jonka mukaan koetusajan päätyttyä valvottavan asuinpaikan poliisin olisi varmistettava, ettei rikoksia ja rikkomuksia olisi ta-

pahtunut valvotun ajo-oikeuden aikana. Tässä vaiheessa poliisilla ei ole enää keinoja puuttua alkolukolla valvottuun ajo-oikeuteen, vaikka tekoja olisi tapahtunutkin. Sen sijaan lain 8 §:ään lisättäisiin säännös, jonka mukaan purettu käyttötieto olisi toimitettava reaaliaikaisesti viranomaiselle valvontaa varten.

5 §. *Valvotun ajo-oikeuden käyttäminen.* Pykälästä poistettaisiin asuinpaikkasidonnanisuus kuten 4 §:stä. Pykälään lisättäisiin säännös, jonka mukaan valvottuun ajo-oikeuteen määrätyllä olisi oikeus kuljettaa muuta ajoneuvoa poliisin määräämässä ajokokeessa. Voimassa olevien säännösten mukaan alkolukolla valvotun ajo-oikeuden voi saada myös lyhytaikaisen ajo-oikeuden haltija. Näissä tapauksissa on ongelmaksi muodostunut se, että poliisi on määrännyt alkolukkoajokortin haltijan uuteen kuljettajantutkintoon. Ajokoe voidaan suorittaa vain opetusajoneuvon vaatimukset täyttävällä ajoneuvolla, mikä edellyttää ajoneuvossa olevan ylimääräiset opettajan ajohallintalaitteet. Käytännössä kuljettajan olisi varustettava oma alkolukollinen ajoneuvonsa kouluvarusteiseksi, jos hänellä ei olisi oikeutta muun ajoneuvon kuljettamiseen alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain mukaan. Tätä vaatimusta olisi kuitenkin pidettävä kohtuuttomana, koska ajo suoritetaan valvotuissa olosuhteissa. Liikenteen turvallisuusvirasto ei ole kannattanut tutkintoajoneuvoja koskevien poikkeusten uudelleen käyttöön ottoa tässä tapauksessa. Tutkintoajoneuvo vaatimukset on asetettu turvallisuusperustein.

8 §. *Käyttötietojen käsittely.* Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan laitteen valmistajan tai tämän edustajan olisi ilmoitettava poliisille määrätyistä toimenpiteistä, joilla voisi olla merkitystä valvotun ajo-oikeuden voimassa pysyttämiseksi. Ilmoituksilla pyritään valvotun reaaliaikaiseen valvontaan. Ilmoitukset olisi tehtävä viipymättä. Ehdotuksen mukaan poliisille olisi ilmoitettava havaituista väärinkäytöksistä. Näitä olisivat laitteen manipulointi tai sen yritys. Laite antaisi ilmoituksen toimintaan kuulumattomasta tapahtumasta ilman, että käyttötietoja olisi erikseen tarkasteltava. Vastaavasti valmistajan tai tämän edustajan olisi ilmoitettava, jos laitetta ei tuotaisi määrääjas-

sa käyttötietojen purkua varten tai, jos asiakas pyytäisi alkolukon irrottamista. Ilmoitusmenettely olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa laitteen valmistajalta tai tämän edustajalta poliisille, koska poliisilla ei ole samalla reaaliaikaisuudella mahdollisuuksia kaiken käyttötiedon analysoimiseen rikkomusten ja laiminlyöntien havaitsemiseksi. Muutos liittyisi 4 §:n 3 momenttiin ehdotettuun muutokseen. Nykyisen säännöksen mukaisesti käyttötiedon analysointi tapahtuu viiveellä, ja viimeistään siinä vaiheessa kun poliisilla ei enää ole mahdollisuutta toimia. Kysymyksessä olisi teknisluonteinen tiedon välittäminen. Alkolukon valmistaja tai tämän edustaja ei arvioisi tallentunutta tietoa eikä käyttäisi merkittävää julkista valtaa. Ilmoittaminen koskisi momentissa säädettyjä tapauksia. Poliisi päättäisi välitetyn tiedon perusteella, onko perusteita valvottuun ajo-oikeuteen puuttumiselle. Tiedot olisi toimitettava viipymättä, jotta reaaliaikaisuus saavutetaan. Momenttiin lisättäisiin maininta henkilötietolain soveltamisesta henkilötietoja käsiteltäessä. Koska toiminnassa käsitellään arkaluonteisia henkilötietoja, kuten rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta, olisi tarpeellista, että tietojen käsittelyn asianmukaisuutta tehostetaan myös rangaistussäännöksellä. Rangaistussäännös vaihtolovelvollisuuden rikkomisesta tulisi henkilötietolain ja sen rangaistussäännöksen soveltamisen kautta. Rangaistus tuomittaisiin rikoslain mukaan. Momenttiin lisättäisiin myös säännös rikosoikeudellisen virkavastuun soveltamisesta pykälässä tarkoitettuja tehtäviä hoitamaan.

Pykälän 4 momentissa muutettaisiin tietojen säilyttämistä koskevaa säännöstä. Nykyisen sanamuodon mukaan tiedot olisi poistettava säädettyssä määräajassa niiden vastaanottamisesta, mikä tarkoittaisi kutakin purkukertaa erikseen. Selkeämpää olisi, että tiedot poistettaisiin säädettyssä määräajassa valvotun ajo-oikeuden päättymisestä. Tiedot olisivat tämän ajan käytettävissä mahdollisia tarkistuksia varten tai mahdollisessa valitusprosessissa. Tietoja olisi tarpeen voida käyttää myös tutkimustarkoituksessa, mitä ehdotettu säilytysaika paremmin palvelisi. Parhailaan vireillä olevan tutkimuksen yksi osa liittyy purettujen käyttötietojen analysointiin. Tieto

valvotun ajo-oikeuden päättymisestä menee poliisilta laitteen valmistajalle ohjelmanumerolla. Valvottava poistetaan tällöin ohjelmasta.

9 §. Valvotun ajo-oikeuden peruuttaminen. Pykälän viittaukset tieliikennelakiin muutettaisiin viittauksiksi ajokorttilakiin. Tuomioistuimien ja alioikeus korvattaisiin käräjäoikeudella. Säännös olisi asiallisesti ennallaan.

10 §. Muutoksenhaku. Muutoksenhakua koskeva viittaus tieliikennelakiin muutettaisiin ajokorttilain muutoksenhakusäännöksiin. Säännökset olisivat asiallisesti ennallaan.

2 Tarkemmat säännöt ja määräykset

Tarvittavat tarkemmat säännökset ja määräykset annettaisiin säännöksiin sisältyvien valtuuksien nojalla perusteluissa todetun mukaisesti valtioneuvoston tai liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

3 Voimaantulo

Muutokset tulisivat voimaan 19 päivänä tammikuuta 2013 samaan aikaan ajokorttilain ja eräiden sen säätämiseen liittyneiden muiden lainsäädäntömuutosten kanssa.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Eräillä esitykseen sisältyvillä säännösehdotuksilla on merkitystä perustuslain kannalta.

4.1 Säädöstaso

Esitykseen sisältyy valtuussäännöksiä perustuslain 80 §:n 1 momentissa tarkoitettujen asetusten antamiseen. Mainitun momentin mukaan yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä lain tasolla ja valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan myös muu viranomaisen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määrätystä asiasta, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä,

että asiasta säädettäisiin lailla tai asetuksella. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään edellyttänyt valtuussäännösten täsmällisyyttä ja tarkkarajaisuutta, erityisesti edellä tarkoitettujen viranomaisen määräysten kohdalla (PeVL 16/2002 vp s.2, PeVL 19/2002 vp s. 5). Viranomaisten norminanto-vallan on edellytetty koskevan teknisiä ja vähäisiä yksityiskohtia, johon ei liity merkittävä harkintavallan käyttöä.

Ajokorttilain 4 §:ään lisättäisiin valtuus säätää tarkemmin ajokorttiluokituksen soveltamisesta eräisiin ajoneuvoihin ja ajoneuvoyhdistelmiin, 7 §:n 6 momenttiin valtuus poikkeuksista automaattivaihteistoa koskevan ehdon liittämistä ajokorttiin ja 59 §:ään valtuus tarkempien säännösten antamiseen EU-ajokorttien vastavuoroisesta tunnustamisesta valtioneuvoston asetuksella. Lain 17 ja 18 §:ään sisältyvää valtuutta antaa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tarkempia säännöksiä ajoterveysvaatimuksista laajennettaisiin terveystarkastusten yhtenäistämiseksi ja vaikuttavuuden lisäämiseksi valtuudella ajoterveystarkastuksia koskevien säännösten antamiseen. Lain 58 §:n valtuussäännöstä antaa pääesikunnan määräyksiä eräiden ajoneuvojen kuljettamiseen vaadittavista luvista laajennettaisiin. Lain 31 a §:ään sisältyisi valtuus tarkempien säännösten antamiseen noudatettavasta menettelystä ja sen vaatimuksista, jos ajokortin valmistaminen ja toimittaminen hankittaisiin palveluna. Ajokorttilain 48 §:ssä oleva valtuus tarkempien säännösten antamiseen nostettaisiin ministeriön asetuksen tasolta valtioneuvoston asetuksen tasolle, koska vastaavat opetusajoneuvoja koskevat säännökset annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Ajokorttilakiin lisättäisiin säännökset autokoulun opetusharjoittelukouluksi hyväksymisen ja hyväksymisen peruuttamisen perusteista (91 a §). Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä opetusharjoittelukoulun hyväksymisestä.

Säännösehdotuksia on pidettävä perustuslain mukaisina.

4.2 Elinkeinovapaus

Esitykseen sisältyy ehdotus opetusharjoittelukoulun hyväksymisestä ja hyväksymisen

peruuttamisesta. Perustuslain 18 §:n mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena perussääntönä ja luvanvaraisuutta poikkeuksellisesti perusteltuna. Valiokunnan kannanottojen mukaan laissa säädettävien elinkeinovapauden rajoitusten on oltava täsmällisiä ja tarkkarajaisia ja rajoittamisen laajuuden ja edellytysten on ilmettävä laista. Lisäksi valiokunta on pitänyt tärkeänä, että säännökset luvan edellytyksistä ja pysyvyydestä antavat riittävän ennustettavuuden viranomaistoiminnasta, minkä kannalta on merkitystä viranomaisen sidotulla tai tarkoituksenmukaisuusharkinnalla. (PeVL 67/2002 vp. s. 2/I). Myös viranomaisen toimivallan liittämistä toimilupaan ehtoja ja rajoituksia on perustuttava riittävän täsmällisiin lain säännöksiin (PeVL 19/2002 vp, s. 2/I).

Autokoululuvalla toimivan autokoulun hyväksyminen erikseen opetusharjoittelukouluksi on tarpeen liikenneturvallisuussyistä. Opetusharjoittelun vaatimukset on asetettu autokouluopettajien koulutuksen näkökulmasta ja tehtävässä tarvittavien valmiuksien saavuttamiseksi. Vaatimuksilla varmistetaan harjoittelun yleispätevyys ja tulevien liikenneopettajien osaaminen ja valmiudet opetukseen valtakunnallisesti. Hyväksymisen etuna olisi myös motivoida koulu pitämään yllä opetuksen korkeaa tasoa valvonnan ja sanktiomahdollisuuden vuoksi. Pelkkää jälkikäteistä valvontaa ei voida pitää riittävänä. Lakiin sisältyisivät täsmälliset säännökset hyväksymisen ja peruuttamisen edellytyksistä sekä peruuttamista edeltävistä toimenpiteistä, kuten mahdollisuudesta korjata havaittuja puutteita ja laiminlyöntejä (PeVL 16/2003 vp. s. 2/II; PeVL 44/2004 vp. s. 2—3 ja PeVL 7/2005 vp. s. 9). Säännösehdotuksia olisi elinkeinovapauden kannalta pidettävä perustuslain mukaisina.

4.3 Henkilötietojen suoja ja julkisen hallintotehtävän hoitaminen

Perustuslain 10 §:n 1 momentissa edellytetään yksityiselämän suojaamiseksi, että henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan henkilötietojen suojan kannalta tärkeitä sääntelykohteita ovat ainakin rekisteröinnin tavoite, rekisteröitävien henkilötietojen sisältö, niiden sallitut käyttötarkoitukset, tietojen luovutettavuus sekä tietojen säilytysaika henkilörekistereissä ja rekisteröidyn oikeusturva. Näiden seikkojen sääntelyn lain tasolla tulee lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista (PeVL 35/2008 vp). Hallintovaliokunnan linjaukset henkilötietojen käsittelyn sääntelystä vastaavat perustuslakivaliokunnan mainittua kantaa (HaVL 16 ja 19/1998 vp ja HaVM 25 ja 26/1998 vp).

Esitykseen sisältyy ehdotuksia ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muutoksiksi. Muutokset koskevat arkaluonteisten tietojen tallettamista (6 §), henkilötietojen poistamista rekisteristä (9 §), yksittäisten julkisten tietojen luovuttamista (15 §) ja julkisten tietojen luovuttamista sähköisessä muodossa (15 §), salassa pidettäviä tietoja ja niiden luovuttamista poliisille ja muulle esitutkintaviranomaiselle ja syyttäjälle (17 §:n 1 momentin 1 kohta) sekä Ahvenanmaan maakunnan ja muun EU-valtion viranomaisille (11 kohta) ja Hätkeskuslaitokselle (15 kohta). Erilaisen rikostietojen käsittely olisi ajo-oikeuden ohella tarpeen myös ajolupaa koskevaa päätöksentekoa ja valvontaa varten tarpeen, koska ne voivat olla laissa säädettyinä esteenä ajoluvan saamiselle (6 §). Henkilötietojen poistamista rekisteristä koskevia säännöksiä (9 §:n 1 momentin 5 ja 6) muutettaisiin, koska eräiden tietojen säilyttäminen rekisterissä olisi nykyistä pitemmän ajan tarpeen sekä kuljettajan kelpoisuuden että henkilöllisyyden selvittämiseen liittyvistä syistä. Nämä tiedot poistettaisiin vasta vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta. Muutos olisi tarpeen rekisteröidyn etujen turvaamiseksi, koska tietoa asianomaisella olleesta ajokortista tai sen luokasta ei ole myöhemmin välttämättä muuten saatavissa. Tiedolla voi olla merkitystä esimerkiksi ajo-oikeuden palauttamisessa. Yksittäisten julkisten tietojen luovuttamista koskevaan säännökseen (14 §) lisättäisiin mahdollisuus henkilötunnuksen perusteella luovuttaa ajo-oikeuteen ja ammattipätevyy-

teen liittyviä tietoja säännöksessä olevan rajauksen mukaisesti. Tietojensaanti olisi tarpeen esimerkiksi työnantajan voidessa varmistua työnhakijan tai palveluksessaan olevan kuljettajan ajo-oikeudesta. Mainittuun pykälään lisättäisiin mahdollisuus rekisteritunnuksen tai valmistenumeron perusteella saada tieto myös ajoneuvon entisestä omistajasta tai haltijasta, mikä voisi olla tarpeen esimerkiksi yksityisen ostopäätöstä tekevän kansalaisen kohdalla. Julkisten tietojen luovuttamista sähköisessä muodossa ja salassa pidettävien tietojen luovuttamista koskevat muutokset (15 ja 17 §) liittyisivät Euroopan unionin lainsäädäntöön perustuvia lupia ja pätevyyskoskevien tietojen vaihtoon niiden vastavuoroisen tunnustamisen perusteella. Poliisille ja syyttäjälle voitaisiin luovuttaa rikosta ja niistä seuranneita rangaistuksia ja muita seuraamuksia koskevia tietoja esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten sekä henkilön valokuva ja nimikirjoitusnäyte henkilön tunnistamista varten (17 §). Tietojen luovutus olisi tarpeen tutkinnan ja valvonnan toteuttamisessa. Esimerkiksi valokuvan käsittely olisi tarpeen henkilön tunnistamisessa. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen hätäkeskuslaitokselle olisi tarpeen viranomaisen lakisääteisten tehtävien hoitamisen vuoksi.

Lain 15 §:ään sisältyisi myös oikeus luovuttaa korttien ja lupien valmistajalle ja toimittajalle lupien ja korttien valmistusta ja toimittamista varten tarpeelliset tiedot. Liikenteen turvallisuusvirastosta annetun lain 5 §:n mukaan virasto voi tehdä sopimuksen neuvonta-, asiakas- ja asiakirjapalvelutehtävien ja muiden vastaavien hallintopalvelutehtävien siirtämisestä muun kuin viranomaisen hoidettavaksi, jos tehtäviin ei sisälly merkittävää julkisen vallan käyttöä. Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa lailla muulle kuin viranomaiselle, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Ajokorttilain 31 §:n 3 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa ajokortin valmistamisesta ja toimitamisesta asiakkaalle luovutettavaksi. Lakiin lisättäväksi ehdotetun 31 a §:n mukaan se voisi sopia tähän liittyvien tehtävien hoitamisesta hankkimalla palvelun ulkoiselta palve-

lun tuottajalta. Säännöksessä on otettu huomioon hyvän hallinnon noudattamisen vaatimukset sopimukseen perustuvaa hallintopalvelutehtävää hoidettaessa. Käytännössä virasto valitsee toimittajan kilpailuttamalla. Tehtävää hoidettaessa sovellettaisiin henkilötietolakia, vahingonkorvauslakia ja rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Ajokorttilain 26 §:n mukaan ajokortti toimitetaan jatkossa hakijalle pääsääntöisesti postitse ja siihen liittyen hakijan on toimitettava aiempi ajokortti viranomaiselle postitoimituksen mukana tulevia ohjeita noudattaen. Nämä tehtävät olisi tarkoituksenmukaista hoitaa kortin valmistuksen yhteydessä. Kysymyksessä olisi asiakirjan valmistaminen ja jatkossa suoraan asiakkaalle postittaminen rekisteritietojen pohjalta. Asiakirja tulostuisi automaattisesti ajoneuvoliikennerekisteristä saatujen tietojen pohjalta kun poliisi olisi katsonut luovutusedellytysten olevan olemassa. Myös toimitustiedot tulostuisivat järjestelmästä automaattisesti. Asiakkailta palautuvien korttien vastaanottamistehtävä soveltuisi myös samaa palvelun tuottajaa apuna käyttäen. Tehtäviin ei sisältyisi merkittävää julkisen vallan käyttöä. Tehtävässä käsiteltäisiin henkilötietoja eli korttiin merkittäviä tietoja ja ajokortin toimittamiseen tarvittavia osoitetietoja. Menettely ja tietojen yhdistäminen tapahtuisi kuitenkin täysin koneellisesti ja automaattisesti kaikissa vaiheissaan. Palvelun tuottajan henkilöstö ei käsittele tietoja manuaalisesti prosessin missään vaiheessa. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään edellyttänyt, että oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten noudattaminen toiminnassa turvataan säännösperusteisesti (PeVL 23/2000 vp. s. 5). Nämä säännökset sisältyvät ehdotettuun pykälään.

Ehdotuksissa on otettu huomioon perustuslain ja perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön vaatimukset säännösten täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta, julkisen hallintotehtävän antamisesta muun kuin viranomaisen hoidettavaksi sekä tietojen käyttötarkoituksesta ja niiden käsittelyn edellyttämästä säilytysajasta rekisterissä sekä rekisteröidyn oikeusturvasta. Tämän perusteella ehdotuksia olisi pidettävä perustuslain mukaisina.

Lakiehdotukseen alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain muuttamiseksi sisältyy ehdotus, että alkolukon valmistajan tai tämän edustajan olisi toimitettava poliisille tieto alkolukon käyttötietojen purkamisen yhteydessä ilmenneistä laitteen teknisistä manipuloinneista, laitteen poistattamisesta ajoneuvosta ja siitä, jos alkolukolla varustettua ajoneuvoa ei ole tuotu mainitun lain 8 §:n 1 momentissa olevassa määräajassa käyttötietojen purkuun (8 §). Säännös olisi tarpeen valvotun reaaliaikaisen valvonnan toteuttamiseksi ja menettelyn tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi. Väärinkäytökset voivat johtaa valvotun ajo-oikeuden peruuttamiseen. Poliisi myöntää alkolukkoajokortin ja valvoo valvotun ajo-oikeuden aikana tehtyjä rikkeitä. Alkolukon käyttötietojen välittäminen poliisille olisi luonteeltaan teknistä ja se olisi tarkoituksenmukaisinta toteuttaa välittömästi tietojen purkamisen jälkeen. Tehtävässä ei käytettäisi merkittävää julkista valtaa, koska laitteen valmistaja tai tämän edustaja ei arvioisi tallentunutta tietoa. Laiminlyönneistä tai laitteen manipuloinnista ilmoittaminen koskisi momentissa säädettyjä tapauksia. Poliisi päättäisi välitetyn tiedon perusteella, onko perusteita valvottuun ajo-oikeuteen puuttumiselle. Käyttötietojen laitteesta purkamisen yhteydessä käsitellään henkilötietoja, mistä johtuen säännöksessä säädetään, että valvotavan henkilötietoja ja alkolukon tietoja käsiteltäessä olisi noudatettava henkilötietolakia. Mainittuun lakiin sisältyvän vaitiolovelvollisuutta koskevan säännöksen rikkomiseen voitaisiin soveltaa lain rangaistussäännöstä. Rangaistus säädettäisiin rikoslaissa. Koska alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annettuun lakiin sisältyy arkaluonteisten henkilötietojen käsittelyä, kuten tietoja rikoksista ja niistä määrättyistä seuraamuksista, on rangaistussäännöksen uhka perusteltu. Tehtäviä hoitavaan sovellettaisiin myös rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Momenttiin sisältyvät ennestään säännökset tietojen salassa pitämisestä, niiden pitämisestä erillään muista asiakasrekistereistä ja käsittelystä vain, jos tämän lain toimeenpano sitä edellyttää. Tietoja ehdotetaan säilytettäväksi rekisterissä niin kauan kuin niitä voidaan käsitellä kerätyssä tarkoituksessa ja niillä olisi merkitystä valvotun ajo-oikeuden

kannalta, esimerkiksi valitusprosessissa. Menettelyä olisi tarkasteltava lähinnä perustuslain henkilötietojen suojan kannalta. Ehdotuksia on pidettävä perustuslain mukaisina.

Esitystä ei edellä olevan perusteella ole pidettävä perustuslain kannalta ongelmallisena. Tämän johdosta katsotaan, että lakiehdotuk-

set voidaan käsitellä tavallisessa lain säätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**ajokorttilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan ajokorttilain (386/2011) 4 §:n 1 momentin 2 kohdan c alakohta ja 26 §:n 3 momentti,

muutetaan 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentin 2, 12 ja 13 kohta, 4 §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohta ja 3 kohta, 5 §:n 1 momentin 7 kohta ja 2 momentti, 6 §:n 3 momentin 2 kohta, 7 §:n 2 momentti, 3 momentin 2 kohta ja 6 momentti, 8 §:n 2 momentti, 9 §:n 2 momentti, 11 §:n 1 momentin 3 kohta, 12 §:n 2 momentti, 16 §:n 1 momentti, 17 §:n 2 momentti, 18 §:n 2 momentti, 20 §:n 4 momentti, 22 §:n 3 momentti, 23 §:n otsikko ja 1 ja 3 momentti, 27 §:n 1 momentin johdantokappale, 31 §:n 3 momentti, 35 §:n 3 momentti, 40 §:n 1 momentti, 41 §, 48 §:n 1 momentti, 54 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti, 55 §:n 2 momentti, 58 §:n 1 momentti, 59 §:n 1 ja 5 momentti, 60 §:n 1 momentin 2 kohta ja 3 momentin 2 kohta, 61 §:n 1 momentti, 62 §:n 1 ja 3 momentti, 63 §:n 1 momentin 2 kohta, 64 §:n 1 momentti ja 2 momentin 2 kohta, 65 §:n 2 momentti, 66 §:n 2 momentti, 67 ja 68 §, 69 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 72 §:n 1—3 ja 5 momentti, 76 §, 78 §:n 4 momentin 3 kohta, 84 §:n 1 ja 3 momentti, 91, 100 ja 101 §, 106 §:n 1 momentti, 107 §:n 2 momentti, 108 §:n 2 ja 3 momentti, 110 §:n 3 momentti, 112 §:n otsikko ja 1 momentti ja 113 §:n 2 ja 3 momentti, sekä

lisätään 3 §:ään uusi 14 kohta, 4 §:ään uusi 3 momentti, 5 §:ään uusi 5 momentti, lakiin uusi 31 a ja 51 a §, 59 §:ään uusi 6 momentti, 60 §:ään uusi 5 momentti, 69 §:ään uusi 5 momentti, lakiin uusi 73 a §, 84 §:ään uusi 4 momentti, lakiin uusi 91 a §, 106 §:ään uusi 4 momentti ja 113 §:ään uusi 5 momentti, seuraavasti:

2 §

Soveltamisalan rajaus

Tämän lain säännöksiä ajo-oikeudesta ja ajokortista sekä muusta ajettaessa mukana pidettävästä luvasta tai todistuksesta sovelletaan muun kuin tieliikennelain (267/1981) 63 §:n 2 momentissa tarkoitetun moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettamiseen tieliikennelaissa tarkoitetulla tiellä.

3 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *lyhytaikaisella ajokortilla* kaksi vuotta voimassa olevaa muuta kuin 22 §:n 2 momentissa tarkoitettua auton ajokorttia, ja ly-

hytaikaisella ajo-oikeudella sitä vastaavaa ajo-oikeutta;

12) *alkolukolla* alkolukon hyväksymisestä liikenteeseen annetussa laissa (1109/2010) tarkoitettua ajoneuvon käynnistymisen estävää laitetta ja *alkolukolla valvotulla ajo-oikeudella* alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetussa laissa (439/2008) tarkoitettua ajo-oikeutta;

13) *AM-luokan kaksi- ja kolmipyöräisellä ajoneuvolla* kaksi- ja kolmipyöräisten moottoriajoneuvojen tyyppihväksynnästä ja neuvoston direktiivin 92/61/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/24/EY 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määriteltyjä kaksi- ja kolmipyöräisiä ajoneuvoja, *kevyellä nelipyörällä* mainitun direktiivin 1 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määriteltyjä nelipyöräisiä, *A1-, A2- ja A-luokan moottoripyörillä* mainitun direktiivin 1 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoi-

tettuja kaksipyöräisiä ajoneuvoja ja kolmipyörällä mainitun 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja ajoneuvoja;

14) lääkärintodistuksella ja -lausunnolla tämän lain nojalla tehdyn ajoterveyden arvioinnin perusteella annettua lausuntoa terveysvaatimusten täyttymisestä ja optikon lausunnolla liikennevalvonnassa tehdyn tarkastuksen sijaan käytettäväksi tarkoitettua tämän lain nojalla annettua lausuntoa näkökyvylle asetettujen vaatimusten täyttymisestä.

4 §

Ajokorttiluokat

Ryhmän 1 ajokorttiluokat ovat:

1) AM, johon kuuluvat:
a) kaksi- ja kolmipyöräiset ajoneuvot (*mopot*), joiden suurin rakenteellinen nopeus on yli 25 km/h ja enintään 45 km/h;

3) A2, johon kuuluvat moottoripyörät, joiden enimmäisteho on 35 kW, teho/painosuhte enintään 0,2 kW/kg ja joita ei ole muunnettu ajoneuvosta, jonka teho on yli kaksi kertaa niin suuri.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä luokituksen soveltamisesta eräisiin ajoneuvoihin ja ajoneuvoyhdistelmiin.

5 §

Ikävaatimukset

Vähimmäisikä ajokortin saamiseksi on:

7) C- ja CE-luokassa 21 vuotta tai, jos henkilöllä on muu kuin nopeutetusti suoritettu kuorma-auton kuljettajan perustason ammattipätevyys, 18 vuotta;

Edellä 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua perustason ammattipätevyyttä ei C- ja CE-luokassa vaadita, jos henkilö opiskelee opetussuunnitelmaperusteista ammatillista logistiikan perustutkintoa, joka tuottaa mainitun ammattipätevyyden. C1E-, CE-, D1- ja D-luokassa vähimmäisiän lisäksi vaatimuksena on, että ajokortin saaja on saanut 37 §:n 2

momentissa tarkoitettua harjoitteluvaiheen ja syventävän vaiheen opetuksen. Jos ajokortin saajalla on ennestään ulkomailla myönnetty vastaavan luokan ajokortti, vaatimuksena on, että hänellä on ollut auton kuljettamiseen oikeuttava ajokortti vähintään kolme kuukautta sen jälkeen, kun hän on täyttänyt 18 vuotta.

A-luokkaan kuuluvan kolmipyörän kuljettamisen vähimmäisiästä säädetään 7 §:n 1 momentissa.

6 §

Ajo-oikeus

Lisäksi ajo-oikeutta koskevat seuraavat rajoitukset:

2) C- tai CE-luokan ajo-oikeutta ole, jos ajo-oikeuden haltija ei enää täytä 5 §:n 2 momentissa säädettyä vaatimusta ammatillisen perustutkinnon keskeytymisen johdosta eikä hänellä ole 5 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua perustason ammattipätevyyttä, eikä D-luokan ajo-oikeutta ole, jos ajo-oikeuden haltija ei enää täytä 5 §:n 3 momentissa säädettyä vaatimusta ammatillisen perustutkinnon suorittamisen keskeytymisen johdosta;

7 §

Ajo-oikeuden laajuus

A-luokka sisältää kuitenkin A1- ja A2-luokan ajo-oikeuden, A2-luokka A1-luokan ajo-oikeuden, C-luokka C1-luokan ajo-oikeuden, CE-luokka C1E-luokan ajo-oikeuden, D-luokka D1-luokan ajo-oikeuden, DE-luokka D1E-luokan ajo-oikeuden sekä C1E-, CE-, D1E- ja DE-luokan ajokortti BE-luokan ajo-oikeuden. Kaikki luokat T- ja LT-luokkaa lukuun ottamatta sisältävät kuitenkin AM-luokan ajo-oikeuden, A1-, A2-, A-, B- ja LT-luokka T-luokan ajo-oikeuden sekä C1- ja C-luokka LT-luokan ajo-oikeuden.

Ajokorttiluokan ajo-oikeutta voidaan rajoittaa tai siihen voidaan asettaa ehtoja 16 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti. Ajo-oikeus koskee:

2) tutkinnon luokkaa vastaavan automaattivaihteisen ajoneuvon tai sellaisen ajoneuvoyhdistelmän, jossa on automaattivaihteinen vetoauto, kuljettamista, jos kuljettajantutkinnon ajokoe tai käsittelykoe, jos sellainen vaaditaan ajokokeen sijaan, suoritetaan automaattivaihteisella ajoneuvolla.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään automaattivaihteisesta ajoneuvosta sekä sellaisista poikkeuksista ajo-oikeuden laajuuteen, jotka ovat voimassa vain Suomessa. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksia 3 momentin 2 kohdan säännöksestä rajoittaa ajo-oikeus vain automaattivaihteisen ajoneuvon tai sellaisen ajoneuvoyhdistelmän, jossa vetoautona on automaattivaihteinen ajoneuvo, kuljettamiseen, jos kohdassa tarkoitettu ajokoe tai käsittelykoe on suoritettu automaattivaihteisella ajoneuvolla.

8 §

Ajokortin luokan muuttaminen

Alkolukolla valvottuun ajo-oikeuteen määrätyle annetaan valvotun ajo-oikeuden ajaksi uusi ajokortti hänellä ennestään olevan ajokortin luokitusta muuttamatta. Ajokorttiin merkitään yksi tai useampi luokka, johon kuuluvan ajoneuvon kuljettamiseen hänellä on oikeus alkolukolla valvotun ajo-oikeuden aikana, ja ehto alkolukon käytöstä. Ryhmän 2 luokkia sisältävä ajokortti voidaan tästä laista poiketen antaa myös ilman B-luokkaa. Ajokorttiin on tällöin merkittävä rajoitus, että se on voimassa vain Suomessa.

9 §

Ajokorttiluvan hakeminen

Ajokorttilupa voidaan myöntää aikaisintaan vuotta ennen kuin hakija täyttää ajokortin luokkaa vastaavan ikävaatimuksen. B-

luokan ajokorttilupa voidaan kuitenkin myöntää aikaisintaan kaksi vuotta ennen ikävaatimuksen täyttymistä. Edellä 7 §:n 4 momentissa tarkoitettun ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeutta varten ajokorttilupaa hakevalla on oltava B-luokan ajo-oikeus.

11 §

Poikkeukset ajokorttiluvan vaatimisesta

Uutta ajokorttilupaa ei vaadita jos:

3) haetaan ajokortin kaksoiskappaletta taikka 16 §:ssä tarkoitettun ehdon tai rajoituksen tai 3 §:n 6 kohdassa tarkoitettun ammatti-pätevyuden merkitsemistä ajokorttiin;

12 §

Ajokorttiluvan myöntämisen edellytykset

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu alkoholin jatkuva väärinkäyttö ei kuitenkaan ole esteenä ajokorttiluvan myöntämiselle, jos ajokorttiin liitetään 16 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu ehto alkolukon käytöstä. Ajokorttilupa myönnetään tällöin vain sellaiseen luokkaan tai sellaisiin luokkiin, johon tai joihin ehto alkolukon käytöstä liitetään.

16 §

Ajokortin ehdot ja rajoitukset

Poliisin päätöksellä voidaan ajokorttilupaan ja ajokorttiin 5 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 8 §:n 2 momentissa säädettyjen ehtojen ja rajoitusten lisäksi liittää ehto, jonka mukaan ajo-oikeuden haltijan:

1) on käytettävä ajaessaan silmälasia tai muita korjaavia linssejä, kuulolaitetta, alkolukkoa taikka proteesia tai muuta ortopedistä apuvälinettä, jos hän vain niitä käyttäen täyttää säädettyt terveysvaatimukset tai kykenee kuljettamaan ajoneuvoa;

2) kuljettamassa ajoneuvossa on oltava automaattivaihteisto tai kuljettajantutkinnon

vastaanottajan hyväksymät erityiset ajohallintalaitteet, joita käyttäen hän on kuljettajan-tutkiminnon ajokokeessa tai käsittelykokeessa osoittanut kykenevänsä kuljettamaan ajoneuvoa;

17 §

Ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 1

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua näkökenttää koskevien vaatimusten täyttymisestä, näkökenttävaatimuksista poikkeamisesta erikoislääkärin lausunnon ja tarvittaessa suoritettavan ajokokeen perusteella sekä 3 kohdassa tarkoitettuja muita terveysvaatimuksia koskevien vaatimusten täyttymisestä. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään myös terveysvaatimusten täyttymisen tutkimiseksi ja ajoterveyden arvioimiseksi tehtävistä tarkastuksista ja niiden sisällöstä.

18 §

Ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 2

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua näkökenttää ja 4 kohdassa tarkoitettuja muita terveysvaatimuksia koskevien vaatimusten täyttymisestä. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään myös terveysvaatimusten täyttymisen tutkimiseksi ja ajoterveyden arvioimiseksi tehtävistä tarkastuksista ja niiden sisällöstä.

20 §

Ajoterveydentilan ja ajokunnon valvonta

Suomessa vakinaisesti asuvan EU- tai ETA-valtiossa tai muualla ulkomailla annetun ajokortin haltijan, jonka ajokortti oikeuttaa kuljettamaan moottorikäyttöistä ajoneuvoa Suomessa ja jonka ajokortin voimassa-

oloaika on tässä laissa säädettyjä voimassaoloaikoja pitempi, on lääkärinlausunnolla osoitettava poliisille täyttävänsä säädetyt terveysvaatimukset. Lääkärinlausunto on esitettävä, jos 70 vuotta täyttäneen ryhmän 1 ajokortin haltijan ajokortin myöntämisestä on kulunut viisi vuotta, 45 vuotta täyttäneen ryhmän 2 ajokortin haltijan ajokortin myöntämisestä on kulunut viisi vuotta ja 70 vuotta täyttäneen ryhmän 2 ajokortin haltijan ajokortin myöntämisestä on kulunut kaksi vuotta ja sen jälkeen mainituin määräajoin edellisen lausunnon esittämisestä. Lausunto on esitettävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun esittämisvelvollisuus täyttyy.

22 §

Ajokorttien voimassaoloajat

Jos ajokortin kelpoisuutta laajennetaan sen voimassa ollessa, uusi ajokortti annetaan uudeksi enintään 1 tai 2 momentissa tarkoitetuksi määräajaksi. Jos uusi ajokortti annetaan 11 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua merkinnän tekemiseksi ajokorttiin, se on voimassa alkuperäisen ajokortin voimassaolon päättymispäivään.

23 §

Lyhytaikaisen ajokortin voimassaolo

B-luokan ajokortti annetaan 22 §:stä poiketen ensin vain kahdeksi vuodeksi. Kun 37 §:n 2 momentissa tarkoitettu harjoitteluvaiheen ja syventävän vaiheen opetus on saatu, seuraava ajokortti on voimassa siten kuin 22 §:ssä säädetään. Vastaavasti menetellään, jos hakijalla on ennestään ulkomailla annettu auton ajokortti, joka on ollut hänellä vähemmän kuin kolme kuukautta sen jälkeen, kun hän on täyttänyt tässä laissa auton kuljettamiselle säädetyn 18 vuoden vähimmäisiän.

Jos ajo-oikeuden haltija syöllistyy tässä pykälässä tarkoitettua ajokortin voimassa ollessa liikennerikoksiin siten, että ajokieltoon määräämisen perusteet täyttyvät, myös seu-

raava ajokortti on lyhytaikainen ajokortti, jollei erityistä syytä muuhun ole.

27 §

Ajokortin uudistaminen

Ajokortin uudistamista 22 §:ssä tarkoitukseksi määräajaksi haetaan poliisilta noudattaen, mitä 9 §:n 3 momentissa säädetään ajokorttiluvan hakemisesta. Hakemukseen on liitettävä:

31 §

Ajokortin vaatimukset

Ajokortin valmistamisesta ja toimittamisesta 26 §:n mukaisesti luovutettavaksi vastaa Liikenteen turvallisuusvirasto. Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa myös muiden tässä laissa tarkoitettujen lupien ja todistusten valmistamisesta ja toimittamisesta, jollei erikseen toisin säädetä.

31 a §

Ajokorttia ja muuta lupaa koskeva palvelutehtävä

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hoitaa 31 §:n 3 momentissa tarkoitettua tehtävää hankkimalla siihen liittyvän palvelun yksityiseltä tai julkiselta palvelun tuottajalta. Liikenteen turvallisuusvirasto voi yhdistää siihen ajokortin saajilta palautuvien ajokorttien vastaanottamiseen liittyvän tehtävän. Tässä momentissa säädettyä voidaan soveltaa myös muuhun tässä laissa säädettyyn lupaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin palvelua tuottaessa noudatettavasta menettelystä.

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo palvelun tuottajan toimintaa. Viraston on sovitava palvelun tuottajan kanssa palvelutehtävän laajuudesta ja siihen liittyvistä muista vaatimuksista niin, että hyvän hallinnon vaatimukset toteutuvat. Palvelun tuottajan on oltava luotettava ja hänellä on oltava tehtävän

hoitamisen edellyttämät tietoliikenneyhteydet ja tietojärjestelmän taso sekä muut tekniset, taloudelliset ja toiminnalliset valmiudet ja valmiudet huolehtia tehtävän edellyttämästä tietoturvallisuudesta.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa käsiteltävät henkilötiedot ovat salassa pidettäviä. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakiä (523/1999). Palvelun tuottajaan ja tämän palveluksessa olevaan sovelletaan näitä tehtäviä hoidettaessa rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

4 luku

Kuljettajaopetus

35 §

Kuljettajaopetuksen tavoite

Mitä 2 momentissa säädetään AM-luokan opetuslupaopetuksesta, koskee myös A1-, A2-, A- ja B-luokan ajokorttia varten annettavaa opetuslupaopetusta, jollei opettajan kelpoisuudesta muuta johdu.

40 §

Opetuslupaperusteet muuhun kuin B-luokan opetukseen

Muun kuin B-luokan opetusluvan myöntämiseen sovelletaan 39 §:n säännöksiä alla olevin poikkeuksin:

1) AM-luokan mopon ajokorttia varten opetusluvan hakijan vähimmäisikä on 21 vuotta ja hänellä tulee olla mopon tai moottoripyörän ajokortti, joka on ollut hänellä vähintään kolmen vuoden ajan;

2) AM-luokan kevyen nelipyörän ajokorttia varten opetusluvan hakijalla tulee olla kevyen nelipyörän tai B-luokan ajokortti, joka on ollut hänellä vähintään kolmen vuoden ajan;

3) muuta kuin B-luokan sekä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua AM-luokan mopon tai kevyen nelipyörän ajokorttia varten opetuslupaa hakevalla tulee olla opetuksen luokkaa

vastaavan ajoneuvon kuljettamiseen oikeutettava ajokortti, joka on ollut hänellä vähintään kolmen vuoden ajan;

4) ryhmään 2 kuuluvan luokan ajokorttia varten vaatimuksena on 39 §:ssä säädetyn lisäksi, että opetus annetaan autonkuljettajan ammattiopetukseen rinnastettavan työnantajan antaman koulutuksen yhteydessä kuljetusalan tutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimuksella, oppilaalla on B-luokan ajokortti ja lisäksi vetoauton kuljettamiseen oikeuttava ajokortti, jos opetusta annetaan ajoneuvoyhdistelmän ajokorttia varten, ja että opetusluvan hakijalla on liikenneopettajalupa C- ja D-luokan opetukseen;

5) A1-, A2- tai A-luokan opetuslupaa 24 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun opetuksen antamiseksi hakevalla on oltava liikenneopettajalupa ja moottoripyörällä ajo-opetusta antavan opettajan kelpoisuus.

41 §

Opetuslupaopetuksen toteutus B- ja AM-luokan sekä moottoripyörän ajokorttia varten

Ennen B-luokan ajo-opetuksen aloittamista opettajan, jolla ei ole liikenneopettajalupaa, on yhdessä oppilaan kanssa osallistuttava autokoulussa annettavaan opetuslupaopetusta tukevaan opetukseen ja opetuksen aikana suoritettavaan oppimisen ja ajotaidon edistymistä arvioivaan ajoon.

Vaikeissa olosuhteissa ajamisen ajo-opetus on B-luokan opetuslupaopetuksessa annettava autokoulussa, jos opetusluvan haltijalla ei ole liikenneopettajalupaa. Kuljettajaopetuksen sisältöön ja ajoneuvon kuljettajaan opetusluvalla annettavassa ajo-opetuksessa sovelletaan, mitä autokouluopetuksesta säädetään.

Ennen AM-luokan mopon tai kevyen nelipyörän kuljetusoikeuden saamista varten annettavan ajo-opetuksen aloittamista opettajan, jolla ei ole liikenneopettajalupaa, on yhdessä oppilaan kanssa osallistuttava autokoulussa annettavaan opetuslupaopetusta tukevaan mopon ja kevyen nelipyörän kuljettamisen turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä käsittelevään opetukseen. AM-luokan mopon kuljettamista koskevassa ajo-opetuksessa on

käytettävä mopoa ja AM-luokan kevyen nelipyörän ajo-opetuksessa kevyttä nelipyörää. Ajo-opetusta liikenteessä saadaan antaa vasta, kun oppilas on täyttänyt 15 vuotta.

Ennen A1-, A2- tai A-luokan ajo-opetuksen aloittamista opettajan, jolla ei ole liikenneopettajalupaa ja moottoripyörällä ajo-opetusta antavan opettajan kelpoisuutta, on yhdessä oppilaan kanssa osallistuttava autokoulussa annettavaan opetuslupaopetusta tukevaan ja moottoripyörän kuljettamisen turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä käsittelevään opetukseen. Opetuksessa on käytettävä suoritettavaan luokkaan kuuluvaa ajoneuvoa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitetun yhteisopetuksen ja arvioivan ajon sekä 3 ja 4 momentissa tarkoitetun opetuksen sisällöstä ja määrästä, opetuslupa-ajoneuvon vaatimuksista sekä muista opetusluvan vaatimuksista.

48 §

Opetusajoneuvo ja oppilaan ajovarusteet

Ajo-opetuksessa käytettävän ajoneuvon on muussa kuin harjoitteluvaiheen ja syventävän vaiheen opetuksessa täytettävä opetuksen luokkaa vastaavat opetusajoneuvon vaatimukset, ja siinä on tarvittaessa oltava erilliset ajohallintalaitteet ja muut varusteet opettajaa varten. AM-luokassa opetusajoneuvon on lisäksi täytettävä suoritettavaa kuljetusoikeutta vastaavat vaatimukset. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset opetusajoneuvojen vaatimuksista.

51 a §

Kokeilulupa

Liikenteen turvallisuusvirasto voi liikenne- ja viestintäministeriön suostumuksella myöntää luvan kuljettajaopetuksen kehittämiseksi tarpeellisen kokeilun järjestämiseen. Kokeilussa voidaan poiketa tässä laissa säädettyistä kuljettajaopetuksen määrästä ja toteutusta koskevista vaatimuksista. Kokeilussa annettavan kuljettajaopetuksen tulee olla tavoitteiltaan ja sisällöltään sellainen, että kokeiluun osallis-

tuva oppilas saa tässä laissa tarkoitetut kuljettajan valmiudet eikä hänen oikeuksiaan vaaranneta kokeilulla. Kokeilu toteutetaan Liikenteen turvallisuusviraston valvonnassa ja siinä on noudatettava Liikenteen turvallisuusviraston vahvistamaa opetussuunnitelmaa.

54 §

Kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytykset

Kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytyksenä on, että:

1) tutkintoon tulevalla on tutkinnon luokkaa vastaava ajokorttilupa eikä hän ole ajokiellossa tai väliaikaisessa ajokiellossa; ja

Edellä 1 momentin 1 kohdan ajokorttilupaa ei vaadita eikä toistaiseksi voimassa oleva ajokielto ole esteenä tutkinnon suorittamiselle, jos tutkintoon tulevalla on poliisin määräys uuden ajokokeen suorittamiseksi. Henkilö saadaan 1 momentin 2 kohdasta poiketen ottaa teoriakokeeseen kuukautta ennen säädetyn ikävaatimuksen täyttymistä, jos kuljettajantutkinnon suorittamiseksi ja kuljettajantutkintotodistuksen antamiseksi vaaditaan myös 53 §:n 1 momentissa tarkoitettu ajokoe.

55 §

Kuljettajantutkintotodistus ja tutkinnossa hylkääminen

Jos tutkintosuoritus hylätään, kuljettajantutkinnon vastaanottajan on ilmoitettava tutkinnon suorittamista yrittäneelle hylkäämisen syy ja palautettava opetustodistus merkinnällä mahdollisesti tarvittavan lisäopetuksen määrästä. Uuteen ajokokeeseen pääsemisen edellytyksenä on, että määrätty lisäopetus on saatu. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä uuteen tutkintoon pääsemisen edellytyksistä.

58 §

Sotilasajoneuvon kuljettaminen

Moottorikäyttöisiä sotilasajoneuvoja saa kuljettaa asianomaisen ajoneuvotyypin kuljettamiseen vaadittavan kuljettajantutkinnon puolustusvoimissa suorittanut, jolla on puolustusvoimien ajokortti tai tämän lain mukainen Suomessa ajamaan oikeuttava ajokortti, tilapäistä ajokorttia lukuun ottamatta, ja sen lisäksi puolustusvoimien ajolupa. Puolustusministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset sotilasajoneuvon kuljettamisesta muun ajokortin kuin puolustusvoimien ajokortin perusteella. Pääesikunta voi lisäksi antaa tarkempia määräyksiä ajoneuvolain (1090/2002) 1 §:n 5 momentissa tarkoitettujen erikois- ja panssariajoneuvojen ja 16 §:n 1 momentissa tarkoitettujen maastoajoneuvojen kuljettamiseen vaadittavista luvista.

59 §

Muussa EU- tai ETA-valtiossa annettu ajokortti ja muu mopon ajolupa tai kuljetusoikeus

Muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu ajokortti oikeuttaa kuljettamaan sellaista moottorikäyttöistä ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jonka luokkaa vastaava yhdenmukaistettu luokkatunnus sisältyy ajokorttiin ja jonka 5 §:n mukaisen ikävaatimuksen ajokortin haltija täyttää. Ajo-oikeuden laajuudesta on voimassa, mitä 7 §:ssä säädetään, jollei ajokorttien vastavuoroisesta tunnustamisesta muuta johdu, ja kuljettajan ajoterveydentilan valvonnasta, mitä 20 ja 21 §:ssä säädetään. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee myös Islannissa, Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa annettua väliaikaista ajokorttia. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttidirektiivin 13 artiklan soveltamiseen liittyvästä Euroopan komission saavutettuja oikeuksia koskevasta vastaavuuspäätöksestä seuraavasta vastavuoroisesta tunnustamisesta.

Mitä tässä pykälässä säädetään ajokortista, sovelletaan myös muussa EU- tai ETA-

valtiossa annetun mopon ajoluvan kelpoisuuteen lukuun ottamatta mopon ajokorttia. Kuljettajan on täytettävä tässä laissa säädetty mopon kuljettamista koskevat ikävaatimukset. Kevyen nelipyörän kuljettamiseksi vaaditaan AM-luokan tai muu vastaava kevyen nelipyörän kuljettamiseen oikeuttava ajokortti. AM-luokan ajokorttia vaihdettaessa ajokortti annetaan ilman 6 §:n 3 momentin 1 kohdassa ja 7 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja merkintöjä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä momentissa tarkoitettujen mopon ajoluvan vaatimuksista.

EU- ja ETA-valtioissa annettujen ajokorttien vastavuoroiseen tunnustamiseen liittyviä ajo-oikeuksia, ajokortteja sekä niihin liittyviä tietoja ja toimenpiteitä koskeva tietojenvaihto toteutetaan ajoneuvoliikennerekisteristä Euroopan unionin ajokorttiverkostoa käyttäen.

60 §

Sopimusvaltiossa annettu ajokortti

Genevessä vuonna 1949 tehtyyn tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen (SopS 11/1959) tai Wienissä vuonna 1968 tehtyyn tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen (SopS 30/1986) liittyneessä muussa kuin 59 §:ssä tarkoitettussa valtiossa annettu ajokortti oikeuttaa kuljettamaan Suomessa sellaista ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jonka sopimuksessa mainittua luokkaa vastaava tunnus on ajokortissa, jos:

2) ajokortti on sopimuksessa olevan mallin mukainen kansallinen ajokortti tai siitä käytävät latinalaisin kirjaimin ilmi vastaavat tiedot kuin sopimusmallin mukaisesta ajokortista taikka ajokortin lisäksi esitetään sopimukseen mukainen kansainvälinen ajokortti tai ajokortin virallinen suomen- tai ruotsinkielinen käännös;

Tässä pykälässä tarkoitettu ajokortti on Suomessa voimassa kaksi vuotta siitä, kun ajokortin haltija asettuu maahan vakinaisesti asumaan, jos ajokortti on voimassa eikä muuta syytä ajokortin kelpoisuuden lakkaamiseen aikaisemmin ole. Kuljettajan ajoter-

veydentilan valvonnasta on voimassa mitä 20 ja 21 §:ssä säädetään. Ajokorttia suomalaiseseen ajokorttiin vaihdettaessa hakijalle voidaan luovuttaa B-luokan ja moottoripyörän luokkaa vastaava ajokortti 24 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaisesti uutta kuljettajantutkintoa vaatimatta, jos:

2) hakija esittää 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun sopimuksessa olevan mallin mukaisen kansallisen ajokortin tai latinalaisin kirjaimin kirjoitetun kansallisen ajokortin taikka ajokortin ja sen käännöksen;

Jos tässä pykälässä tarkoitettujen ajokortin haltijan vakinainen asuinpaikka on ajokorttia myönnettäessä ollut Suomessa, ajokortti ei sen lisäksi, ettei se 1 momentin 1 kohdassa säädetyn nojalla oikeuta kuljettamaan moottorikäyttöistä ajoneuvoa Suomessa, ole Suomessa muutenkaan voimassa.

61 §

Muu ulkomainen ajokortti

Muut kuin 59 ja 60 §:ssä tarkoitettujen ulkomaiset ajokortit eivät oikeuta kuljettamaan moottorikäyttöistä ajoneuvoa Suomessa, ellei kansainvälisistä sopimuksista muuta johdu. Ajokortti ei ole Suomessa muutenkaan voimassa, jos se on myönnetty muussa kuin Suomen tunnustamassa valtiossa tai jos tällaisen ajokortin haltijan vakinainen asuinpaikka on ajokorttia myönnettäessä ollut Suomessa.

62 §

Ulkomaisen ajokortin luovuttaminen poliisille

Jos 59 tai 60 §:ssä tarkoitettu ulkomailta annettu ajokortti vaihdetaan suomalaiseen ajokorttiin, ajokortti on luovutettava poliisille, kun suomalainen ajokortti luovutetaan. Tämä koskee myös 59 §:ssä tarkoitettua ajokorttia, joka uudistetaan tämän lain mukaisesti.

Muu kuin 2 momentissa tarkoitettu ulkomainen ajokortti palautetaan pyynnöstä haltijalle hänen muuttaessaan maasta ja luovuttaessaan vastaavasti suomalaisen ajokortin poliisille. Valtioneuvoston asetuksella voidaan kuitenkin antaa säännökset muun ulkomaisen ajokortin palauttamisesta 2 momentin mukaisesti ajokortin myöntäjälle.

63 §

Tilapäinen ajokortti

Poliisi voi luovuttaa Suomessa ajamaan oikeuttavan tilapäisen ajokortin:

2) 61 §:ssä tarkoitetun ajokortin haltijalle, jonka vakinainen asuinpaikka ei ajokorttia myönnettäessä ollut Suomessa.

64 §

Ajokieltoon määrääminen

Käräjäoikeuden on määrättävä moottori-käyttöisen ajoneuvon kuljettaja ajokieltoon, jos hänen todetaan syyllistyneen rikoslain 23 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun törkeään liikenneturvallisuuden vaarantamiseen, 3 §:ssä tarkoitettuun rattijuopumukseen tai 4 §:ssä tarkoitettuun törkeään rattijuopumukseen taikka rikoslain 44 luvun 13 §:ssä tarkoitettuun vaarallisten aineiden kuljetusrikokseen. Ajokielto voidaan jättää määräämättä, jos moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettajaa ei tuomita edellä mainitusta teosta rangaistukseen.

Poliisin on määrättävä ajo-oikeuden haltija ajokieltoon:

2) jos hän ei ole toimittanut 20 §:n 4 momentissa tai 112 §:n 3 momentissa tarkoitettua lääkärinlausuntoa laissa säädetyssä määräjassa taikka toimittanut poliisin asettamassa määräjassa 20 §:n 1 tai 3 momentissa tarkoitettua lääkärin tai optikon lausuntoa taikka todistusta uuden hyväksytyin kuljettajan-tutkiminnon, ajokokeen tai ajonäytteen suorittamisesta;

65 §

Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella

Lyhytaikaisen ajo-oikeuden haltija on kuitenkin 1 momentista poiketen määrättävä ajokieltoon, jos hän syyllistyy kolmasti kahden vuoden tai kahdesti yhden vuoden sisällä 1 momentissa tarkoitettuun tekoon. Jos lyhytaikaisen ajo-oikeuden haltijalle luovutetaan 22 §:ssä tarkoitettu ajokortti ennen lyhytaikaisen ajo-oikeuden voimassaoloajan päättymistä, tässä momentissa tarkoitettu rikkomus seuranta jatkuu kuitenkin kaksi vuotta lyhytaikaisen ajo-oikeuden alkamisesta. Tässä momentissa tarkoitettu rikkomus seuranta koskee myös moottoripyörän ajo-oikeuden haltijaa, jolla ei ole auton ajo-oikeutta, kahden vuoden ajan moottoripyörän ajo-oikeuden alkamisesta.

66 §

Ajokiellon kesto

Ajokielto on voimassa enintään viisi vuotta. Käräjäoikeuden päätöksessä on mainittava ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä. Käräjäoikeuden päätös pannaan täytäntöön valituksesta huolimatta.

67 §

Ehdollinen ajokielto

Käräjäoikeus voi, jollei yleinen etu muuta vaadi, määrätä ajokiellon ehdollisena, jos ajo-oikeus on ajokieltoon määrättävälle ammatin takia välttämätön tai jos siihen on muu erityisen painava syy eikä teosta ole aiheutunut vaaraa toisten turvallisuudelle.

Ajokiellon tai väliaikaisen ajokiellon aikana taikka 2 momentissa tarkoitettuna koetus-aikana tehdystä teosta ei voida määrätä ajokieltoa ehdollisena.

Ajokielto on ehdollinen käräjäoikeuden asettaman määräajan (koetus aika), jonka pituus on vähintään vuosi ja enintään kolme vuotta. Koetus aika alkaa ehdollisen ajokielon sisältävän päätöksen julistamisesta tai antamisesta. Käräjäoikeuden päätöksessä on määrättävä ehdollisen ajokiellon koetusajan päättymispäivä.

68 §

Ehdollisen ajokiellon täytäntöönpano

Käräjäoikeuden on määrättävä ehdollisena määrätty ajokielto pantavaksi täytäntöön, jos ajokieltoon määrätty syyllistyy koetusajana 64 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tekoon. Ehdollisena määrätty ajokielto voidaan kuitenkin jättää määräämättä täytäntöön pantavaksi, jos kuljettajaa ei tuomita 64 §:n 1 momentin tarkoittamasta teosta rangaistukseen. Määrätessä ehdollinen ajokielto täytäntöön pantavaksi ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä on ajokielloista pisimpään voimassa olevan ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä. Käräjäoikeuden päätös pannaan täytäntöön valituksesta huolimatta.

Käräjäoikeuden päätöksessä on mainittava ne seikat, joiden nojalla ehdollisena määrätty ajokielto määrätään pantavaksi täytäntöön. Jollei ehdollisena määrättyä ajokieltoa ole yhden vuoden kuluessa koetusajan päättymisestä määrätty pantavaksi täytäntöön, se on rauennut.

69 §

Valvottu ajo-oikeus

Käräjäoikeuden on määrättävä rikoslain 23 luvun 3 §:n 1 momentissa tai 4 §:n 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun rattijuopumukseen syyllistyneelle alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetussa laissa tarkoitettu valvottu ajo-oikeus, jos ajokieltoon määrättävä sitä pyytää. Ajokielto on määrättävä ehdollisena. Valvotun ajo-oikeuden aikana tehdystä teosta ei kuitenkaan voida määrätä uutta valvottua ajo-oikeutta. Väliaikainen ajokielto päättyy ja valvottu ajo-oikeus alkaa, kun rattijuopumukseen syyllistyneelle luovutetaan

8 §:n 2 momentissa tarkoitettu ajokortti. Valvottu ajo-oikeus päättyy ehdollisen ajokiellon koetusajan päättymispäivänä.

Käräjäoikeuden on peruutettava valvottu ajo-oikeus ja määrättävä ehdollinen ajokielto pantavaksi täytäntöön, jos valvottava koetusajana:

 Jos ajokieltoon määrättävä on asetettu väliaikaiseen ajokieltoon 70 §:n 1 momentin 6 kohdan nojalla ennen käräjäoikeuden päätöstä ajokiellosta ja hän edelleen pyytää valvotun ajo-oikeuden määräämistä, käräjäoikeuden on rattijuopumus asian käsittelyn yhteydessä ratkaistava, onko teolle tai laiminlyönnille ollut hyväksyttävä syy.

 Jos valvottu ajo-oikeus ei ole alkanut 1 momentin mukaisesti, väliaikainen ajokielto päättyy ehdollisen ajokiellon koetusajan päättymispäivänä. Ajo-oikeuden alkamisesta uudelleen väliaikaisen ajokiellon jälkeen säädetään 6 §:n 4 momentissa.

72 §

Väliaikaisen ajokiellon kesto

Edellä 70 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa väliaikainen ajokielto jatkuu, kunnes käräjäoikeus päättää ajokiellosta. Edellä 70 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa poliisin on viipymättä päätettävä, pidetäänkö väliaikainen ajokielto voimassa. Jos on todennäköistä, että väliaikaiseen ajokieltoon määrätty on syyllistynyt 70 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun tekoon, väliaikainen ajokielto on pidettävä voimassa, kunnes käräjäoikeus päättää ajokiellosta.

Jos esitutinnan perusteella on ilmeistä, että käräjäoikeus määrää ajokiellon ehdollisena, poliisi voi määrätä väliaikaisen ajokiellon päättymään tai, jos alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetussa laissa säädetyt edellytykset täyttyvät, määrätä valvotun ajo-oikeuden jo ennen kuin käräjäoikeus päättää ajokiellosta.

Edellä 70 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa väliaikaiseen ajokieltoon määränneen poliisimiehen on vii-

pymättä ilmoitettava toimenpiteestä ajokiellosta päättävälle poliisille. Tämän on viipymättä 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa päätettävä ajokiellosta tai 4 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa väliaikaisen ajokiellon pitämisestä voimassa. Poliisin on tehtävä edellä tarkoitettu päätös myös siinä tapauksessa, että ajo-oikeuden voimassaolo on jo päättynyt väliaikaiseen ajokieltoon määräämisen jälkeen.

Edellä 70 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa väliaikainen ajokielto jatkuu, kunnes käräjäoikeus päättää alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetussa laissa tarkoitettua valvotusta ajo-oikeudesta.

73 a §

Ulkomailla annetun ajokortin haltijaa koskevat säännökset

Tämän lain säännöksiä ajokieltoon, väliaikaiseen ajokieltoon ja muuhun ajo-oikeuteen kohdistuvaan seuraamukseen määräämisestä, ajokortin luovuttamisesta poliisille ajo-oikeuteen kohdistuvan toimenpiteen johdosta ja ajokortin palauttamisesta haltijalleen sekä 101 §:n säännöksiä ajoneuvoliikennerekisteriin tehtävistä ilmoituksista sovelletaan myös ulkomailla annetun ajokortin haltijaan.

Jos ulkomailla annetun ajokortin haltija ei asu vakinaisesti Suomessa, poliisin on pyynnöstä annettava ajokortti takaisin ajokortin haltijalle tämän poistuessa maasta, vaikka ajokielto tai väliaikainen ajokielto ei ole vielä päättynyt. Ajo-oikeutta ei ole Suomessa niin kauan kuin ajokielto tai väliaikainen ajokielto on voimassa. Kansainväliseen ajokorttiin poliisi voi ajokorttia haltuunsa ottamatta merkitä, ettei se ole Suomessa voimassa.

Jos EU- tai ETA-valtiossa annetun ajokortin haltija, joka ei asu Suomessa vakinaisesti, määrätään ajokieltoon toistaiseksi, ajokortti on lähetettävä ajokortin myöntäneelle viranomaiselle, jollei erityistä syytä muuhun ole. Samalla on ilmoitettava syy ajokortin palauttamiseen.

76 §

Ajo-oikeuden raukeaminen

Jos ajokielto on määrätty olemaan voimassa toistaiseksi, ajo-oikeus raukeaa viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei ajokieltoon määrätylle sitä ennen ole hakemuksesta palautettu ajokorttia. Poliisi voi määrätä ajo-oikeuden tai sen luokan raukeamaan myös, jos ajo-oikeuden haltija sitä pyytää.

8 luku

Autokoulutoiminta ja liikenneopettajalupa

78 §

Opetustoiminnasta vastaava johtaja

Opetustoiminnasta vastaavaa johtajaa ei pidetä tehtävänsä sopivana, jos:

3) hänet on tuomittu vankeusrangaistukseen viimeksi kuluneiden viiden vuoden tai sakkorangaistukseen vähintään kolmasti viimeksi kuluneen vuoden aikana liikenne- tai ajoneuvoturvallisuutta, työsuhdetta, kirjanpitoa, ympäristönsuojelua tai muiden ammatillista vastuuta koskevien säännösten rikkomisesta ja teko tai teot osoittavat hänen olevan ilmeisen sopimaton toimimaan opetustoiminnasta vastaavana johtajana.

84 §

Autokoulun opetushenkilöstö

Muussa kuin AM-luokan mopon ajokorttia varten annettavassa kuljettajaopetuksessa toimivalla opettajalla on oltava liikenneopettajalupa ja sen lisäksi muu 88 §:n 2 momentin perusteella vaadittava kelpoisuus sekä ajo-opetuksessa käytettävän ajoneuvon ajo-oikeus. AM-luokan mopo-opetuksessa ajo-opettajan on täytettävä AM-luokan opetusluvan myöntämisen edellytykset mopon ajo-

korttia varten annettavaan opetukseen. Muulla kuin ajo-opetusta antavalla opettajalla voi kuitenkin liikenneopettajaluvan sijaan olla autokoulua valvovan kuljettajantutkinnon vastaanottajan ennen opetustoimintaan ryhtymistä hyväksymä opetusalan koulutus ja käytännön kokemus.

Autokoulussa on pidettävä ajantasaista luetteloa, josta käyvät ilmi autokoulun opetustoiminnasta vastaava johtaja ja muut opettajat sekä näiden kelpoisuus opetukseen. Opettajan on ennen opetustoimintaan ryhtymistä osoitettava kelpoisuutensa opetukseen autokoulua valvovalle kuljettajantutkinnon vastaanottajalle. Kelpoisuuden osoittamista ei erikseen vaadita, jos valvova kuljettajantutkinnon vastaanottaja on jo hyväksynyt muuta kuin ajo-opetusta antavan opettajan kelpoisuuden 1 momentin mukaisesti.

Kuljettajaopetusta autokoulussa antavaan sovelletaan lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annettua lakia (54/2002).

91 §

Liikenneopettajaluvan myöntämiseen liittyvä opetusharjoittelu

Sen lisäksi, mitä 84 §:n 2 momentissa säädetään, opetusharjoittelua voidaan siihen soveltuvien liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon osien kohdalla suorittaa myös kuorma- ja linja-auton kuljettajien perustason ammattipätevyyskoulutusta antavassa koulutuskeskuksessa ja puolustusvoimien ryhmän 2 luokkaan kuuluvaa ajokorttia varten annettavassa kuljettajakoulutuksessa.

Opetusharjoitteluluvan antaa 84 §:n 2 momentissa tarkoitettu oppilaitos, jonka opetuksen järjestämislupaan sisältyy liikenneopettajakoulutusta koskeva erityistehtävä. Lupa annetaan, jos opiskelija on suorittanut hyväksytysti autokoulussa toimimista koskevan liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon perusteiden osan, täyttää 88 §:n 1 momentissa säädetty liikenneopettajaluvan myöntämisen edellytykset mainitun momentin 1 ja 2 kohta lukuun ottamatta ja muut opetusharjoittelua koskevat vaatimukset. Harjoittelijan vähimmäisikä on 21 vuotta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettulla koulutuksen järjestäjällä on oikeus saada siltä poliisilta, jonka toimialueeseen koulutukseen hakeutuneen kotikunta kuuluu, lausunto koulutukseen hakeutuneen sopivuudesta liikenneopettajaluvan saamiseen. Opiskelijan sopivuusharkinnassa tarvittavia 88 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja tietoja saavat käsitellä vain ne, jotka valmistelevat tai tekevät päätöksiä opiskelijavalinnasta tai opiskeluoikeuden peruuttamisesta. Tässä tarkoitettut tiedot on säilytettävä muista henkilötiedoista erillään ja ne on poistettava rekisteristä välittömästi, kun niiden säilyttämiselle ei enää ole henkilötietolain mukaista perustetta.

Opetusharjoitteluluvan mukana pitämisestä opetusajossa säädetään 32 §:ssä. Opetusharjoittelusta ja opetusharjoitteluluvasta sekä muista opetusharjoittelun toteuttamisen vaatimuksista annetaan tarkempia säännöksiä liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

91 a §

Opetusharjoittelukoulun hyväksyminen ja hyväksymisen peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy autokoulun hakemuksesta opetusharjoittelukouluksi, jos:

- 1) autokoulun opetustoimintaa hoidetaan asianmukaisesti;
- 2) autokoulussa on harjoittelun ohjaamiseen tarvittava henkilökunta, joka täyttää säädetty kelpoisuusvaatimukset.

Hyväksyminen on voimassa enintään autokoululuvan voimassaoloajan. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä opetusharjoittelukouluksi hyväksymisestä.

Jos opetusharjoittelukouluksi hyväksymisen edellytykset eivät enää täyty tai harjoittelua koskevia säännöksiä ei noudateta, Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa autokoululle varoituksen taikka asettaa määräajan puutteen tai laiminlyönnin korjaamiseksi. Hyväksyminen on peruutettava, jos puute tai laiminlyönti on olennainen ja se jatkuu toistuvasti varoituksesta huolimatta tai sitä ei korjata asetetussa uudessa määräajassa.

100 §

Lääkärintodistuslomakkeiden vahvistaminen

Tässä laissa tarkoitettujen lääkärintodistusten ja -lausuntojen, 20 §:n 3 momentissa tarkoitettujen optikon lausunnon ja 21 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten kaavan vahvistaa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö liikenne- ja viestintäministeriötä kuultuaan.

101 §

Ilmoitukset ajoneuvoliikennerekisteriin

Salassapitosäännösten estämättä poliisin on ilmoitettava ajoneuvoliikennerekisteriin tieto:

- 1) ajokorttilupahakemuksen ratkaisemisesta;
- 2) hakijalle jossakin EU- tai ETA-valtiossa myönnetystä ajokortista, ajokortin myöntäneestä valtiosta ja, jos tämä ajokortti on annettu jonkin muun kuin edellä tarkoitettujen valtion myöntämän ajokortin perusteella, ajokortista ilmenevä tieto tästä valtiosta, sekä ajokortista ilmenevä myöntämispäivä sekä ajo-oikeutta koskevat ehdot ja rajoitukset kunkin luokan kohdalta erikseen;
- 3) ajokortin luovuttamisesta tai sen toimittamisesta postitse;
- 4) ajokorttiluvan ehtojen ja rajoitusten muutoksista;
- 5) ajokorttiluokan muutoksesta;
- 6) liikenneopettajaluvan myöntämisestä ja peruuttamisesta;
- 7) kaksoiskappaleen antamisesta ja hävittämisestä;
- 8) ajokiellon tai väliaikaisen ajokiellon taikka muun ajo-oikeuteen kohdistuvan seuraamuksen määräämisestä, ajokortin palauttamisesta ajokiellon tai väliaikaisen ajokiellon päättymisen jälkeen sekä ajokortin poliisin haltuun saamisesta tai saamatta jäämisestä;
- 9) opetus- ja harjoituslupaa koskevasta päätöksestä.

Salassapitosäännösten estämättä tuomioistuimen on ilmoitettava ajoneuvoliikennerekisteriin tieto 64 §:ssä mainitun rikoksen johdosta määräämistään rangaistuksesta, ajokiellosta tai ajokieltovaatimuksen hylkäämisestä, alkulukolla valvottuun ajo-

oikeuteen määräämisestä taikka ehdollisen ajokiellon täytäntöönpanosta. Muutoksenhakuomioistuimen on ilmoitettava myös rangaistuksen määräämistä jättämisestä tai sitä koskevan syytteen hylkäämisestä, jos tuomioistuin on muutoksenhaun yhteydessä kumonnut tai poistanut aiemmin tuomitun tai määrätyn rangaistuksen, josta on merkintä ajoneuvoliikennerekisterissä. Tuomioistuimen on tallennettava tieto oikeushallinnon valtakunnallisesta tieto-järjestelmästä annettussa laissa (372/2010) tarkoitettuun ratkaisuja päätösilmoitusjärjestelmään, josta se välitetään ajoneuvoliikennerekisteriin.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tämän pykälän 2 momenttia lukuun ottamatta antaa tarkempia määräyksiä tässä laissa tarkoitettujen ajoneuvoliikennerekisteri-ilmoitusten tekemisestä.

106 §

Ajokortteja koskevat siirtymäsäännökset

Jos kuljettajantutkinto on suoritettu hyväksytysti tai päätös ajokortin myöntämisestä silloin kun ajokortin luovuttaminen ei edellytä kuljettajantutkinnon suorittamista on tehty ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää, ajokortteihin sovelletaan ennen mainittua voimaantulopäivää voimassa olleita säännöksiä. Nämä ja ennen mainittua voimaantulopäivää luovutetut ajokortit ovat voimassa ajokortissa mainitun ajan kuitenkin enintään 20 vuotta mainitusta voimaantulopäivästä. Ajokorttien voimassaolon jatkamiseksi edellä mainitun voimassaoloajan jälkeen ne on uusittava tämän lain mukaisiksi ajokorteiksi. Haettaessa ennen edellä mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaisen ajokortin kaksoiskappaleta taikka ehdon, rajoituksen tai ammatti-pätevyyden merkitsemistä ajokorttiin, voimassaolon päättymispäiväksi uuteen ajokorttiin merkitään alkuperäisen ajokortin voimassaolon päättymispäivä, kuitenkin enintään 20 vuoden voimassaoloa 102 §:n 1 momentissa mainitusta voimaantulopäivästä vastaava päivä.

Jos ajokortin luokkaa alennetaan sen voimassa ollessa ja jäljelle jäävä ajo-oikeus on

alkanut tai sitä on 22 §:n 3 momentin mukaisesti laajennettu 102 §:n 1 momentissa mainitun voimaantulopäivän jälkeen, jäljelle jäävää ajo-oikeutta vastaava ajokortti on voimassa samaan määräpäivään luokaltaan alennetun ajokortin kanssa. Jos jäljelle jäävä ajo-oikeus on alkanut ennen mainittua voimaantulopäivää, sitä vastaava ajokortti on voimassa olleiden säännösten mukaiseen ajo-oikeuden päättymispäivään, jollei 1 momentista muuta johdu. Edellä tarkoitetuissa tapauksissa tai jos ajo-oikeus palautetaan ennalleen, henkilölle luovutetaan ajo-oikeutta vastaava aiempi ajokortti, jos se on vielä tallella ja voimassa, tai hänelle annetaan voimassa olevaa ajo-oikeutta vastaava ajokortin kaksoiskappale.

107 §

Eräitä lupia koskevat siirtymäsäännökset

Ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää ajokorttilupaa ja ajo-oikeutta koskevista ikä- ja terveystaamuksista annetut poikkeusluvut ovat edelleen voimassa, jollei lupapäätöksestä muuta johdu. Näkövaatimuksista määräajaksi annettu poikkeuslupa on siihen merkitystä voimassaoloajasta poiketen edelleen voimassa, jos poikkeusluvan ehdot muuten täyttyvät. Luvan haltijan on osoitettava poikkeuslupaehdojen täyttyminen poliisille silmätautien erikoislääkärin lausunnolla viimeistään viiden vuoden kuluttua poikkeusluvan voimassaolon päättymisestä lukien, ja sen jälkeen vähintään viiden vuoden voimassaoloajasta seuraa, että lääkärinlausunnon esittämiseen on sovellettava tätä lyhyempää määräaika.

108 §

Lyhytaikaista ajokorttia koskevat siirtymäsäännökset

Jos kuljettajantutkinto lyhytaikaisen ajokortin saamiseksi suoritetaan 102 §:n 1 mo-

mentissa mainitun voimaantulopäivän jälkeen, ajo-oikeuteen ja ajokorttiin sovelletaan tätä lakia. Jos lyhytaikainen ajo-oikeus on alkanut ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää, lyhytaikaista ajokorttia seuraava muu kuin lyhytaikainen ajokortti luovutetaan 25 §:n 2 momentissa säädettyä määräaika noudattaen. Ajokortin saajan sovelletaan tämän lain 65 §:n 2 momentin mukaista lyhytaikaisen ajo-oikeuden haltijan rikkomusseurantaa.

Ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaisesti aloitettu kuljettajaopetuksen toisen vaiheen opetus saadaan suorittaa mainittujen säännösten mukaisesti. Näiden säännösten mukaisesti annettu todistus ennen mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaisesti annetun kuljettajaopetuksen toisen vaiheen suorittamisesta saadaan toimittaa poliisille tämän lain mukaisia määräaikoja noudattaen ja se oikeuttaa 22 §:ssä tarkoitetun ajokortin saamiseen, jos muut edellytykset täyttyvät. Jos lyhytaikainen ajo-oikeus on alkanut ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää, syventävän vaiheen aloittamiseen voimaantulopäivän jälkeen sovelletaan 38 §:n 2 momentissa säädettyä kolmen kuukauden määräaika. Harjoitteluvaiheen suorittamista ei vaadita, jos lyhytaikainen ajo-oikeus on alkanut ennen mainittua voimaantulopäivää.

110 §

Ajokorttiluokkien vastaavuutta koskevat siirtymäsäännökset

Edellä 102 §:n 2 momentissa mainitusta voimaantulopäivästä 102 §:n 1 momentissa mainittuun voimaantulopäivään tämän lain mukaisen kuljettajaopetuksen ja kuljettajantutkinnon suorittamisen perusteella saavutettu M-luokan ajo-oikeus ja ajokortti vastaa 40 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua opetuslupaan vaadittavaa AM-luokan mopon ja kevyen nelipyörän kuljettamiseen oikeuttavaa ajokorttia, jos kuljettajantutkinto on suoritettu vastaavalla ajoneuvolla. Poliisin on tehtävä M-luokan ajokorttiin merkintä käsittelykokeen suorittamisesta mopolla tai ajokokeen suorit-

tamisesta kevyellä nelipyörällä taikka moilemmista. Mainitussa 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen opetuslupaperusteet täyttyvät, jos hakijalla on ollut mainittu ajokortti vähintään kolmen vuoden ajan.

112 §

Terveysvaatimuksia ja lääkärintodistusta koskevat siirtymäsäännökset

Ennen 102 §:n 2 momentissa mainittua voimaantulopäivää saatu ajo-oikeus on 17 ja 18 §:n estämättä edelleen voimassa, jos ajo-oikeuden haltija täyttää tässä laissa säädetty tai ne terveysvaatimukset, jotka olivat voimassa ajokorttia tai ajokorttilupaa myönnettäessä. Säännös ei estä näkökenttävaatimuksen soveltamista myös ennen 1 päivää loka-kuuta 1990 annettuun ryhmään 1 kuuluvaa ajokorttiluokkaa vastaavaan ajokorttiin perustuvaan ajo-oikeuteen, jos asianomaisella oleva vika, sairaus tai vamma yhdessä näkökenttäpuutoksen kanssa tai näkökentässä muutoin tapahtuneet muutokset olennaisesti heikentävät hänen kykyään toimia edellä tarkoitettuun luokkaan kuuluvan ajoneuvon kuljettajana.

113 §

Muut siirtymäsäännökset

Mitä 4 §:n 1 momentin 6 kohdassa ja 2 momentin 2 kohdan b alakohdassa säädetään, ei sovelleta BE-luokan ajokorttiin perustuvan ajo-oikeuden haltijaan, jos ajo-oikeus on saatu ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää.

Ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaisen A-luokan ajo-oikeuden tehorajoitus on voimassa kaksi vuotta ajo-oikeuden alkamisesta. Jos ajo-oikeuden haltija hakee ajokortin kaksoiskappaletta, hänelle annetaan A2-luokan ajokortti, joka oikeuttaa kuljettamaan moottoripyörää, jonka teho on enintään 25 kW. Kahden vuoden määräajan

päätyttyä ajokortti vaihdetaan hakemuksesta tässä laissa tarkoitettuun A-luokan ajokorttiin ilman 24 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua koulutusta. Jos edellä tarkoitettua rajoitettua A-luokan ajo-oikeuden haltija hakee A2-luokan ajoneuvon ajo-oikeutta ennen rajoitusajan päättymistä, hänen on suoritettava A2-luokan ajokoe tämän lain vaatimusten mukaisesti. A2-luokan korottamisesta A-luokkaan on silloin voimassa mitä tässä laissa säädetään.

Tämän lain 4 §:n 2 momentin 5 kohdan a alakohdan säännös enintään 8 metrin pituudesta ei koske D1-luokan ajo-oikeutta, joka on saatu ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 6 §:n 5 momentissa tarkoitettu kuljettajantutkintotodistus, joka on annettu kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta, oikeuttaa mainitussa momentissa säädetystä poiketen kuljettamaan tutkinnon luokkaa vastaavaa ajoneuvoa kolmen kuukauden ajan kuljettajantutkinnon suorittamisesta.

Edellä 40 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 41 §:n 4 momentissa säädettyä vaatimusta moottoripyörällä ajo-opetusta antavan opettajan kelpoisuudesta ei vaadita siltä, joka on suorittanut 103 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua liikenne- ja viestintäministeriön säännösten mukaisen liikenneopettajantutkinnon.

Muu kuin 59 ja 60 §:ssä tarkoitettu ulkomailla annettu ajokortti, joka on otettu poliisin haltuun suomalaisen ajokortin saamisen johdosta ja on edelleen voimassa ja poliisin hallussa, saadaan palauttaa hakemuksesta.

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 101 §:n 2 momentissa tarkoitettua tietoa lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle ajoneuvoliikennerekisterin pitäjälle välittämistä varten, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.

Laki**tieliikennelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tieliikennelain (267/1981) 63 §:n 2 momentti, 103 §:n 1 momentti ja 106 §, sellaisina kuin ne ovat, 63 §:n 2 momentti ja 106 § laissa 387/2011 ja 103 §:n 1 momentti laissa 567/2005, seuraavasti:

63 §

Kuljettajaa koskevat yleiset vaatimukset

Moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettamiseen ei vaadita ajokorttia, jos kysymyksessä on ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitettu kaksi- tai kolmipyöräinen moottorikäyttöinen ajoneuvo, jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 25 km/h ja ajoneuvon valmistaja on myös määritellyt tämän ajoneuvon suurimmaksi rakenteelliseksi nopeudeksi ajoneuvon hyväksynnän yhteydessä. Ajokorttia ei myöskään vaadita kuljettaessa kävellen ohjattavaksi tarkoitettua moottorikäyttöistä ajoneuvoa kävellen. Tässä momentissa tarkoitettua kaksi- tai kolmipyöräistä moottorikäyttöistä ajoneuvoa saa kuljettaa se, joka on täyttänyt 15 vuotta.

103 §

Liikenne rikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta muuten kuin 98—102 tai 105 a §:ssä mainitulla tavalla rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, on tuomittava liikenne rikkomuksesta sakkoon.

106 §

Ilmoitus liikenne rikosta koskevasta päätöksestä

Salassapitosäännösten estämättä poliisin ja tuomioistuimen on ilmoitettava ajoneuvoliikenne rekisteriin tieto moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa tehdyn liikenne rikoksen ja liikenne rikkomuksen johdosta määräämistään rangaistuksesta taikka rangaistuksen määräämistä jättämisestä tai sitä koskevan syytteen hylkäämisestä, jos tuomioistuin on muutoksenhaun yhteydessä kumonnut tai poistanut aiemmin tuomitun tai määrätyn rangaistuksen, josta on merkintä ajoneuvoliikenne rekisterissä. Tuomioistuimen on tallennettava tieto oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (372/2010) tarkoitettuun ratkaisu- ja päätös ilmoitusjärjestelmään, jonka kautta tiedot välitetään ajoneuvoliikenne rekisteriin. Ajokieltoihin ja niiden perusteina oleviin liikenne rikoksiin ja liikenne rikkomuksiin liittyvästä viranomaisen ilmoitusvelvollisuudesta säädetään ajokorttilaissa (386/2011).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 106 §:ssä tarkoitettujen tietojen lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle ajoneuvoliikenne rekisterin pitäjälle välittämistä varten, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

3.

Laki**kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain (273/2007) 2 §:n 3 momentin 2 kohta ja 4 momentti, 11 §:n 3 momentti, 19 §:n otsikko ja 1 momentti, 20 §:n 4 momentti ja 22 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 3 momentin 2 kohta, 19 §:n 1 momentti ja 22 § laissa 389/2011 ja 2 §:n 4 momentti laissa 532/2008, sekä

lisätään 11 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tämä laki ei koske kuljettajaa, jos:

2) ajoneuvo on poliisin, pelastustoimen tai pelastusalan koulutuksesta vastaavan oppilaitoksen, ensihoitopalvelun, puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen käytössä niiden tehtäviin liittyvissä kuljetuksissa taikka poliisitehtäviä hoidettaessa tullin käytössä;

Tämä laki ei koske myöskään ulkomailla vakinaisesti asuvaa kuljettajaa, joka tuo maahan tilapäistä käyttöä varten ulkomailla rekisteröidyn linja-auton ja käyttää sitä muihin kuin kaupallisiin henkilökuljetuksiin ajoneuvon mukana tulleiden matkustajien kuljettamiseksi täällä, jos kuljettajalta ei vaadita ammattipätevyyttä siinä EU- tai ETA-valtiossa, josta kuljetus on lähtöisin tai jota tarkoitetaan 2 §:n 2 momentissa. Tässä laissa säädetty ensimmäisen jatkokoulutuksen määräaika ei koske ulkomailla vakinaisesti asuvaa kuljettajaa, jos EU- tai ETA-valtiossa, josta kuljetus on lähtöisin tai jota tarkoitetaan

2 §:n 2 momentissa, määräaika ensimmäisen jatkokoulutuksen suorittamiselle on tässä laissa säädettyä pitempi ja kuitenkin enintään seitsemän vuotta. Tässä momentissa tarkoitettu kuljettajan tulee kuitenkin täyttää edellä tarkoitettussa EU- tai ETA-valtiossa voimassa olevat kuljettajaa koskevat vaatimukset.

11 §

Opetushenkilöstö ja opetusvälineet

Perustason ammattipätevyyskoulutuksen ajo-opetuksessa käytettäviä ajoneuvoja ja opetusvälineitä koskevista vaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, ajokorttilain 84 §:n 2 momentissa tarkoitettussa oppilaitoksessa opiskeleva saa osana liikenneopettajan erikoisammattitutkintoon valmistavaa kuljetusalan ammattipätevyyskouluttajana toimimista koskevan tutkinnon osan koulutusta toimia opettajana perustason ammattipätevyyskoulutuksessa, jos hänellä on ajokorttilain 91 §:ssä säädetty opetus harjoittelulupa ja hän täyttää muut opetusharjoittelua koskevat vaatimukset.

19 §

Muissa ETA-valtioissa tai Ahvenanmaan maakunnassa annettujen ammattipätevyiden osoittavien asiakirjojen tunnustaminen

Muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa tai Ahvenanmaan maakunnassa annetun 18 §:n 1 momentin mukaisen asiakirjan haltija saa kuljettaa kuorma- tai linja-autoa Suomessa. Ajokorttien ja niihin tehtyjen merkintöjen vastavuoroisesta tunnustamisesta säädetään ajokorttilaissa.

20 §

Ammattipätevyyskortin myöntäminen

Ammattipätevyyskortin kaksoiskappaleen antamisesta ja muussa ETA-valtiossa kuin

Suomessa tai Ahvenanmaan maakunnassa annetun ammattipätevyyskortin korvaamisesta tämän lain mukaisella kuljettajan ammattipätevyyskortilla tai tämän lain mukaisesti ajokorttiin tehtävällä merkinnällä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

22 §

Ammattipätevyiden merkitseminen ajokorttiin

Ajokorttiin voidaan tehdä merkintä kuljettajan ammattipätevyydestä. Hakemus tehdään poliisille noudattaen, mitä ajokortin hakemisesta ajokorttilaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki**ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain (541/2003) 9 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 5 kohta laissa 698/2009 ja 6 kohta laissa 403/2005,

muutetaan 6 §:n 3 kohta, 7 ja 14 §, 15 §:n 1 momentin 8 ja 10 kohta ja 17 §:n 2 momentin 1, 11 ja 14 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 3 kohta laissa 698/2009, 7 § osaksi laissa 859/2005, 14 § osaksi laissa 234/2007, 15 §:n 1 momentin 10 kohta laissa 276/2007, 17 §:n 2 momentin 11 kohta laissa 588/2005 ja 14 kohta laissa 281/2007, sekä

lisätään 15 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 859/2005 ja 276/2007, uusi 11 kohta ja 17 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 403/2005, 588/2005, 276/2007 ja 281/2007, uusi 15 ja 16 kohta, seuraavasti:

6 §

Arkaluonteisten tietojen tallettaminen

Rekisteriin saa sen lisäksi, mitä 4, 5 ja 5 a §:ssä säädetään, tallettaa:

3) ajo-oikeutta ja ajolupaa koskevaa päätöksentekoa ja valvontaa varten moottori-käyttöistä tai hinattavaa ajoneuvoa kuljettaessa tehtyjä rikoksia ja niistä seuranneita rangaistuksia, ajo-kieltoon määräämistä ja muita seuraamuksia koskevat tiedot, ajokorttiluvan ja ajokortin saamisen esteitä sekä ajo-oikeuden raukeamista koskevat tiedot, ADR-ajolupaa, taksinkuljettajan ajolupaa ja muuta lupaa koskevaa päätöksentekoa ja valvontaa varten luvan saamisen esteitä, peruuttamista, varoitusta ja muita lupaseuraamuksia koskevat tiedot sekä niiden perustana olevaa tekoa tai epäiltyä tekoa koskevat tiedot.

7 §

Rekisteriin talletettavat muut tiedot

Rekisteriin saa tallettaa sen käyttötarkoituksen edellyttämiä ajoneuvon liittyviä tietoja seuraavasti:

1) tekniset tiedot, yksilöintitiedot ja kaupalliset tiedot;

2) matkamittarin lukema ja muut katsastus- ja hyväksyntätiedot sekä muita teknisiä tarkastuksia koskevat tiedot;

3) rekisteröintiin, vakuutuksiin, käyttötarkoitukseen ja tilapäiseen käyttöön liittyvät tiedot;

4) kiinnitystiedot;

5) verotus- ja ulosottotiedot;

6) anastustiedot.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Yksittäisten julkisten tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, jokaisella on oikeus yksittäisluovutuksena saada tieto tai kopio rekisteriin talletetuista julkisista tiedoista seuraavasti:

1) ajoneuvon rekisteritunnuksen tai valmistenumeron perusteella tiedot ajoneuvosta ja sen verotuksesta, kiinnityksestä sekä ajoneuvon omistajan ja haltijan ja liikennevakuutuksen ottajan nimestä sekä osoite- ja yhteystiedoista;

2) henkilötunnuksen perusteella ajo-oikeuden laajuudesta, voimassaolosta ja alkamisesta eri luokissa, kuljettajan ammatti-

pätevyyden voimassaolosta ja laajuudesta, ADR-ajoluvasta, taksinkuljettajan ajoluvasta ja niiden saamisen ajankohdasta.

Edellä 1 momentin 1 kohdan perusteella saadaan luovuttaa rajoitetusti tieto myös ajoneuvon entisestä omistajasta tai haltijasta.

Tiedot voidaan lähettää myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti.

15 §

Julkisten tietojen luovuttaminen sähköisessä muodossa

Rekisteriin talletettuja henkilötietoja ja muita tietoja saa luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti:

8) Ahvenanmaan maakunnan ja Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen liittyneen valtion, jäljempänä *ETA-valtio*, rekisteriviranomaisille ajoneuvojen, ajokorttien, piirturikorttien, ammattipätevyyskorttien ja ADR-ajolupien rekisteröintitehtävien, valvontatoimien ja luovuttamiseen liittyvien toimenpiteiden suorittamiseksi Ahvenanmaan maakunnassa ja kyseisissä valtioissa;

10) kuorma- ja linja auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa tarkoitetulle palvelun tuottajalle kuljettajan ammattipätevyyskorttien käsittelyä varten;

11) korttien ja lupien valmistajalle ja toimittajalle valmistusta ja toimittamista varten.

17 §

Salassa pidettävät tiedot ja niiden luovuttaminen

Rekisteriin talletetun salassa pidettävän tiedon saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa:

1) poliisille ja muulle esitutkintaviranomaiselle ja syyttäjälle rikoksen esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten; henkilön valokuvan ja nimikirjoitusnäytteen saa luovuttaa henkilön tunnistamista varten;

11) Ahvenanmaan maakunnan ja toisen ETA-valtion ajoneuvojen, ajokorttien, piirturikorttien, kuljettajan ammattipätevyyskorttien ja ADR-ajolupien rekisteröintitehtäviä hoitavalle tai niihin liittyviä valvontatehtäviä hoitavalle viranomaiselle ajoneuvojen, ajokorttien, piirturikorttien, kuljettajan ammattipätevyyskorttien ja ADR-ajolupien rekisteröintitehtävien, valvontatoimien ja luovuttamiseen liittyvien toimenpiteiden suorittamiseksi;

14) ETA-valtion poliisiviranomaiselle ja muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, Euroopan yhteisön lainsäädännöstä tai Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista johtuvien velvoitteiden hoitamista varten;

15) Hätäkeskuslaitokselle sille säädetyin tehtävien hoitamista varten;

16) korttien ja lupien valmistajalle ja toimittajalle korttien ja lupien valmistusta ja toimittamista varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki**alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain (439/2008) 1, 4, 5 ja 8—10 §, sellaisena kuin niistä on 8 § laissa 1318/2009, seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään mahdollisuudesta määrätä rattijuopumukseen syyllistyneelle ehdollinen ajokielto yhdistettynä ajo-oikeuden valvontaan (*valvottu ajo-oikeus*) ja valvotun ajo-oikeuden toteuttamisesta.

4 §

Valvotun ajo-oikeuden määrääminen ja alkaminen

Valvottu ajo-oikeus määrätään ajokorttilain (386/2011) 69 §:n mukaan ja se alkaa, kun ajokorttilain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu ajokortti, jossa on ehto alkolukon käytöstä, luovutetaan. Ajokortin myöntää poliisi. Ajokortin luovuttamisen edellytyksenä on, että valvottava toimittaa poliisille todistuksen alkolukon asentamisesta, rekisteröintitodistuksen I osan, jonka mukaan ajoneuvo on alkolukon asentamisen jälkeen muutoksastettu, sekä todistuksen 6 §:ssä tarkoitettua käynnistä.

Poliisin on tehtävä ajokortin myöntämistä merkintä ajoneuvoliikennerekisteriin. Valvottavan on täytettävä valvottuun ajo-oikeuteen kuuluvat velvollisuudet.

5 §

Valvotun ajo-oikeuden käyttäminen

Valvottavalla on ajo-oikeus vain poliisille ilmoitettuun ja ajoneuvoliikennerekisteriin merkittyihin ajoneuvoihin. Jos poliisi on ajokorttilain nojalla määrännyt valvottavan ajo-oikeuden voimassa pysyttämiseksi suorittamaan kuljettajantutkinnon ajokokeen, ajokoe saadaan edellä säädetyn estämättä suorittaa sellaisella tutkintoajoneuvon vaatimukset täyttävällä ajoneuvolla, jossa ei ole alkolukkoa.

8 §

Käyttötietojen käsittely

Valvottavan on 60 päivän välein vietävä alkolukolla varustetut ajoneuvot alkolukon käyttötietojen purkamista varten alkolukon valmistajan valtuuttamalle ja Liikenteen turvallisuusvirastolle ilmoitetulle edustajalle.

Valvottavaa koskevat henkilötiedot ja alkolukon käyttötiedot ovat salassa pidettäviä ja ne on pidettävä erillään edustajan muista asiakasrekistereistä. Alkolukon valmistajan tai tämän edustajan on viipymättä ilmoitettava poliisille, jos valvottava on laiminlyönyt 1 momentissa säädetyn velvollisuutensa viedä ajoneuvo alkolukon käyttötietojen purkuun, alkolukko on asiakkaan pyynnöstä irrotettu ajoneuvosta tai jos käyttötietojen purkamisen

yhteydessä on ilmennyt, että alkolukkoa on käsitelty sen asianmukaisen toiminnan häiritsemiseksi tai estämiseksi. Edustaja ja alkolukon valmistaja saavat käsitellä valvottavan henkilötietoja ja alkolukon käyttötietoja vain, jos tämän lain toimeenpano sitä edellyttää. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakia (523/1999). Tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä hoitavaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Käyttötietojen siirtämiseen Euroopan unionin ulkopuolella toimivalle alkolukon valmistajalle sovelletaan, mitä henkilötietolaissa säädetään henkilötietojen siirrosta Euroopan unionin ulko-puolelle.

Edustaja ja alkolukon valmistaja saavat säilyttää valvottavaa koskevia henkilötietoja ja alkolukon käyttötietoja enintään viisi vuotta valvotun ajo-oikeuden päättymisestä, minkä jälkeen ne on hävitettävä.

9 §

Valvotun ajo-oikeuden peruuttaminen

Valvottu ajo-oikeus voidaan peruuttaa ja ehdollinen ajokielto määrätä pantavaksi täytäntöön ajokorttilain 68 §:n 1 momentissa ja 69 §:n 2 momentissa säädettyin edellytyksin. Jos väliaikainen ajokielto perustuu ajokortti-

lain 70 §:n 1 momentin 5 tai 6 kohtaan, poliisin on ilmoitettava ajokiellosta syyttäjälle, jonka on viipymättä esitettävä valvotun ajo-oikeuden peruuttamista ja ehdollisen ajokielon täytäntöönpanoa koskeva vaatimus käräjäoikeudelle. Vaatimus esitetään sille tuomioistuimelle, jonka piirissä valvottava asuu tai pysyvästi oleskelee. Asia voidaan tuomioistuimessa käsitellä yhden tuomarin kokoonpanossa, ja virallisen syyttäjän tulee olla istunnossa läsnä. Asia voidaan käsitellä ja ratkaista valvottavan poissaolosta huolimatta. Jos oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 5 a luvun 1 §:ssä säädetty edellytykset täyttyvät, asia voidaan ratkaista myös pääkäsittelyä toimittamatta. Muuten menettelyyn sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa säädetään.

10 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta poliisiin tässä laissa tarkoitettuun päätökseen säädetään ajokorttilain 95 §:n 1 momentissa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____.

Helsingissä 25 päivänä lokakuuta 2012

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Liikenneministeri *Merja Kyllönen*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

ajokorttilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ajokorttilain (386/2011) 4 §:n 1 momentin 2 kohdan c alakohta ja 26 §:n 3 momentti,

muutetaan 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentin 2, 12 ja 13 kohta, 4 §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohta ja 3 kohta, 5 §:n 1 momentin 7 kohta ja 2 momentti, 6 §:n 3 momentin 2 kohta, 7 §:n 2 momentti, 3 momentin 2 kohta ja 6 momentti, 8 §:n 2 momentti, 9 §:n 2 momentti, 11 §:n 1 momentin 3 kohta, 12 §:n 2 momentti, 16 §:n 1 momentti, 17 §:n 2 momentti, 18 §:n 2 momentti, 20 §:n 4 momentti, 22 §:n 3 momentti, 23 §:n otsikko ja 1 ja 3 momentti, 27 §:n 1 momentin johdantokappale, 31 §:n 3 momentti, 35 §:n 3 momentti, 40 §:n 1 momentti, 41 §, 48 §:n 1 momentti, 54 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti, 55 §:n 2 momentti, 58 §:n 1 momentti, 59 §:n 1 ja 5 momentti, 60 §:n 1 momentin 2 kohta ja 3 momentin 2 kohta, 61 §:n 1 momentti, 62 §:n 1 ja 3 momentti, 63 §:n 1 momentin 2 kohta, 64 §:n 1 momentti ja 2 momentin 2 kohta, 65 §:n 2 momentti, 66 §:n 2 momentti, 67 ja 68 §, 69 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 72 §:n 1—3 ja 5 momentti, 76 §, 78 §:n 4 momentin 3 kohta, 84 §:n 1 ja 3 momentti, 91, 100 ja 101 §, 106 §:n 1 momentti, 107 §:n 2 momentti, 108 §:n 2 ja 3 momentti, 110 §:n 3 momentti, 112 §:n otsikko ja 1 momentti ja 113 §:n 2 ja 3 momentti, sekä

lisätään 3 §:ään uusi 14 kohta, 4 §:ään uusi 3 momentti, 5 §:ään uusi 5 momentti, lakiin uusi 31 a ja 51 a §, 59 §:ään uusi 6 momentti, 60 §:ään uusi 5 momentti, 69 §:ään uusi 5 momentti, lakiin uusi 73 a §, 84 §:ään uusi 4 momentti, lakiin uusi 91 a §, 106 §:ään uusi 4 momentti ja 113 §:ään uusi 5 momentti, seuraavasti:

Voimassaoleva laki

2 §

Soveltamisalan rajaus

Tätä lakia sovelletaan moottorikäyttöisten ajoneuvojen kuljettamiseen tieliikennelaissa (267/1981) tarkoitetulla tiellä.

Ehdotus

2 §

Soveltamisalan rajaus

Tämän lain säännöksiä ajo-oikeudesta ja ajokortista sekä muusta ajettaessa mukana pidettävästä luvasta tai todistuksesta sovelletaan muun kuin tieliikennelain (267/1981) 63 §:n 2 momentissa tarkoitetun moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettamiseen tieliikennelaissa tarkoitetulla tiellä.

3 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) lyhytaikaisella ajokortilla kaksi vuotta voimassa olevaa ensimmäistä auton kuljettamiseen oikeuttavaa ajokorttia ja lyhytaikaisella ajo-oikeudella sitä vastaavaa ajo-oikeutta;

12) *alkolukolla* alkolukon hyväksymisestä liikenteeseen annetussa laissa (1109/2010) tarkoitettua ajoneuvon käynnistymisen estävää laitetta ja *alkolukkoajokortilla alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta* annetussa laissa (439/2008) tarkoitettua valvotun ajo-oikeuden ajaksi annettavaa ajokorttia;

13) AM-luokan kaksi- ja kolmipyöräisellä ajoneuvolla kaksi- ja kolmipyöräisten moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä ja neuvoston direktiivin 92/61/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/24/EY 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määriteltyjä kaksi- ja kolmipyöräisiä ajoneuvoja, *kevyellä nelipyörällä* mainitun direktiivin 1 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määriteltyjä nelipyöriä, *A1-, A2- ja A-luokan moottoripyörillä* mainitun direktiivin 1 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja kaksipyöräisiä ajoneuvoja ja *kolmipyörällä* mainitun 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja ajoneuvoja.
(lisätään momenttiin uusi 14 kohta)

4 §

Ajokorttiluokat

Ryhmän 1 ajokorttiluokat ovat:

- 1) AM, johon kuuluvat:
a) kaksi- ja kolmipyöräiset ajoneuvot, joi-

3 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) lyhytaikaisella ajokortilla kaksi vuotta voimassaolevaa muuta kuin 22 §:n 2 momentissa tarkoitettua auton ajokorttia, ja lyhytaikaisella ajo-oikeudella sitä vastaavaa ajo-oikeutta;

12) *alkolukolla* alkolukon hyväksymisestä liikenteeseen annetussa laissa (1109/2010) tarkoitettua ajoneuvon käynnistymisen estävää laitetta ja *alkolukolla valvotulla ajo-oikeudella alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta* annetussa laissa (439/2008) tarkoitettua ajo-oikeutta;

13) AM-luokan kaksi- ja kolmipyöräisellä ajoneuvolla kaksi- ja kolmipyöräisten moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä ja neuvoston direktiivin 92/61/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/24/EY 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määriteltyjä kaksi- ja kolmipyöräisiä ajoneuvoja, *kevyellä nelipyörällä* mainitun direktiivin 1 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määriteltyjä nelipyöriä, *A1-, A2- ja A-luokan moottoripyörillä* mainitun direktiivin 1 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja kaksipyöräisiä ajoneuvoja ja *kolmipyörällä* mainitun 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja ajoneuvoja;

14) *lääkärintodistuksella ja -lausunnolla tämän lain nojalla tehdyn ajoterveyden arvioinnin perusteella annettua lausuntoa terveysvaatimusten täyttymisestä ja optikon lausunnolla liikennevalvonnassa tehdyn tarkastuksen sijaan käytettäväksi tarkoitettua tämän lain nojalla annettua lausuntoa näkökyvylle asetettujen vaatimusten täyttymisestä.*

4 §

Ajokorttiluokat

Ryhmän 1 ajokorttiluokat ovat:

- 1) AM, johon kuuluvat:
a) kaksi- ja kolmipyöräiset ajoneuvot (mo-

den suurin rakenteellinen nopeus on yli 25 km/h ja enintään 45 km/h;

c) invalidimoottoripyörät niihin kytkettyine hinattavine ajoneuvoineen;

3) A2, johon kuuluvat moottoripyörät, joiden enimmäisteho on 35 kW, teho/painosuhte enintään 0,2 kW/kg ja joita ei ole muunnettu ajoneuvosta, jonka teho on yli kaksi kertaa suurempi;

(lisätään pykälään uusi 3 momentti)

5 §

Ikävaatimukset

Vähimmäisikä ajokortin saamiseksi on:

7) C- ja CE-luokassa 21 vuotta tai, jos henkilöllä on kuorma-auton kuljettajan perustason ammattipätevyys, 18 vuotta;

C1E-, CE-, D- ja D1-luokassa vaaditaan 18 vuoden vähimmäisiän lisäksi, että ajokortin saaja on saanut 37 §:n 2 momentissa tarkoitetun kuljettajaopetuksen harjoitteluvaiheen ja syventävän vaiheen opetuksen. Jos ajokortin saajalla on ennestään ulkomailla myönnetty vastaavan luokan ajokortti, vaatimuksena on, että hänellä on ollut auton kuljettamiseen oikeuttava ajokortti vähintään kuusi kuukautta sen jälkeen, kun hän on täyttänyt 18 vuotta.

(lisätään pykälään uusi 5 momentti)

pot), joiden suurin rakenteellinen nopeus on yli 25 km/h ja enintään 45 km/h;

(Kumotaan 1 momentin 2 kohdan c alakohdan)

3) A2, johon kuuluvat moottoripyörät, joiden enimmäisteho on 35 kW, teho/painosuhte enintään 0,2 kW/kg ja joita ei ole muunnettu ajoneuvosta, jonka teho on yli kaksi kertaa *niin suuri*.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä luokituksen soveltamisesta eräisiin ajoneuvoihin ja ajoneuvoyhdistelmiin.

5 §

Ikävaatimukset

Vähimmäisikä ajokortin saamiseksi on:

7) C- ja CE-luokassa 21 vuotta tai, jos henkilöllä on *muu kuin nopeutetusti suoritettu* kuorma-auton kuljettajan perustason ammattipätevyys, 18 vuotta;

Edellä 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua perustason ammattipätevyyttä ei C- ja CE-luokassa vaadita, jos henkilö opiskelee opetussuunnitelmaperusteista ammatillista logistiikan perustutkintoa, joka tuottaa mainitun ammattipätevyyden. C1E-, CE-, D1- ja D-luokassa vähimmäisiän lisäksi vaatimuksena on, että ajokortin saaja on saanut 37 §:n 2 momentissa tarkoitetun harjoitteluvaiheen ja syventävän vaiheen opetuksen. Jos ajokortin saajalla on ennestään ulkomailla myönnetty vastaavan luokan ajokortti, vaatimuksena on, että hänellä on ollut auton kuljettamiseen oikeuttava ajokortti vähintään kolme kuukautta sen jälkeen, kun hän on täyttänyt 18 vuotta.

A-luokkaan kuuluvan kolmipyörän kuljettamisen vähimmäisiästä säädetään 7 §:n 1 momentissa

6 §

Ajo-oikeus

Lisäksi ajo-oikeutta koskevat seuraavat rajoitukset:

2) D-luokan ajo-oikeutta ei ole, jos ajo-oikeuden haltija ei enää täytä 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua ajokortin ikävaatimusta ammatillisen perustutkinnon suorittamisen keskeytymisen johdosta;

6 §

Ajo-oikeus

Lisäksi ajo-oikeutta koskevat seuraavat rajoitukset:

2) C- tai CE-luokan ajo-oikeutta ole, jos ajo-oikeuden haltija ei enää täytä 5 §:n 2 momentissa säädettyä vaatimusta ammatillisen perustutkinnon keskeytymisen johdosta eikä hänellä ole 5 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua perustason ammattipätevyyttä, eikä D-luokan ajo-oikeutta ole, jos ajo-oikeuden haltija ei enää täytä 5 §:n 3 momentissa säädettyä vaatimusta ammatillisen perustutkinnon suorittamisen keskeytymisen johdosta;

7 §

Ajo-oikeuden laajuus

A-luokka sisältää kuitenkin A1- ja A2-luokan ajo-oikeuden, A2-luokka A1-luokan ajo-oikeuden, C-luokka C1-luokan ajo-oikeuden, CE-luokka C1E-luokan ajo-oikeuden, D-luokka D1-luokan ajo-oikeuden, DE-luokka D1E-luokan ajo-oikeuden sekä C1E-, CE-, D1E- ja DE-luokan ajokortti BE-luokan ajo-oikeuden. Kaikki luokat T- ja LT-luokkaa lukuun ottamatta sisältävät kuitenkin AM-luokan ajo-oikeuden, B-luokka T-luokan ajo-oikeuden sekä C1- ja C-luokka LT-luokan ajo-oikeuden.

Ajokorttiluokan ajo-oikeutta voidaan rajoittaa tai siihen voidaan asettaa ehtoja 16 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti. Ajo-oikeus koskee:

2) AM-luokkaa lukuun ottamatta vain tutkinnon luokkaa vastaavan automaattivaihteisen ajoneuvon tai sellaisen ajoneuvoyhdistelmän, jossa on automaattivaihteinen vetoauto, kuljettamista, jos kuljettajantutkinnon ajokoe tai käsittelykoe, jos sellainen vaaditaan ajokokeen sijaan, suoritetaan automaattivaih-

7 §

Ajo-oikeuden laajuus

A-luokka sisältää kuitenkin A1- ja A2-luokan ajo-oikeuden, A2-luokka A1-luokan ajo-oikeuden, C-luokka C1-luokan ajo-oikeuden, CE-luokka C1E-luokan ajo-oikeuden, D-luokka D1-luokan ajo-oikeuden, DE-luokka D1E-luokan ajo-oikeuden sekä C1E-, CE-, D1E- ja DE-luokan ajokortti BE-luokan ajo-oikeuden. Kaikki luokat T- ja LT-luokkaa lukuun ottamatta sisältävät kuitenkin AM-luokan ajo-oikeuden, A1-, A2-, A-, B- ja LT-luokka T-luokan ajo-oikeuden sekä C1- ja C-luokka LT-luokan ajo-oikeuden.

Ajokorttiluokan ajo-oikeutta voidaan rajoittaa tai siihen voidaan asettaa ehtoja 16 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti. Ajo-oikeus koskee:

2) tutkinnon luokkaa vastaavan automaattivaihteisen ajoneuvon tai sellaisen ajoneuvoyhdistelmän, jossa on automaattivaihteinen vetoauto, kuljettamista, jos kuljettajantutkinnon ajokoe tai käsittelykoe, jos sellainen vaaditaan ajokokeen sijaan, suoritetaan automaattivaihteisella ajoneuvolla.

teisellä ajoneuvolla.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään automaattivaihteisesta ajoneuvosta sekä sellaisista poikkeuksista ajo-oikeuden laajuuteen, jotka ovat voimassa vain Suomessa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään automaattivaihteisesta ajoneuvosta sekä sellaisista poikkeuksista ajo-oikeuden laajuuteen, jotka ovat voimassa vain Suomessa. *Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksia 3 momentin 2 kohdan säännöksestä rajoittaa ajo-oikeus vain automaattivaihteisen ajoneuvon tai sellaisen ajoneuvoyhdistelmän, jossa vetoautona on automaattivaihteinen ajoneuvo, kuljettamiseen, jos kohdassa tarkoitettu ajokoe tai käsittelykoe on suoritettu automaattivaihteisella ajoneuvolla.*

8 §

Ajokortin luokan muuttaminen

Jos ajo-oikeuden haltija määrätään alkolukolla valvottuun ajo-oikeuteen, hänelle annetaan voimassa olevan ajokortin luokkaa muuttamatta uusi alkolukkoajokortti siihen luokkaan, johon kuuluvan ajoneuvon kuljettamiseen alkolukkoajokortti oikeuttaa. Ryhmän 2 luokkia sisältävä alkolukkoajokortti voidaan tästä laista poiketen antaa myös ilman B-luokkaa.

8 §

Ajokortin luokan muuttaminen

Alkolukolla valvottuun ajo-oikeuteen määrätylle annetaan valvotun ajo-oikeuden ajaksi uusi ajokortti hänellä ennestään olevan ajokortin luokitusta muuttamatta. Ajokorttiin merkitään yksi tai useampi luokka, johon kuuluvan ajoneuvon kuljettamiseen hänellä on oikeus alkolukolla valvotun ajo-oikeuden aikana, ja ehto alkolukon käytöstä. Ryhmän 2 luokkia sisältävä ajokortti voidaan tästä laista poiketen antaa myös ilman B-luokkaa. Ajokorttiin on tällöin merkittävä rajoitus, että se on voimassa vain Suomessa.

9 §

Ajokorttiluvan hakeminen

Ajokorttilupa voidaan myöntää aikaisintaan vuotta ennen kuin hakija täyttää ajokortin luokkaa vastaavan ikävaatimuksen. B-luokan ajokorttilupa voidaan kuitenkin myöntää aikaisintaan kaksi vuotta ennen ikävaatimuksen täyttymistä.

9 §

Ajokorttiluvan hakeminen

Ajokorttilupa voidaan myöntää aikaisintaan vuotta ennen kuin hakija täyttää ajokortin luokkaa vastaavan ikävaatimuksen. B-luokan ajokorttilupa voidaan kuitenkin myöntää aikaisintaan kaksi vuotta ennen ikävaatimuksen täyttymistä. *Edellä 7 §:n 4 momentissa tarkoitettun ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeutta varten ajokorttilupaa hakevalla on oltava B-luokan ajo-oikeus.*

11 §

Poikkeukset ajokorttiluvan vaatimisesta

Uutta ajokorttilupaa ei vaadita jos:

3) haetaan ajokortin kaksoiskappaletta;

11 §

Poikkeukset ajokorttiluvan vaatimisesta

Uutta ajokorttilupaa ei vaadita jos:

3) haetaan ajokortin kaksoiskappaletta taikka 16 §:ssä tarkoitetun ehdon tai rajoituksen tai 3 §:n 6 kohdassa tarkoitetun ammattipätevyyden merkitsemistä ajokorttiin;

12 §

Ajokorttiluvan myöntämisen edellytykset

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu alkoholin jatkuva väärinkäyttö ei kuitenkaan ole esteenä ajokorttiluvan myöntämiselle *alkolukko-ajokorttia varten*, jos ajokorttiin liitetään 16 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu ehto alkolukon käytöstä. Ajokorttilupa myönnetään tällöin vain sellaiseen luokkaan tai sellaisiin luokkiin, johon tai joihin ehto alkolukon käytöstä liitetään.

12 §

Ajokorttiluvan myöntämisen edellytykset

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu alkoholin jatkuva väärinkäyttö ei kuitenkaan ole esteenä ajokorttiluvan myöntämiselle, jos ajokorttiin liitetään 16 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu ehto alkolukon käytöstä. Ajokorttilupa myönnetään tällöin vain sellaiseen luokkaan tai sellaisiin luokkiin, johon tai joihin ehto alkolukon käytöstä liitetään.

16 §

Ajokortin ehdot ja rajoitukset

Poliisin päätöksellä voidaan ajokorttilupaan ja ajokorttiin 5 §:n 3 ja 4 momentissa säädetyn rajoituksen lisäksi liittää ehto, jonka mukaan ajo-oikeuden haltijan:

1) on käytettävä ajaessaan silmälaseja tai muita korjaavia linssejä, kuulolaitetta taikka proteesia tai muuta ortopedistä apuvälinettä, jos hän vain niitä käyttäen täyttää säädetyt terveysvaatimukset tai kykenee kuljettamaan ajoneuvoa;

2) kuljettamassa ajoneuvossa on oltava *alkolukko*, automaattivaihteisto tai kuljettajan-tutkinnon vastaanottajan hyväksymät erityiset ajohallintalaitteet, joita käyttäen hän on kul-

16 §

Ajokortin ehdot ja rajoitukset

Poliisin päätöksellä voidaan ajokorttilupaan ja ajokorttiin 5 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 8 §:n 2 momentissa säädettyjen ehtojen ja rajoitusten lisäksi liittää ehto, jonka mukaan ajo-oikeuden haltijan:

1) on käytettävä ajaessaan silmälaseja tai muita korjaavia linssejä, kuulolaitetta, *alkolukkoa* taikka proteesia tai muuta ortopedistä apuvälinettä, jos hän vain niitä käyttäen täyttää säädetyt terveysvaatimukset tai kykenee kuljettamaan ajoneuvoa;

2) kuljettamassa ajoneuvossa on oltava automaattivaihteisto tai kuljettajan-tutkinnon vastaanottajan hyväksymät erityiset ajohallintalaitteet, joita käyttäen hän on kuljettajan-

jettajantutkinnon ajokokeessa tai käsittelyko-
keessa osoittanut kykenevänsä kuljettamaan
ajoneuvoa;

tutkinnon ajokokeessa tai käsittelyko-
keessa osoittanut kykenevänsä kuljettamaan ajoneu-
voa;

17 §

Ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 1

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua näkökenttää koskevien vaatimusten täyttymisestä ja näkökenttävaatimuksista poikkeamisesta erikoislääkärin lausunnon ja tarvittaessa suoritettavan ajokokeen perusteella sekä 3 kohdassa tarkoitettuja muita terveysvaatimuksia koskevien vaatimusten täyttymisestä.

17 §

Ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 1

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua näkökenttää koskevien vaatimusten täyttymisestä, näkökenttävaatimuksista poikkeamisesta erikoislääkärin lausunnon ja tarvittaessa suoritettavan ajokokeen perusteella sekä 3 kohdassa tarkoitettuja muita terveysvaatimuksia koskevien vaatimusten täyttymisestä. *Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään myös terveysvaatimusten täyttymisen tutkimiseksi ja ajoterveyden arvioimiseksi tehtävistä tarkastuksista ja niiden sisällöstä.*

18 §

Ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 2

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua näkökenttää ja 4 kohdassa tarkoitettuja muita terveysvaatimuksia koskevien vaatimusten täyttymisestä.

18 §

Ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 2

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua näkökenttää ja 4 kohdassa tarkoitettuja muita terveysvaatimuksia koskevien vaatimusten täyttymisestä. *Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään myös terveysvaatimusten täyttymisen tutkimiseksi ja ajoterveyden arvioimiseksi tehtävistä tarkastuksista ja niiden sisällöstä.*

20 §

Ajoterveydentilan ja ajokunnon valvonta

EU- tai ETA-valtiossa tai muualla ulkomailla annetun ajokortin haltijan, joka asuu vakinaisesti Suomessa, on osoitettava poliisil-

20 §

Ajoterveydentilan ja ajokunnon valvonta

Suomessa vakinaisesti asuvan EU- tai ETA-valtiossa tai muualla ulkomailla annetun ajokortin haltijan, jonka ajokortti oikeut-

le täyttävänsä säädettyt terveysvaatimukset niitä säännöksiä soveltaen, jotka koskevat lääkärintlausunnon esittämistä ajokorttia uudistettaessa. Lääkärintlausunto on esitettävä, jos 70 vuotta täyttäneen ryhmän 1 ajokortin haltijan ajokortin myöntämisestä on kulunut vähintään viisi vuotta, 45 vuotta täyttäneen ryhmän 2 ajokortin haltijan ajokortin myöntämisestä on kulunut vähintään viisi vuotta ja 70 vuotta täyttäneen ryhmän 2 ajokortin haltijan ajokortin myöntämisestä on kulunut vähintään kaksi vuotta ja sen jälkeen mainituin määräajoin edellisen lausunnon esittämisestä. Lausunto on esitettävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun esittämisvelvollisuus täyttyy.

taa kuljettamaan moottorikäyttöistä ajoneuvoa Suomessa ja jonka ajokortin voimassaoloaika on tässä laissa säädettyjä voimassaoloaikoja pitempi, on lääkärintlausunnolla osoitettava poliisille täyttävänsä säädetty terveysvaatimukset. Lääkärintlausunto on esitettävä, jos 70 vuotta täyttäneen ryhmän 1 ajokortin haltijan ajokortin myöntämisestä on kulunut viisi vuotta, 45 vuotta täyttäneen ryhmän 2 ajokortin haltijan ajokortin myöntämisestä on kulunut viisi vuotta ja 70 vuotta täyttäneen ryhmän 2 ajokortin haltijan ajokortin myöntämisestä on kulunut kaksi vuotta ja sen jälkeen mainituin määräajoin edellisen lausunnon esittämisestä. Lausunto on esitettävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun esittämisvelvollisuus täyttyy.

22 §

Ajokorttien voimassaoloajat

Jos ajokortin kelpoisuutta laajennetaan sen voimassa ollessa, uusi ajokortti annetaan uudeksi enintään 1 tai 2 momentissa tarkoitetuksi määräajaksi.

22 §

Ajokorttien voimassaoloajat

Jos ajokortin kelpoisuutta laajennetaan sen voimassa ollessa, uusi ajokortti annetaan uudeksi enintään 1 tai 2 momentissa tarkoitetuksi määräajaksi. Jos uusi ajokortti annetaan 11 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettun merkinnän tekemiseksi ajokorttiin, se on voimassa alkuperäisen ajokortin voimassaolon päättymispäivään.

23 §

Auton kuljettamiseen oikeuttavan ensimmäisen ajokortin voimassaolo

Ensimmäinen auton kuljettamiseen oikeuttava ajokortti annetaan kuitenkin 22 §:stä poiketen vain kahdeksi vuodeksi. Ajokortti annetaan kahdeksi vuodeksi myös silloin, jos hakijalla ei ole aikaisemmin ollut ulkomailla myönnettyä auton ajokorttia vähintään kuuden kuukauden ajan sen jälkeen, kun hän on täyttänyt tässä laissa säädetyn 18 vuoden vähimmäisiän.

23 §

Lyhytaikaisen ajokortin voimassaolo

B-luokan ajokortti annetaan 22 §:stä poiketen ensin vain kahdeksi vuodeksi. Kun 37 §:n 2 momentissa tarkoitettu harjoitteluvaiheen ja syventävän vaiheen opetus on saatu, seuraava ajokortti on voimassa siten kuin 22 §:ssä säädetään. Vastaavasti menetellään, jos hakijalla on ennestään ulkomailla annettu auton ajokortti, joka on ollut hänellä vähemmän kuin kolme kuukautta sen jälkeen, kun hän on täyttänyt tässä laissa auton kuljet-

tamiselle säädetyn 18 vuoden vähimmäisiän.

Jos ajo-oikeuden haltija syyllistyy tässä pykälässä tarkoitetun ajokortin voimassa ollessa liikennerikoksiin siten, että ajokieltoon määräämisen perusteet täyttyvät, myös seuraava ajokortti on lyhytaikainen ajokortti.

Jos ajo-oikeuden haltija syyllistyy tässä pykälässä tarkoitetun ajokortin voimassa ollessa liikennerikoksiin siten, että ajokieltoon määräämisen perusteet täyttyvät, myös seuraava ajokortti on lyhytaikainen ajokortti, jollei erityistä syytä muuhun ole.

26 §

Ajokortin luovuttaminen

Poliisin on säilytettävä lyhytaikaisen ajokortin tai 5 §:n 3 momentissa tarkoitetun D-luokan ajokortin luovuttamisen yhteydessä poliisille annettu aikaisempi ajokortti. Ajokortti palautetaan haltijalleen, jos lyhytaikaisen ajokortin voimassaoloajan päättyessä ei muuta ajokorttia luovuteta tai jos D-luokan ikävaatimukset eivät enää täyty.

26 §

Ajokortin luovuttaminen

(kumotaan pykälän 3 momentti)

27 §

Ajokortin uudistaminen

Ajokortin uudistamista 22 §:ssä tarkoitettuksi määräajaksi haetaan poliisilta noudattaen, mitä 9 §:n 2 momentissa säädetään ajokorttiluvan hakemisesta. Hakemukseen on liitettävä:

27 §

Ajokortin uudistaminen

Ajokortin uudistamista 22 §:ssä tarkoitettuksi määräajaksi haetaan poliisilta noudattaen, mitä 9 §:n 3 momentissa säädetään ajokorttiluvan hakemisesta. Hakemukseen on liitettävä:

31 §

Ajokortin vaatimukset

Ajokortin valmistamisesta ja toimittamisesta 26 §:n mukaisesti luovutettavaksi vastaa Liikenteen turvallisuusvirasto. Liikenne- ja viestintäministeriö vahvistaa tässä laissa tarkoitettujen ajokorttien, lupien ja todistusten kaavat.

31 §

Ajokortin vaatimukset

Ajokortin valmistamisesta ja toimittamisesta 26 §:n mukaisesti luovutettavaksi vastaa Liikenteen turvallisuusvirasto. *Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa myös muiden tässä laissa tarkoitettujen lupien ja todistusten valmistamisesta ja toimittamisesta, jollei erikseen toisin säädetä.*

(lisätään lakiin uusi 31 a §)

31 a §

Ajokorttia ja muuta lupaa koskeva palvelutehtävä

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hoitaa 31 §:n 3 momentissa tarkoitetun tehtävän hankkimalla siihen liittyvän palvelun yksityiseltä tai julkiselta palvelun tuottajalta. Liikenteen turvallisuusvirasto voi yhdistää siihen ajokortin saajilta palautuvien ajokorttien vastaanottamiseen liittyvän tehtävän. Tässä momentissa säädettyä voidaan soveltaa myös muuhun tässä laissa säädettyyn lupaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin palvelua tuottaessa noudatettavasta menettelystä.

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo palvelun tuottajan toimintaa. Viraston on sovittava palvelun tuottajan kanssa palvelutehtävän laajuudesta ja siihen liittyvistä muista vaatimuksista niin, että hyvän hallinnon vaatimukset toteutuvat. Palvelun tuottajan on oltava luotettava ja hänellä on oltava tehtävän hoitamisen edellyttämät tietoliikenneyhteydet ja tietojärjestelmän taso sekä muut tekniset, taloudelliset ja toiminnalliset valmiudet ja valmiudet huolehtia tehtävän edellyttämästä tietoturvallisuudesta.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa käsiteltävät henkilötiedot ovat salassa pidettäviä. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakia (523/1999). Palvelun tuottajaan ja tämän palveluksessa olevaan sovelletaan näitä tehtäviä hoidettaessa rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

4 luku

Kuljettajaopetus

35 §

4 luku

Kuljettajaopetus

35 §

*Kuljettajaopetuksen tavoite**Kuljettajaopetuksen tavoite*

Mitä 2 momentissa säädetään AM-luokan ajokortista, koskee myös B-luokan ajokorttia.

Mitä 2 momentissa säädetään AM-luokan opetuslupaopetuksesta, koskee myös A1-, A2-, A- ja B-luokan ajokorttia varten annettavaa opetuslupaopetusta, jollei opettajan kelpoisuudesta muuta johdu.

40 §

40 §

*Opetuslupaperusteet muuhun kuin B-luokan opetukseen**Opetuslupaperusteet muuhun kuin B-luokan opetukseen*

Muun kuin B-luokan opetusluvan myöntämiseen sovelletaan 39 §:n säännöksiä alla olevin poikkeuksin:

Muun kuin B-luokan opetusluvan myöntämiseen sovelletaan 39 §:n säännöksiä alla olevin poikkeuksin:

1) mopon ajokorttia varten opetusluvan hakijan vähimmäisikä on 21 vuotta ja hänellä tulee olla mopon tai moottoripyörän ajokortti, joka on ollut hänellä vähintään kolmen vuoden ajan;

1) AM-luokan mopon ajokorttia varten opetusluvan hakijan vähimmäisikä on 21 vuotta ja hänellä tulee olla mopon tai moottoripyörän ajokortti, joka on ollut hänellä vähintään kolmen vuoden ajan;

2) kevyen nelipyörän ajokorttia varten opetusluvan hakijalla tulee olla kevyen nelipyörän tai B-luokan ajokortti, joka on ollut hänellä vähintään kolmen vuoden ajan;

2) AM-luokan kevyen nelipyörän ajokorttia varten opetusluvan hakijalla tulee olla kevyen nelipyörän tai B-luokan ajokortti, joka on ollut hänellä vähintään kolmen vuoden ajan;

3) muuta kuin B-luokan sekä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua mopon tai kevyen nelipyörän ajokorttia varten opetuslupaa hakevalla tulee olla opetuksen luokkaa vastaavan ajoneuvon kuljettamiseen oikeuttava ajokortti, joka on ollut hänellä vähintään kolmen vuoden ajan;

3) muuta kuin B-luokan sekä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua AM-luokan mopon tai kevyen nelipyörän ajokorttia varten opetuslupaa hakevalla tulee olla opetuksen luokkaa vastaavan ajoneuvon kuljettamiseen oikeuttava ajokortti, joka on ollut hänellä vähintään kolmen vuoden ajan;

4) ryhmään 2 kuuluvan luokan ajokorttia varten vaatimuksena on 39 §:ssä säädetyn lisäksi, että opetus annetaan autonkuljettajan ammattiopetukseen rinnastettavan työnantajan antaman koulutuksen yhteydessä kuljetusalan tutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimuksella, oppilaalla on B-luokan ajokortti ja lisäksi vetoauton kuljettamiseen oikeuttava ajokortti, jos opetusta annetaan ajoneuvoyhdistelmän ajokorttia varten, ja että opetusluvan hakijalla on liikenneopettajalupa C- ja D-luokan opetukseen.

4) ryhmään 2 kuuluvan luokan ajokorttia varten vaatimuksena on 39 §:ssä säädetyn lisäksi, että opetus annetaan autonkuljettajan ammattiopetukseen rinnastettavan työnantajan antaman koulutuksen yhteydessä kuljetusalan tutkintoon valmistavan koulutuksen oppisopimuksella, oppilaalla on B-luokan ajokortti ja lisäksi vetoauton kuljettamiseen oikeuttava ajokortti, jos opetusta annetaan ajoneuvoyhdistelmän ajokorttia varten, ja että opetusluvan hakijalla on liikenneopettajalupa C- ja D-luokan opetukseen;

5) A1-, A2- tai A-luokan opetuslupaa 24 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen opetuksen antamiseksi hakevalla on oltava liikenneopettajalupa ja moottoripyörällä ajo-opetusta antavan opettajan kelpoisuus.

41 §

Opetuslupaopetuksen toteutus B- ja AM-luokan opetuksessa

Ennen B-luokan ajo-opetuksen aloittamista opetusluvan haltijan on yhdessä oppilaan kanssa osallistuttava autokoulussa annettavaan opetuslupaopetusta tukevaan opetukseen ja opetuksen aikana suoritettavaan oppimisen ja ajotaidon edistymistä arvioivaan ajoon.

Vaikeissa olosuhteissa ajamisen ajo-opetus on B-luokan opetuslupaopetuksessa annettava autokoulussa, jos opetusluvan haltijalla ei ole liikenneopettajalupaa. Kuljettajaopetuksen sisällöstä ja ajoneuvon kuljettajasta on opetusluvalla annettavassa ajo-opetuksessa voimassa, mitä autokouluopetuksesta säädetään.

Mopon ja kevyen nelipyörän ajokorttia varten annettavassa opetuslupaopetuksessa luvan haltijan on yhdessä oppilaan kanssa osallistuttava ennen ajo-opetuksen aloittamista autokoulussa annettavaan mopon ja kevyen nelipyörän kuljettamisen turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä käsittelevään opetukseen. Edellä 40 §:n 1 kohdassa tarkoitetussa ajo-opetuksessa on käytettävä mopoa ja 2 kohdassa tarkoitetussa ajo-opetuksessa kevyttä nelipyörää. Ajo-opetusta liikenteessä saadaan antaa vasta, kun oppilas on täyttänyt 15 vuotta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitetun yhteisopetuksen ja arvioivan ajon sekä 3 momentissa tarkoitetun opetuksen sisällöstä

41 §

Opetuslupaopetuksen toteutus B- ja AM-luokan sekä moottoripyörän ajokorttia varten

Ennen B-luokan ajo-opetuksen aloittamista *opettajan, jolla ei ole liikenneopettajalupaa*, on yhdessä oppilaan kanssa osallistuttava autokoulussa annettavaan opetuslupaopetusta tukevaan opetukseen ja opetuksen aikana suoritettavaan oppimisen ja ajotaidon edistymistä arvioivaan ajoon.

Vaikeissa olosuhteissa ajamisen ajo-opetus on B-luokan opetuslupaopetuksessa annettava autokoulussa, jos opetusluvan haltijalla ei ole liikenneopettajalupaa. Kuljettajaopetuksen sisälltöön ja ajoneuvon kuljettajaan opetusluvalla annettavassa ajo-opetuksessa *sovelletaan*, mitä autokouluopetuksesta säädetään.

Ennen AM-luokan mopon tai kevyen nelipyörän kuljetusoikeuden saamista varten annettavan ajo-opetuksen aloittamista opettajan, jolla ei ole liikenneopettajalupaa, on yhdessä oppilaan kanssa osallistuttava autokoulussa annettavaan opetuslupaopetusta tukevaan mopon ja kevyen nelipyörän kuljettamisen turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä käsittelevään opetukseen. *AM-luokan mopon kuljettamista koskevassa* ajo-opetuksessa on käytettävä mopoa ja *AM-luokan kevyen nelipyörän* ajo-opetuksessa kevyttä nelipyörää. Ajo-opetusta liikenteessä saadaan antaa vasta, kun oppilas on täyttänyt 15 vuotta.

Ennen A1-, A2- tai A-luokan ajo-opetuksen aloittamista opettajan, jolla ei ole liikenneopettajalupaa ja moottoripyörällä ajo-opetusta antavan opettajan kelpoisuutta, on yhdessä oppilaan kanssa osallistuttava autokoulussa annettavaan opetuslupaopetusta tukevaan ja moottoripyörän kuljettamisen turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä käsittelevään opetukseen. *Opetuksessa on käytettävä suoritettavaan luokkaan kuuluvaa ajoneuvoa.*

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitetun yhteisopetuksen ja arvioivan ajon sekä 3 ja 4 momentissa tarkoitetun opetuksen sisällöstä

Voimassa oleva laki

ja määrästä, opetuslupa-ajoneuvon vaatimuk-
sista sekä muista opetusluvan vaatimuksista.

48 §

Opetusajoneuvo ja oppilaan ajovarusteet

Ajo-opetuksessa käytettävän ajoneuvon on täytettävä opetuksen luokkaa vastaavat opetusajoneuvon vaatimukset, ja siinä on tarvittaessa oltava erilliset ajohallintalaitteet ja muut varusteet opettajaa varten. AM-luokassa opetusajoneuvon on lisäksi täytettävä suoritettavaa kuljetusoikeutta vastaavat vaatimukset. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä opetusajoneuvojen vaatimuksista. *Tätä momenttia ei sovelleta harjoitteluvaiheen ja syventävän vaiheen kuljettajaopetukseen.*

(lisätään lakiin uusi 51 a §)

54 §

Kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytykset

Kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytyksenä on, että:

ja määrästä, opetuslupa-ajoneuvon vaatimuk-
sista sekä muista opetusluvan vaatimuksista.

48 §

Opetusajoneuvo ja oppilaan ajovarusteet

Ajo-opetuksessa käytettävän ajoneuvon on *muussa kuin harjoitteluvaiheen ja syventävän vaiheen opetuksessa* täytettävä opetuksen luokkaa vastaavat opetusajoneuvon vaatimukset, ja siinä on tarvittaessa oltava erilliset ajohallintalaitteet ja muut varusteet opettajaa varten. AM-luokassa opetusajoneuvon on lisäksi täytettävä suoritettavaa kuljetusoikeutta vastaavat vaatimukset. *Valtioneuvoston* asetuksella annetaan tarkemmat säännökset opetusajoneuvojen vaatimuksista.

51 a §

Kokeilulupa

Liikenteen turvallisuusvirasto voi liikenne- ja viestintäministeriön suostumuksella myöntää luvan kuljettajaopetuksen kehittämiseksi tarpeellisen kokeilun järjestämiseen. Kokeilussa voidaan poiketa tässä laissa säädetyistä kuljettajaopetuksen määrästä ja toteutusta koskevista vaatimuksista. Kokeilussa annettavan kuljettajaopetuksen tulee olla tavoitteiltaan ja sisällöltään sellainen, että kokeiluun osallistuva oppilas saa tässä laissa tarkoitettujen kuljettajan valmiudet eikä hänen oikeuksiaan vaaranneta kokeilulla. Kokeilu toteutetaan Liikenteen turvallisuusviraston valvonnassa ja siinä on noudatettava Liikenteen turvallisuusviraston vahvistamaa opetussuunnitelmaa.

54 §

Kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytykset

Kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytyksenä on, että:

1) tutkintoon tulevalla on tutkinnon luokkaa vastaava ajokorttilupa; ja

Edellä 1 momentin 1 kohdan ajokorttilupaa ei vaadita, jos tutkintoon tulevalla on poliisin määräys uuden ajokokeen suorittamiseksi. Henkilö saadaan 1 momentin 2 kohdasta poiketen ottaa teoriakokeeseen kuukautta ennen säädetyn ikävaatimuksen täyttymistä, jos kuljettajantutkinnon suorittamiseksi ja kuljettajantutkintotodistuksen antamiseksi vaaditaan myös 53 §:n 1 momentissa tarkoitettu ajokoe.

55 §

Kuljettajantutkintotodistus ja tutkinnossa hylkääminen

Jos tutkintosuoritus hylätään, kuljettajantutkinnon vastaanottajan on palautettava tutkinnon suorittamista yrittäneelle opetustodistus merkinnällä hylkäämisen syystä ja mahdollisesti tarvittavan lisäopetuksen määrästä. Uuteen ajokokeeseen pääsemisen edellytyksenä on, että määrätty lisäopetus on saatu. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä uuteen tutkintoon pääsemisen edellytyksistä.

58 §

Sotilasajoneuvon kuljettaminen

Moottorikäyttöisiä sotilasajoneuvoja saa kuljettaa asianomaisen ajoneuvotyyppin kuljettamiseen vaadittavan kuljettajantutkinnon puolustusvoimissa suorittanut, jolla on puolustusvoimien ajokortti tai tämän lain mukainen Suomessa ajamaan oikeuttava ajokortti, tilapäistä ajokorttia lukuun ottamatta, ja sen lisäksi puolustusvoimien ajolupa. Puolustusministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset sotilasajoneuvon kuljettamisesta

1) tutkintoon tulevalla on tutkinnon luokkaa vastaava ajokorttilupa *eikä hän ole ajokiellossa tai väliaikaisessa ajokiellossa*; ja

Edellä 1 momentin 1 kohdan ajokorttilupaa ei vaadita *eikä toistaiseksi voimassa oleva ajokielto ole esteenä tutkinnon suorittamiselle*, jos tutkintoon tulevalla on poliisin määräys uuden ajokokeen suorittamiseksi. Henkilö saadaan 1 momentin 2 kohdasta poiketen ottaa teoriakokeeseen kuukautta ennen säädetyn ikävaatimuksen täyttymistä, jos kuljettajantutkinnon suorittamiseksi ja kuljettajantutkintotodistuksen antamiseksi vaaditaan myös 53 §:n 1 momentissa tarkoitettu ajokoe.

55 §

Kuljettajantutkintotodistus ja tutkinnossa hylkääminen

Jos tutkintosuoritus hylätään, kuljettajantutkinnon vastaanottajan on *ilmoitettava tutkinnon suorittamista yrittäneelle hylkäämisen syy ja palautettava opetustodistus merkinnällä mahdollisesti tarvittavan lisäopetuksen määrästä*. Uuteen ajokokeeseen pääsemisen edellytyksenä on, että määrätty lisäopetus on saatu. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä uuteen tutkintoon pääsemisen edellytyksistä.

58 §

Sotilasajoneuvon kuljettaminen

Moottorikäyttöisiä sotilasajoneuvoja saa kuljettaa asianomaisen ajoneuvotyyppin kuljettamiseen vaadittavan kuljettajantutkinnon puolustusvoimissa suorittanut, jolla on puolustusvoimien ajokortti tai tämän lain mukainen Suomessa ajamaan oikeuttava ajokortti, tilapäistä ajokorttia lukuun ottamatta, ja sen lisäksi puolustusvoimien ajolupa. Puolustusministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset sotilasajoneuvon kuljettamisesta

muun ajokortin kuin puolustusvoimien ajokortin perusteella. Pääesikunta voi lisäksi antaa tarkempia määräyksiä ajoneuvolain (1090/2002) 1 §:n 5 momentissa tarkoitettujen erikois- ja panssariajoneuvojen kuljettamiseen vaadittavista luvista.

muun ajokortin kuin puolustusvoimien ajokortin perusteella. Pääesikunta voi lisäksi antaa tarkempia määräyksiä ajoneuvolain (1090/2002) 1 §:n 5 momentissa tarkoitettujen erikois- ja panssariajoneuvojen ja 16 §:n 1 momentissa tarkoitettujen maastoajoneuvojen kuljettamiseen vaadittavista luvista.

59 §

Muussa EU- tai ETA-valtiossa annettu ajokortti ja muu mopon ajolupa tai kuljetusoikeus

Muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu ajokortti oikeuttaa kuljettamaan sellaista moottorikäyttöistä ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jonka luokkaa vastaava yhdenmukaistettu luokkatunnus sisältyy ajokorttiin ja jonka 5 §:n mukaisen ikävaatimuksen ajokortin haltija täyttää. Ajo-oikeuden laajuudesta on voimassa, mitä 7 §:ssä säädetään, ja kuljettajan ajoterveydentilan valvonnasta, mitä 20 ja 21 §:ssä säädetään. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee myös Islannissa, Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa annettua väliaikaista ajokorttia.

59 §

Muussa EU- tai ETA-valtiossa annettu ajokortti ja muu mopon ajolupa tai kuljetusoikeus

Muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu ajokortti oikeuttaa kuljettamaan sellaista moottorikäyttöistä ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jonka luokkaa vastaava yhdenmukaistettu luokkatunnus sisältyy ajokorttiin ja jonka 5 §:n mukaisen ikävaatimuksen ajokortin haltija täyttää. Ajo-oikeuden laajuudesta on voimassa, mitä 7 §:ssä säädetään, *jollei ajokorttien vastavuoroisesta tunnustamisesta muuta johdu*, ja kuljettajan ajoterveydentilan valvonnasta, mitä 20 ja 21 §:ssä säädetään. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee myös Islannissa, Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa annettua väliaikaista ajokorttia. *Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttidirektiivin 13 artiklan soveltamiseen liittyvästä Euroopan komission saavutettuja oikeuksia koskevasta vastaavuspäätöksestä seuraavasta vastavuoroisesta tunnustamisesta.*

Mitä tässä pykälässä säädetään ajokortista, sovelletaan myös muussa EU- tai ETA-valtiossa annetun mopon ajoluvan kelpoisuuteen lukuun ottamatta kuitenkin mopon ajokorttia. Kuljettajan on täytettävä tässä laissa säädetty mopon kuljettamista koskevat ikävaatimukset. Kevyen nelipyörän kuljettamiseksi vaaditaan AM-luokan tai sitä vastaava kevyen nelipyörän kuljettamiseen oikeuttava ajokortti. AM-luokan ajokorttia vaihdettaessa ajokortti annetaan ilman 6 §:n 2 momentin 2 kohdan a alakohdassa ja 7 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja merkintöjä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä momentissa tarkoitettun mo-

Mitä tässä pykälässä säädetään ajokortista, sovelletaan myös muussa EU- tai ETA-valtiossa annetun mopon ajoluvan kelpoisuuteen lukuun ottamatta mopon ajokorttia. Kuljettajan on täytettävä tässä laissa säädetty mopon kuljettamista koskevat ikävaatimukset. Kevyen nelipyörän kuljettamiseksi vaaditaan AM-luokan tai *muu* vastaava kevyen nelipyörän kuljettamiseen oikeuttava ajokortti. AM-luokan ajokorttia vaihdettaessa ajokortti annetaan ilman 6 §:n 3 momentin 1 kohdassa ja 7 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja merkintöjä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä momentissa tarkoitettun mopon ajoluvan vaati-

pon ajoluvan vaatimuksista.
(lisätään pykälään uusi 6 momentti)

60 §

Sopimusvaltiossa annettu ajokortti

Genevessä vuonna 1949 tehtyyn tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen (SopS 11/1959) tai Wienissä vuonna 1968 tehtyyn tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen (SopS 30/1986) liittyneessä muussa kuin 59 §:ssä tarkoitetussa valtiossa annettu ajokortti oikeuttaa kuljettamaan Suomessa sellaista ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jonka sopimuksessa mainittua luokkaa vastaava tunnus on ajokortissa, jos:

2) ajokortti on sopimuksenmukainen kansallinen tai kansainvälinen ajokortti tai, jos ajokortti ei ole sopimusmallin mukainen, siitä käyvät ilmi vastaavat tiedot latinalaisin kirjaimin taikka ajokortin mukana on virallinen suomen- tai ruotsinkielinen käännös;

Tässä pykälässä tarkoitettu ajokortti on Suomessa voimassa kaksi vuotta siitä, kun ajokortin haltija asettuu maahan vakinaisesti asumaan, jos ajokortti on voimassa eikä muuta syytä ajokortin kelpoisuuden lakkaamiseen aikaisemmin ole. Kuljettajan ajoterveydentilan valvonnasta on voimassa mitä 20 ja 21 §:ssä säädetään. Ajokorttia suomalaiseen ajokorttiin vaihdettaessa hakijalle voidaan luovuttaa B-luokan ja moottoripyörän luokkaa vastaava ajokortti 24 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaisesti uutta kuljettajantutkintoa vaatimatta, jos:

2) hakija esittää tässä pykälässä tarkoitetun muun kuin kansainvälisen ajokortin ja ajokortin käännöksen, jos sellainen 1 momentin mukaan vaaditaan;

muksista.

EU- ja ETA-valtioissa annettujen ajokorttien vastavuoroiseen tunnustamiseen liittyvä ajo-oikeuksia, ajokortteja sekä niihin liittyviä tietoja ja toimenpiteitä koskeva tietojenvaihto toteutetaan ajoneuvoliikennerekisteristä Euroopan unionin ajokorttiverkostoa käyttäen.

60 §

Sopimusvaltiossa annettu ajokortti

Genevessä vuonna 1949 tehtyyn tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen (SopS 11/1959) tai Wienissä vuonna 1968 tehtyyn tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen (SopS 30/1986) liittyneessä muussa kuin 59 §:ssä tarkoitetussa valtiossa annettu ajokortti oikeuttaa kuljettamaan Suomessa sellaista ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jonka sopimuksessa mainittua luokkaa vastaava tunnus on ajokortissa, jos:

2) ajokortti on *sopimuksessa olevan mallin mukainen* kansallinen ajokortti tai siitä käyvät latinalaisin kirjaimin ilmi vastaavat tiedot kuin *sopimusmallin mukaisesta ajokortista taikka, ajokortin lisäksi esitetään sopimuksenmukainen kansainvälinen ajokortti tai ajokortin virallinen suomen- tai ruotsinkielinen käännös;*

Tässä pykälässä tarkoitettu ajokortti on Suomessa voimassa kaksi vuotta siitä, kun ajokortin haltija asettuu maahan vakinaisesti asumaan, jos ajokortti on voimassa eikä muuta syytä ajokortin kelpoisuuden lakkaamiseen aikaisemmin ole. Kuljettajan ajoterveydentilan valvonnasta on voimassa mitä 20 ja 21 §:ssä säädetään. Ajokorttia suomalaiseen ajokorttiin vaihdettaessa hakijalle voidaan luovuttaa B-luokan ja moottoripyörän luokkaa vastaava ajokortti 24 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaisesti uutta kuljettajantutkintoa vaatimatta, jos:

2) hakija esittää *1 momentin 2 kohdassa* tarkoitetun *sopimuksessa olevan mallin mukaisen kansallisen ajokortin tai latinalaisin kirjaimin kirjoitetun kansallisen ajokortin taikka ajokortin ja sen käännöksen;*

(lisätään pykälään uusi 5 momentti)

 Jos tässä pykälässä tarkoitetun ajokortin haltijan vakinainen asuinpaikka on ajokorttia myönnettäessä ollut Suomessa, ajokortti ei sen lisäksi, ettei se 1 momentin 1 kohdassa säädetyn nojalla oikeuta kuljettamaan moottorikäyttöistä ajoneuvoa Suomessa, ole Suomessa muutenkaan voimassa.

61 §

Muu ulkomainen ajokortti

Muut kuin 59 ja 60 §:ssä tarkoitetut ulkomaiset ajokortit eivät ole voimassa Suomessa, ellei kansainvälisistä sopimuksista muuta johdu.

61 §

Muu ulkomainen ajokortti

Muut kuin 59 ja 60 §:ssä tarkoitetut ulkomaiset ajokortit eivät oikeuta kuljettamaan moottorikäyttöistä ajoneuvoa Suomessa, ellei kansainvälisistä sopimuksista muuta johdu. Ajokortti ei ole Suomessa muutenkaan voimassa, jos se on myönnetty muussa kuin Suomen tunnustamassa valtiossa tai jos tällaisen ajokortin haltijan vakinainen asuinpaikka on ajokorttia myönnettäessä ollut Suomessa.

62 §

Ulkomaisen ajokortin luovuttaminen poliisille

Jos suomalaisen ajokortin saajalla on ulkomailla annettu ajokortti, hänen on luovutettava se poliisille, kun suomalainen ajokortti luovutetaan.

62 §

Ulkomaisen ajokortin luovuttaminen poliisille

Jos 59 tai 60 §:ssä tarkoitettu ulkomailla annettu ajokortti vaihdetaan suomalaiseen ajokorttiin, ajokortti on luovutettava poliisille, kun suomalainen ajokortti luovutetaan. Tämä koskee myös 59 §:ssä tarkoitettua ajokorttia, joka uudistetaan tämän lain mukaisesti.

 Muu ulkomainen ajokortti palautetaan pyynnöstä haltijalle hänen muuttaessaan maasta ja luovuttaessaan vastaavasti suomalaisen ajokortin poliisille. Valtioneuvoston asetuksella voidaan kuitenkin antaa säännökset muun ulkomaisen ajokortin palauttamisesta 2 momentin mukaisesti ajokortin myöntäjälle.

 Muu kuin 2 momentissa tarkoitettu ulkomainen ajokortti palautetaan pyynnöstä haltijalle hänen muuttaessaan maasta ja luovuttaessaan vastaavasti suomalaisen ajokortin poliisille. Valtioneuvoston asetuksella voidaan kuitenkin antaa säännökset muun ulkomaisen ajokortin palauttamisesta 2 momentin mukaisesti ajokortin myöntäjälle.

63 §

63 §

Tilapäinen ajokortti

Poliisi voi luovuttaa Suomessa ajamaan oikeuttavan tilapäisen ajokortin:

2) 61 §:ssä tarkoitetun ajokortin haltijalle.

64 §

Ajokieltoon määrääminen

Tuomioistuimen on määrättävä moottori­käyttöisen ajoneuvon kuljettaja ajokieltoon, jos hänen todetaan syyllistyneen rikoslain 23 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun törkeään liikenne­turvallisuuden vaarantamiseen, 3 §:ssä tarkoi­tettuun rattijuopumukseen tai 4 §:ssä tarkoi­tettuun törkeään rattijuopumukseen taikka ri­koslain 44 luvun 13 §:ssä tarkoitettuun vaa­rallisten aineiden kuljetusrikokseen. Ajokielto voidaan jättää määräämättä, jos moottori­käyttöisen ajoneuvon kuljettajaa ei tuomita edellä mainitusta teosta rangaistukseen.

Poliisin on määrättävä ajo-oikeuden haltija ajokieltoon:

2) jos hän ei poliisin asettamassa määrä­ajassa ole toimittanut vaadittua lääkärintodis­tusta tai 20 §:n 3 momentissa tarkoitettua opti­kon antamaa todistusta taikka suorittanut hyväksytysti uutta kuljettajantutkintoa, ajo­koetta tai ajonäytettä;

65 §

Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikko­musten perusteella

Ajo-oikeuden haltija on kuitenkin 1 mo­mentista poiketen määrättävä ajokieltoon, jos hän lyhytaikaisen ajo-oikeuden saamista seu­

Tilapäinen ajokortti

Poliisi voi luovuttaa Suomessa ajamaan oi­keuttavan tilapäisen ajokortin:

2) 61 §:ssä tarkoitetun ajokortin haltijalle, jonka vakinainen asuinpaikka ei ajokorttia myönnettäessä ollut Suomessa.

64 §

Ajokieltoon määrääminen

Käräjäoikeuden on määrättävä moottori­käyttöisen ajoneuvon kuljettaja ajokieltoon, jos hänen todetaan syyllistyneen rikoslain 23 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun törkeään liikenne­turvallisuuden vaarantamiseen, 3 §:ssä tar­koitettuun rattijuopumukseen tai 4 §:ssä tar­koitettuun törkeään rattijuopumukseen taikka rikoslain 44 luvun 13 §:ssä tarkoitettuun vaa­rallisten aineiden kuljetusrikokseen. Ajokiel­to voidaan jättää määräämättä, jos moottori­käyttöisen ajoneuvon kuljettajaa ei tuomita edellä mainitusta teosta rangaistukseen.

Poliisin on määrättävä ajo-oikeuden haltija ajokieltoon:

2) jos hän ei ole toimittanut 20 §:n 4 mo­mentissa tai 112 §:n 3 momentissa tarkoitet­tua lääkärinlausuntoa laissa säädetyssä määräajassa taikka toimittanut poliisin aset­tamassa määräajassa 20 §:n 1 tai 3 momen­tissa tarkoitettua lääkärin tai optikon antamaa lausuntoa taikka todistusta uuden hyväksyty­n kuljettajantutkinnon, ajokokeen tai ajonäyt­teen suorittamisesta;

65 §

Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikko­musten perusteella

Lyhytaikaisen ajo-oikeuden haltija on kui­tenkin 1 momentista poiketen määrättävä ajokieltoon, jos hän syyllistyy kolmasti kah-

raavan kahden vuoden aikana syyllistyy kolmasti, tai tänä aikana kahdesti yhden vuoden sisällä, 1 momentin 1–7 kohdassa tarkoitettuun tekoon. Sama koskee moottoripyörän ajo-oikeuden haltijaa, jolla ei ole auton ajo-oikeutta, kahden vuoden ajan moottoripyörän ajo-oikeuden saamisesta.

den vuoden tai kahdesti yhden vuoden sisällä 1 momentissa tarkoitettuun tekoon. Jos lyhytaikaisen ajo-oikeuden haltijalle luovutetaan 22 §:ssä tarkoitettu ajokortti ennen lyhytaikaisen ajo-oikeuden voimassaoloajan päättymistä, tässä momentissa tarkoitettu rikkomusseuranta jatkuu kuitenkin kaksi vuotta lyhytaikaisen ajo-oikeuden alkamisesta. Tässä momentissa tarkoitettu rikkomusseuranta koskee myös moottoripyörän ajo-oikeuden haltijaa, jolla ei ole auton ajo-oikeutta, kahden vuoden ajan moottoripyörän ajo-oikeuden alkamisesta.

66 §

Ajokiellon kesto

Ajokielto on voimassa enintään viisi vuotta. Tuomioistuimen päätöksessä on mainittava ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä. Tuomioistuimen päätös pannaan täytäntöön valituksesta huolimatta.

66 §

Ajokiellon kesto

Ajokielto on voimassa enintään viisi vuotta. *Käräjäoikeuden* päätöksessä on mainittava ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä. *Käräjäoikeuden* päätös pannaan täytäntöön valituksesta huolimatta.

67 §

Ehdollinen ajokielto

Tuomioistuin voi, jollei yleinen etu muuta vaadi, määrätä ajokiellon ehdollisena, jos ajo-oikeus on ajokieltoon määrättävälle ammatin takia välttämätön tai jos siihen on muu erityisen painava syy eikä teosta ole aiheutunut vaaraa toisten turvallisuudelle. Ajokiellon tai väliaikaisen ajokiellon aikana taikka 2 momentissa tarkoitettuna koetusajana tehdystä teosta ei voida määrätä ajokieltoa ehdollisena. Ajokielto on ehdollinen tuomioistuimen asettaman määräajan (*koetus aika*), jonka pituus on vähintään vuosi ja enintään kolme vuotta. Koetus aika alkaa ehdollisen ajokiellon sisältävän päätöksen julistamisesta tai antamisesta. Tuomioistuimen päätöksessä on määrättävä ehdollisen ajokiellon koetusajan päättymispäivä.

67 §

Ehdollinen ajokielto

Käräjäoikeus voi, jollei yleinen etu muuta vaadi, määrätä ajokiellon ehdollisena, jos ajo-oikeus on ajokieltoon määrättävälle ammatin takia välttämätön tai jos siihen on muu erityisen painava syy eikä teosta ole aiheutunut vaaraa toisten turvallisuudelle. Ajokiellon tai väliaikaisen ajokiellon aikana taikka 2 momentissa tarkoitettuna koetusajana tehdystä teosta ei voida määrätä ajokieltoa ehdollisena.

Ajokielto on ehdollinen *käräjäoikeuden* asettaman määräajan (*koetus aika*), jonka pituus on vähintään vuosi ja enintään kolme vuotta. Koetus aika alkaa ehdollisen ajokiellon sisältävän päätöksen julistamisesta tai antamisesta. *Käräjäoikeuden* päätöksessä on määrättävä ehdollisen ajokiellon koetusajan päättymispäivä.

68 §

Ehdollisen ajokiellon täytäntöönpano

Tuomioistuimen on määrättävä ehdollisena määrätty ajokielto pantavaksi täytäntöön, jos ajokieltoon määrätty syyllistyy koetusaikana 64 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tekoon. Ehdollisena määrätty ajokielto voidaan kuitenkin jättää määräämättä täytäntöön pantavaksi, jos kuljettajaa ei tuomita 64 §:n 1 momentin tarkoittamasta teosta rangaistukseen. Määrätessä ehdollinen ajokielto täytäntöön pantavaksi ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä on ajokielloista pisimpään voimassa olevan ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä. Tuomioistuimen päätös pannaan täytäntöön valituksesta huolimatta.

Tuomioistuimen päätöksessä on mainittava ne seikat, joiden nojalla ehdollisena määrätty ajokielto määrätään pantavaksi täytäntöön. Jollei ehdollisena määrättyä ajokieltoa ole yhden vuoden kuluessa koetusajan päättymisestä määrätty pantavaksi täytäntöön, se on rauennut.

69 §

Valvottu ajo-oikeus

Tuomioistuimen on määrättävä rikoslain 23 luvun 3 §:n 1 momentissa tai 4 §:n 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun rattijuopumukseen syyllistyneelle alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetussa laissa tarkoitettu valvottu ajo-oikeus, jos ajokieltoon määrättävä sitä pyytää. Ajokielto on määrättävä ehdollisena. Valvotun ajo-oikeuden aikana tehdystä teosta ei kuitenkaan voida määrätä uutta valvottua ajo-oikeutta. Väliaikainen ajokielto päättyy ja valvottu ajo-oikeus alkaa, kun rattijuopumukseen syyllistyneelle luovutetaan viimeksi mainitussa laissa tarkoitettu alkolukkoajokortti. Valvottu ajo-oikeus päättyy ehdollisen ajokiellon koetusajan päättymispäivänä.

Tuomioistuimen on peruutettava valvottu ajo-oikeus ja määrättävä ehdollinen ajokielto

68 §

Ehdollisen ajokiellon täytäntöönpano

Käräjäoikeuden on määrättävä ehdollisena määrätty ajokielto pantavaksi täytäntöön, jos ajokieltoon määrätty syyllistyy koetusaikana 64 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tekoon. Ehdollisena määrätty ajokielto voidaan kuitenkin jättää määräämättä täytäntöön pantavaksi, jos kuljettajaa ei tuomita 64 §:n 1 momentin tarkoittamasta teosta rangaistukseen. Määrätessä ehdollinen ajokielto täytäntöön pantavaksi ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä on ajokielloista pisimpään voimassa olevan ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä. *Käräjäoikeuden* päätös pannaan täytäntöön valituksesta huolimatta.

Käräjäoikeuden päätöksessä on mainittava ne seikat, joiden nojalla ehdollisena määrätty ajo-kielto määrätään pantavaksi täytäntöön. Jollei ehdollisena määrättyä ajokieltoa ole yhden vuoden kuluessa koetusajan päättymisestä määrätty pantavaksi täytäntöön, se on rauennut.

69 §

Valvottu ajo-oikeus

Käräjäoikeuden on määrättävä rikoslain 23 luvun 3 §:n 1 momentissa tai 4 §:n 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun rattijuopumukseen syyllistyneelle alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetussa laissa tarkoitettu valvottu ajo-oikeus, jos ajokieltoon määrättävä sitä pyytää. Ajokielto on määrättävä ehdollisena. Valvotun ajo-oikeuden aikana tehdystä teosta ei kuitenkaan voida määrätä uutta valvottua ajo-oikeutta. Väliaikainen ajokielto päättyy ja valvottu ajo-oikeus alkaa, kun rattijuopumukseen syyllistyneelle luovutetaan 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu ajokortti. Valvottu ajo-oikeus päättyy ehdollisen ajokiellon koetusajan päättymispäivänä.

Käräjäoikeuden on peruutettava valvottu ajo-oikeus ja määrättävä ehdollinen ajokielto

pantavaksi täytäntöön, jos valvottava koetus-
aikana:

 Jos ajokieltoon määrättävä on asetettu väli-
aikaiseen ajokieltoon 70 §:n 1 momentin 6
kohdan nojalla ennen tuomioistuimen päätös-
tä ajokiellosta ja hän edelleen pyytää valvo-
tun ajo-oikeuden määräämistä, tuomioistui-
men on rattijuopumusasian käsittelyn yhtey-
dessä ratkaistava, onko teolle tai laiminlyön-
nille ollut hyväksyttävä syy.

 (lisätään pykälään uusi 5 momentti)

pantavaksi täytäntöön, jos valvottava koetus-
aikana:

 Jos ajokieltoon määrättävä on asetettu väli-
aikaiseen ajokieltoon 70 §:n 1 momentin 6
kohdan nojalla ennen *käräjäoikeuden* päätös-
tä ajokiellosta ja hän edelleen pyytää valvo-
tun ajo-oikeuden määräämistä, *käräjäoikeu-*
den on rattijuopumusasian käsittelyn yhtey-
dessä ratkaistava, onko teolle tai laiminlyön-
nille ollut hyväksyttävä syy.

Jos valvottu ajo-oikeus ei ole alkanut 1
momentin mukaisesti, väliaikainen ajokiello
päätyy ehdollisen ajokiellon koetusajan
päätymispäivänä. Ajo-oikeuden alkamisesta
uudelleen väliaikaisen ajokiellon jälkeen
säädetään 6 §:n 4 momentissa.

72 §

Väliaikaisen ajokiellon kesto

Edellä 70 §:n 1 momentin 1 kohdassa tar-
koitetussa tapauksessa väliaikainen ajokiello
jatkuu, kunnes tuomioistuin päättää ajokiello-
sta. Edellä 70 §:n 1 momentin 2 kohdassa
tarkoitettu tapauksessa poliisin on viipy-
mättä päätettävä, pidetäänkö väliaikainen
ajokielto voimassa. Jos on todennäköistä, että
väliaikaiseen ajokieltoon määrätty on syyllis-
tynyt 70 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoi-
tetuun tekoon, väliaikainen ajokiello on pidet-
tävä voimassa, kunnes tuomioistuin päättää
ajokiellosta.

Jos esitutinnan perusteella on ilmeistä, että
tuomioistuin määrää ajokiellon ehdollisena,
poliisi voi määrätä väliaikaisen ajokiellon
päättymään tai, jos alkolukolla valvotusta ajo-
oikeudesta annetussa laissa säädetyt edelly-
tykset täyttyvät, määrätä valvotun ajo-
oikeuden jo ennen kuin tuomioistuin päättää
ajokiellosta.

Edellä 70 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa
tarkoitetuissa tapauksissa väliaikaiseen ajo-
kieltoon määränneen poliisimiehen on viipy-
mättä ilmoitettava toimenpiteestä ajokiellosta
päättävälle poliisille. Tämän on viipymättä 3
kohdassa tarkoitettu tapauksessa päätettävä
ajokiellosta tai 4 kohdassa tarkoitettu tapauk-
sessa väliaikaisen ajokiellon pitämisestä

72 §

Väliaikaisen ajokiellon kesto

Edellä 70 §:n 1 momentin 1 kohdassa tar-
koitetussa tapauksessa väliaikainen ajokiello
jatkuu, kunnes *käräjäoikeus* päättää ajokiello-
sta. Edellä 70 §:n 1 momentin 2 kohdassa
tarkoitettu tapauksessa poliisin on viipy-
mättä päätettävä, pidetäänkö väliaikainen
ajokielto voimassa. Jos on todennäköistä, että
väliaikaiseen ajokieltoon määrätty on syyllis-
tynyt 70 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoi-
tettuun tekoon, väliaikainen ajokiello on pi-
dettävä voimassa, kunnes *käräjäoikeus* päät-
tää ajokiellosta.

Jos esitutinnan perusteella on ilmeistä, et-
tä *käräjäoikeus* määrää ajokiellon ehdollise-
na, poliisi voi määrätä väliaikaisen ajokiellon
päättymään tai, jos alkolukolla valvotusta
ajo-oikeudesta annetussa laissa säädetyt edel-
lytykset täyttyvät, määrätä valvotun ajo-
oikeuden jo ennen kuin *käräjäoikeus* päättää
ajokiellosta.

Edellä 70 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa
tarkoitetuissa tapauksissa väliaikaiseen ajo-
kieltoon määränneen poliisimiehen on vii-
pymättä ilmoitettava toimenpiteestä ajokiello-
sta päättävälle poliisille. Tämän on viipy-
mättä 3 kohdassa tarkoitettu tapauksessa
pätettävä ajokiellosta tai 4 kohdassa tarkoi-
tetussa tapauksessa väliaikaisen ajokiellon

voimassa.

pitämisestä voimassa. *Poliisin on tehtävä edellä tarkoitettu päätös myös siinä tapauksessa, että ajo-oikeuden voimassaolo on päättynyt väliaikaiseen ajokieltoon määräämisen jälkeen.*

Edellä 70 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa väliaikainen ajokielto jatkuu, kunnes tuomioistuimien päätös alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetussa laissa tarkoitettua valvotusta ajo-oikeudesta.

Edellä 70 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa väliaikainen ajokielto jatkuu, kunnes *käräjäoikeus* päättää alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetussa laissa tarkoitettua valvotusta ajo-oikeudesta.

(lisätään lakiin uusi 73 a §)

73 a §

Ulkomailla annetun ajokortin haltijaa koskevat säännökset

Tämän lain säännöksiä ajokieltoon, väliaikaiseen ajokieltoon ja muuhun ajo-oikeuteen kohdistuvaan seuraamukseen määräämisestä, ajokortin luovuttamisesta poliisille ajo-oikeuteen kohdistuvan toimenpiteen johdosta ja ajokortin palauttamisesta haltijalleen sekä 101 §:n säännöksiä ajoneuvoliikennerekisteriin tehtävistä ilmoituksista sovelletaan myös ulkomailla annetun ajokortin haltijaan.

Jos ulkomailla annetun ajokortin haltija ei asu vakinaisesti Suomessa, poliisin on pyynnöstä annettava ajokortti takaisin ajokortin haltijalle tämän poistuessa maasta, vaikka ajokielto tai väliaikainen ajokielto ei ole vielä päättynyt. Ajo-oikeutta ei ole Suomessa niin kauan kuin ajokielto tai väliaikainen ajokielto on voimassa. Kansainväliseen ajokorttiin poliisi voi ajokorttia haltuunsa ottamatta merkitä, ettei se ole Suomessa voimassa.

Jos EU- tai ETA-valtiossa annetun ajokortin haltija, joka ei asu Suomessa vakinaisesti, määrätään ajokieltoon toistaiseksi, ajokortti on lähetettävä ajokortin myöntäneelle viranomaiselle, jollei erityistä syytä muuhun ole. Samalla on ilmoitettava syy ajokortin palauttamiseen.

76 §

Ajo-oikeuden raukeaminen

76 §

Ajo-oikeuden raukeaminen

Jos ajokielto on määrätty olemaan voimassa toistaiseksi, ajo-oikeus raukeaa viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei ajokieltoon määrätylle sitä ennen ole hakemuksesta palautettu ajokorttia. Poliisi voi määrätä ajo-oikeuden raukeamaan myös, jos sen haltija sitä itse pyytää.

Jos ajokielto on määrätty olemaan voimassa toistaiseksi, ajo-oikeus raukeaa viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei ajokieltoon määrätylle sitä ennen ole hakemuksesta palautettu ajokorttia. Poliisi voi määrätä ajo-oikeuden *tai sen luokan* raukeamaan myös, jos *ajo-oikeuden* haltija sitä pyytää.

8 luku

8 luku

Autokoulutoiminta ja liikenneopettajalupa**Autokoulutoiminta ja liikenneopettajalupa**

78 §

78 §

*Opetustoiminnasta vastaava johtaja**Opetustoiminnasta vastaava johtaja*

Opetustoiminnasta vastaavaa johtajaa ei pidetä tehtävänsä sopivana, jos:

Opetustoiminnasta vastaavaa johtajaa ei pidetä tehtävänsä sopivana, jos:

3) hänet on tuomittu sakkorangaistukseen vähintään kolmasti viimeksi kuluneen vuoden aikana liikenne- tai ajoneuvoturvallisuutta, työ- tai palkkasuhdetta, kirjanpitoa, ympäristönsuojelua tai muiden ammatillista vastuuta koskevien säännösten rikkomisesta ja teot osoittavat hänen olevan ilmeisen sopimaton toimimaan opetustoiminnasta vastaavana johtajana.

3) hänet on tuomittu *vankeusrangaistukseen viimeksi kuluneiden viiden vuoden tai sakkorangaistukseen vähintään kolmasti viimeksi kuluneen vuoden aikana liikenne- tai ajoneuvoturvallisuutta, työsuhdetta, kirjanpitoa, ympäristönsuojelua tai muiden ammatillista vastuuta koskevien säännösten rikkomisesta ja teko tai teot osoittavat hänen olevan ilmeisen sopimaton toimimaan opetustoiminnasta vastaavana johtajana.*

84 §

84 §

*Autokoulun opetushenkilöstö**Autokoulun opetushenkilöstö*

Muussa kuin mopon ajokorttia varten annettavassa kuljettajaopetuksessa toimivalla opettajalla on oltava liikenneopettajalupa ja ajo-opetuksessa käytettävän ajoneuvon ajo-oikeus. Mopo-opetuksessa ajo-opettajalla hyväksytään myös 40 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu opetuslupaopettajan kelpoisuus. Muulla kuin ajo-opetusta antavalla opettajalla voi kuitenkin liikenneopettajaluvan sijaan olla paikallisen kuljettajantutkinnon vastaanottajan ennen opetustoimintaan ryhtymistä hyväksymä opetusalan koulutus ja käytännön kokemus.

Muussa kuin *AM-luokan* mopon ajokorttia varten annettavassa kuljettajaopetuksessa toimivalla opettajalla on oltava liikenneopettajalupa ja sen lisäksi muu 88 §:n 2 momentin perusteella vaadittava kelpoisuus sekä ajo-opetuksessa käytettävän ajoneuvon ajo-oikeus. *AM-luokan* mopo-opetuksessa *ajo-opettajan on täytettävä AM-luokan opetusluvan myöntämisen edellytykset mopon ajokorttia varten annettavaan opetukseen.* Muulla kuin ajo-opetusta antavalla opettajalla voi kuitenkin liikenneopettajaluvan sijaan olla *autokoulua valvovan* kuljettajantutkin-

non vastaanottajan ennen opetustoimintaan ryhtymistä hyväksymä opetusalan koulutus ja käytännön kokemus.

Autokoulussa on pidettävä ajantasaista lueteloa, josta käyvät ilmi autokoulun opetustoiminnasta vastaava johtaja ja muut opettajat sekä näiden kelpoisuus opetukseen.

Autokoulussa on pidettävä ajantasaista lueteloa, josta käyvät ilmi autokoulun opetustoiminnasta vastaava johtaja ja muut opettajat sekä näiden kelpoisuus opetukseen. *Opettajan on ennen opetustoimintaan ryhtymistä osoitettava kelpoisuutensa opetukseen autokoulua valvovalle kuljettajantutkinnon vastaanottajalle. Kelpoisuuden osoittamista ei erikseen vaadita, jos valvova kuljettajantutkinnon vastaanottaja on jo hyväksynyt muuta kuin ajo-opetusta antavan opettajan kelpoisuuden 1 momentin mukaisesti.*

Kuljettajaopetusta autokoulussa antavaan sovelletaan lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annettua lakia (54/2002).

91 §

Autokoulun opettajana toimiminen opetusharjoitteluvalla

Opetusharjoitteluluvan autokoulussa tapahtuvaa opetusharjoittelua varten antaa 84 §:n 2 momentissa tarkoitettu oppilaitos, jonka opetuksen järjestämislupaan sisältyy liikenneopettajakoulutusta koskeva erityistehtävä. Lupa annetaan, jos opiskelija on suorittanut hyväksytysti autokoulussa toimimista koskevan liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon perusteiden osan, täyttää 88 §:n 1 momentissa säädetyt liikenneopettajaluvan myöntämisen edellytykset mainitun momentin 1 ja 2 kohtaa lukuun ottamatta ja muut opetusharjoittelua koskevat vaatimukset. Harjoittelijan vähimmäisikä on 21 vuotta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla koulutuk-

91 §

Liikenneopettajaluvan myöntämiseen liittyvä opetusharjoittelu

Sen lisäksi mitä 84 §:n 2 momentissa säädetään, opetusharjoittelua voidaan siihen soveltuvien liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon osien kohdalla suorittaa myös kuorma- ja linja-auton kuljettajien perustason ammattipätevyyskoulutusta antavassa koulutuskeskuksessa ja puolustusvoimien ryhmän 2 luokkaan kuuluvaa ajokorttia varten annettavassa kuljettajakoulutuksessa.

Opetusharjoitteluluvan antaa 84 §:n 2 momentissa tarkoitettu oppilaitos, jonka opetuksen järjestämislupaan sisältyy liikenneopettajakoulutusta koskeva erityistehtävä. Lupa annetaan, jos opiskelija on suorittanut hyväksytysti autokoulussa toimimista koskevan liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon perusteiden osan, täyttää 88 §:n 1 momentissa säädetyt liikenneopettajaluvan myöntämisen edellytykset mainitun momentin 1 ja 2 kohtaa lukuun ottamatta ja muut opetusharjoittelua koskevat vaatimukset. Harjoittelijan vähimmäisikä on 21 vuotta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettulla koulutuksen järjestäjällä on oikeus saada siltä po-

sen järjestäjällä on oikeus saada siltä poliisilta, jonka toimialueeseen koulutukseen hakeutuneen kotikunta kuuluu, lausunto koulutukseen hakeutuneen sopivuudesta liikenneopettajaluvan saamiseen. Opiskelijan sopivuusharkinnassa tarvittavia 88 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja tietoja saavat käsitellä vain ne, jotka valmistelevat tai tekevät päätöksiä opiskelijavalinnasta tai opiskeluoi-keuden peruuttamisesta. Tässä tarkoitettut tiedot on säilytettävä muista henkilötiedoista erillään ja ne on poistettava rekisteristä välittömästi, kun niiden säilyttämiselle ei enää ole henkilötietolain mukaista perustetta.

Opetusharjoitteluluvan mukana pitämisestä opetusajossa säädetään 32 §:ssä. Opetusharjoittelusta ja opetusharjoitteluluvasta sekä muista opetusharjoittelun toteuttamisen vaatimuksista annetaan tarkempia säännöksiä liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

liisilta, jonka toimialueeseen koulutukseen hakeutuneen kotikunta kuuluu, lausunto koulutukseen hakeutuneen sopivuudesta liikenneopettajaluvan saamiseen. Opiskelijan sopivuusharkinnassa tarvittavia 88 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja tietoja saavat käsitellä vain ne, jotka valmistelevat tai tekevät päätöksiä opiskelijavalinnasta tai opiskeluoi-keuden peruuttamisesta. Tässä tarkoitettut tiedot on säilytettävä muista henkilötiedoista erillään ja ne on poistettava rekisteristä välittömästi, kun niiden säilyttämiselle ei enää ole henkilötietolain mukaista perustetta.

Opetusharjoitteluluvan mukana pitämisestä opetusajossa säädetään 32 §:ssä. Opetusharjoittelusta ja opetusharjoitteluluvasta sekä muista opetusharjoittelun toteuttamisen vaatimuksista annetaan tarkempia säännöksiä liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

(lisätään lakiin uusi 91 a §)

91 a §

Opetusharjoittelukoulun hyväksyminen ja hyväksymisen peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy autokoulun hakemuksesta opetusharjoittelukouluksi, jos:

- 1) autokoulun opetustoimintaa hoidetaan asianmukaisesti;
- 2) autokoulussa on harjoittelun ohjaamiseen tarvittava henkilökunta, joka täyttää säädetyt kelpoisuusvaatimukset.

Hyväksyminen on voimassa enintään autokoululuvan voimassaoloajan. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä opetusharjoittelukouluksi hyväksymisestä.

Jos opetusharjoittelukouluksi hyväksymisen edellytykset eivät enää täyty tai harjoittelua koskevia säännöksiä ei noudateta, Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa autokoululle varoituksen taikka asettaa määräajan puutteen tai laiminlyönnin korjaamiseksi. Hyväksyminen on peruutettava, jos puute tai laiminlyönti on olennainen ja se jatkuu toistuvasti varoituksesta huolimatta tai sitä ei korjata asetetussa uudessa määräajassa.

100 §

Lääkärintodistuslomakkeiden vahvistaminen

Tässä laissa tarkoitettujen lääkärintodistuslomakkeiden ja 21 §:ssä tarkoitettun lääkärin ilmoituslomakkeen kaavan vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö liikenne- ja viestintäministeriötä kuultuaan.

100 §

Lääkärintodistuslomakkeiden vahvistaminen

Tässä laissa tarkoitettujen lääkärintodistusten ja -lausuntojen, 20 §:n 3 momentissa tarkoitettun optikon lausunnon ja 21 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten kaavan vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö liikenne- ja viestintäministeriötä kuultuaan.

101 §

Ilmoitukset ajoneuvoliikennerekisteriin

Salassapitosäännösten estämättä ja sen lisäksi, mitä ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain (541/2003) 11 §:n 5 kohdassa säädetään, poliisin on ilmoitettava ajoneuvoliikennerekisterin pitäjälle ajoneuvoliikennerekisteriin merkitsemistä varten tieto:

- 1) ajokorttilupahakemuksen ratkaisemisesta;
- 2) hakijalle jossakin EU- tai ETA-valtiossa myönnetystä ajokortista, ajokortin myöntäneestä valtiosta ja, jos tämä ajokortti on annettu jonkin muun kuin edellä tarkoitettun valtion myöntämän ajokortin perusteella, ajokortista ilmenevä tieto tästä valtiosta, sekä ajokortista ilmenevä myöntämispäivä sekä ajo-oikeutta koskevat ehdot ja rajoitukset kunkin luokan kohdalta erikseen;
- 3) ajokortin luovuttamisesta;
- 4) ajokorttiluvan ehtojen ja rajoitusten muutoksista;
- 5) ajokorttiluokan muutoksesta;
- 6) liikenneopettajaluvan myöntämisestä ja peruuttamisesta;
- 7) kaksoiskappaleen antamisesta ja hävittämisestä;
- 8) ajokielttoon tai väliaikaiseen ajokielttoon määrittämisestä ja ajokortin palauttamisesta ajokiellon tai väliaikaisen ajokiellon päätytty-

101 §

Ilmoitukset ajoneuvoliikennerekisteriin

Salassapitosäännösten estämättä poliisin on ilmoitettava ajoneuvoliikennerekisteriin tieto:

- 1) ajokorttilupahakemuksen ratkaisemisesta;
- 2) hakijalle jossakin EU- tai ETA-valtiossa myönnetystä ajokortista, ajokortin myöntäneestä valtiosta ja, jos tämä ajokortti on annettu jonkin muun kuin edellä tarkoitettun valtion myöntämän ajokortin perusteella, ajokortista ilmenevä tieto tästä valtiosta, sekä ajokortista ilmenevä myöntämispäivä sekä ajo-oikeutta koskevat ehdot ja rajoitukset kunkin luokan kohdalta erikseen;
- 3) ajokortin luovuttamisesta tai sen toimitamisesta postitse;
- 4) ajokorttiluvan ehtojen ja rajoitusten muutoksista;
- 5) ajokorttiluokan muutoksesta;
- 6) liikenneopettajaluvan myöntämisestä ja peruuttamisesta;
- 7) kaksoiskappaleen antamisesta ja hävittämisestä;
- 8) ajokiellon tai väliaikaisen ajokiellon taikka muun ajo-oikeuteen kohdistuvan seuraamuksen määrittämisestä, ajokortin palaut-

misen jälkeen sekä ajokortin poliisin haltuun saamisesta;

9) opetus- ja harjoituslupaa koskevasta päätöksestä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä laissa tarkoitettujen ajoneuvoliikennerekisteri-ilmoitusten tekemisestä. Liikenteen turvallisuusvirasto voi tehdä liikenne- ja viestintäministeriön vahvistamiin ilmoituslomakkeisiin sellaisia muutoksia, jotka eivät vaikuta rekisterin tietosisältöön.

106 §

Ajokortteja koskevat siirtymäsäännökset

Ennen edellä 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaisesti annetut ajokortit ovat voimassa niissä mainitun ajan kuitenkin enintään 20 vuotta mainitusta voimaantulopäivästä. Ajokorttien voimassaolon jatkamiseksi edellä mainitun voimassaoloajan jälkeen ne on uusittava tämän lain mukaisiksi ajokortteiksi. Tässä momentissa tarkoitettuna ennen mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaisen ajokortin kaksoiskappaletta haettaessa voimassaolon pääty-

tamisesta ajokiellon tai väliaikaisen ajokiellon päättymisen jälkeen sekä ajokortin poliisin haltuun saamisesta tai saamatta jäämisestä;

9) opetus- ja harjoituslupaa koskevasta päätöksestä.

Salassapitosäännösten estämättä tuomioistuimen on ilmoitettava ajoneuvoliikennerekisteriin tieto 64 §:ssä mainitun rikoksen johdosta määräämistään rangaistuksesta, ajokiellosta tai ajokieltovaatimuksen hylkäämisestä, alkolukolla valvottuun ajo-oikeuteen määräämisestä taikka ehdollisen ajokiellon täytäntöönpanosta. Muutoksenhakuomioistuimen on ilmoitettava myös rangaistuksen määräämistä jättämisestä tai sitä koskevan syytteen hylkäämisestä, jos tuomioistuin on muutoksenhaun yhteydessä kumonnut tai poistanut aiemmin tuomitun tai määrätyn rangaistuksen, josta on merkintä ajoneuvoliikennerekisterissä. Tuomioistuimen on tallennettava tieto oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (372/2010) tarkoitettuun ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään, josta se välitetään ajoneuvoliikennerekisteriin.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tämän pykälän 2 momenttia lukuun ottamatta antaa tarkempia määräyksiä tässä laissa tarkoitettujen ajoneuvoliikennerekisteri-ilmoitusten tekemisestä.

106 §

Ajokortteja koskevat siirtymäsäännökset

Jos kuljettajantutkinto on suoritettu hyväksytysti tai päätös ajokortin myöntämisestä silloin kun ajokortin luovuttaminen ei edellytä kuljettajantutkinnon suorittamista on tehty ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää, ajokortteihin sovelletaan ennen mainittua voimaantulopäivää voimassa olleita säännöksiä. Nämä ja ennen mainittua voimaantulopäivää luovutetut ajokortit ovat voimassa ajokortissa mainitun ajan kuitenkin enintään 20 vuotta mainitusta voimaantulopäivästä. Ajokorttien voimassaolon

mispäiväksi merkitään alkuperäisen ajokortin voimassaolon päättymispäivä, kuitenkin enintään 20 vuoden voimassaoloa 102 §:n 1 momentissa tarkoitetusta voimaantulopäivästä vastaava päivä.

jatkamiseksi edellä mainitun voimassaoloajan jälkeen ne on uusittava tämän lain mukaisiksi ajokorteiksi. *Haettaessa* ennen edellä mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaisen ajokortin kaksoiskappaletta *taikka ehdon, rajoituksen tai ammattipätevyyden merkitsemistä ajokorttiin*, voimassaolon päättymispäiväksi *uuteen ajokorttiin* merkitään alkuperäisen ajokortin voimassaolon päättymispäivä, kuitenkin enintään 20 vuoden voimassaoloa 102 §:n 1 momentissa mainitusta voimaantulopäivästä vastaava päivä.

(lisätään pykälään uusi 4 momentti)

Jos ajokortin luokkaa alennetaan sen voimassa ollessa ja jäljelle jäävä ajo-oikeus on alkanut tai sitä on 22 §:n 3 momentin mukaisesti laajennettu 102 §:n 1 momentissa mainitun voimaantulopäivän jälkeen, jäljelle jäävää ajo-oikeutta vastaava ajokortti on voimassa samaan määräpäivään luokaltaan alennetun ajokortin kanssa. Jos jäljelle jäävä ajo-oikeus on alkanut ennen mainittua voimaantulopäivää, sitä vastaava ajokortti on voimassa ennen mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaiseen ajo-oikeuden päättymispäivään, jollei 1 momentista muuta johdu. Edellä tarkoitetuissa tapauksissa tai jos ajo-oikeus palautetaan ennalleen, henkilölle luovutetaan ajo-oikeutta vastaava aiempi ajokortti, jos se on vielä tallella ja voimassa, tai hänelle annetaan voimassa olevaa ajo-oikeutta vastaava ajokortin kaksoiskappale.

107 §

Eräitä lupia koskevat siirtymäsäännökset

Ennen 102 §:n 1 momentissa tarkoitettua voimaantuloa kuljettajantutkintoa, ajokorttia ja ajokorttilupaa koskevista vaatimuksista annetut poikkeusluvat ovat edelleen voimassa, jollei lupapäätöksestä muuta johdu.

107 §

Eräitä lupia koskevat siirtymäsäännökset

Ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää *ajokorttilupaa ja ajo-oikeutta* koskevista ikä- ja terveysvaatimuksista annetut poikkeusluvat ovat edelleen voimassa, jollei lupapäätöksestä muuta johdu. Näkövaatimuksista määräjäksi annettu poikkeuslupa on siihen merkitystä voimassaoloajasta poiketen edelleen voimassa, jos poikkeusluvan ehdot muuten täyttyvät. Luvan haltijan on osoitettava poikkeuslupaehtojen

täytyminen poliisille silmätautien erikoislääkärin lausunnolla viimeistään viiden vuoden kuluttua poikkeusluvan voimassaolon päättymisestä lukien, ja sen jälkeen vähintään viiden vuoden välein, jollei lääkärinlausunnosta tai 22 §:n 2 momentissa tarkoitettusta kahden vuoden voimassaoloajasta seuraa, että lääkärinlausunnon esittämiseen on sovellettava tätä lyhyempää määräaika.

108 §

Lyhytaikaista ajokorttia koskevat siirtymäsäännökset

Jos kuljettajantutkinto lyhytaikaisen ajokortin saamiseksi suoritetaan 102 §:n 1 momentissa tarkoitettun voimaantulon jälkeen, *sen perusteella saatavaan ajo-oikeuteen ja ajokorttiin sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään.*

Ennen edellä 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaisesti annettu todistus kuljettajaopetuksen toisen vaiheen suorittamisesta saadaan toimittaa poliisille tämän lain mukaisia määräaikoja noudattaen ja se oikeuttaa tässä laissa tarkoitettun lyhytaikaista ajokorttia seuraavan ajokortin saamiseen, jos muut edellytykset täyttyvät.

108 §

Lyhytaikaista ajokorttia koskevat siirtymäsäännökset

Jos kuljettajantutkinto lyhytaikaisen ajokortin saamiseksi suoritetaan 102 §:n 1 momentissa mainitun voimaantulopäivän jälkeen, ajo-oikeuteen ja ajokorttiin sovelletaan *tätä lakia. Jos lyhytaikainen ajo-oikeus on alkanut ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää, lyhytaikaista ajokorttia seuraava muu kuin lyhytaikainen ajokortti luovutetaan 25 §:n 2 momentissa säädettyä määräaika noudattaen. Ajokortin saajaan sovelletaan 65 §:n 2 momentin mukaista lyhytaikaisen ajo-oikeuden haltijan rikkomusseurantaa.*

Ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaisesti *aloitettu kuljettajaopetuksen toisen vaiheen opetus saadaan suorittaa mainittujen säännösten mukaisesti. Näiden säännösten mukaisesti annettu todistus ennen mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaisesti annetun kuljettajaopetuksen toisen vaiheen suorittamisesta saadaan toimittaa poliisille tämän lain mukaisia määräaikoja noudattaen ja se oikeuttaa 22 §:ssä tarkoitettun ajokortin saamiseen, jos muut edellytykset täyttyvät. Jos lyhytaikainen ajo-oikeus on alkanut ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää, syventävän vaiheen aloittamiseen voimaantulopäivän jälkeen sovelletaan 38 §:n 2 momentissa säädettyä kolmen kuukauden määräaika. Harjoitteluvaiheen suorittamista ei vaadita, jos lyhytaikainen ajo-oikeus on alkanut ennen mainittua voimaantulopäivää.*

110 §

Ajokorttiluokkien vastaavuutta koskevat siirtymäsäännökset

Edellä 102 §:n 2 momentissa mainitusta voimaantulopäivästä 102 §:n 1 momentissa mainittuun voimaantulopäivään tämän lain mukaisen kuljettajaopetuksen ja kuljettajantutkinnon suorittamisen perusteella saavutettu M-luokan ajo-oikeus ja ajokortti vastaa 40 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua opetuslupa-vaadittavaa AM-luokan mopon ja kevyen nelipyörän kuljettamiseen oikeuttavaa ajokorttia, jos kuljettajantutkinnon ajokoe on suoritettu vastaavalla ajoneuvolla. Poliisin on tehtävä M-luokan ajokorttiin merkintä kuljettajantutkinnon ajokokeen suorittamisesta mopolla tai kevyellä moottoripyörällä taikka molemmissa. Mainitussa 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen opetuslupaperusteet täyttyvät, jos hakijalla on ollut mainittu ajokortti vähintään kolmen vuoden ajan.

110 §

Ajokorttiluokkien vastaavuutta koskevat siirtymäsäännökset

Edellä 102 §:n 2 momentissa mainitusta voimaantulopäivästä 102 §:n 1 momentissa mainittuun voimaantulopäivään tämän lain mukaisen kuljettajaopetuksen ja kuljettajantutkinnon suorittamisen perusteella saavutettu M-luokan ajo-oikeus ja ajokortti vastaa 40 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua opetuslupa-vaadittavaa AM-luokan mopon ja kevyen nelipyörän kuljettamiseen oikeuttavaa ajokorttia, jos *kuljettajantutkinto* on suoritettu vastaavalla ajoneuvolla. Poliisin on tehtävä M-luokan ajokorttiin merkintä *käsittelykokeen suorittamisesta mopolla tai ajokokeen suorittamisesta kevyellä nelipyörällä taikka molemmista*. Mainitussa 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen opetuslupaperusteet täyttyvät, jos hakijalla on ollut mainittu ajokortti vähintään kolmen vuoden ajan.

112 §

Näkökenttävaatimusta ja lääkärintodistusta koskevat siirtymäsäännökset

Tässä laissa säädetty näkökenttävaatimus ei koske sitä, jolle on annettu ajokortti ennen 1 päivää lokakuuta 1990.

Ennen edellä 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukainen ajokorttilääkärintodistus hyväksytään tässä laissa tarkoitettuna lääkärintodistuksena ja geriatriaan perehtyneen lääkärin lausunto tässä laissa tarkoitettuna laajennettuna lääkärintodistuksena, jos kysymyksessä on C1E-, CE-, D1- tai D-luokan ajokortti, jollei lausunnosta muuta johdu tai poliisi muuta lausuntoa vaadi.

Ennen edellä 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaisesti 70 ikävuoteen voimassa-

112 §

Terveysvaatimuksia ja lääkärintodistusta koskevat siirtymäsäännökset

Ennen 102 §:n 2 momentissa mainittua voimaantulopäivää saatu ajo-oikeus on 17 ja 18 §:n estämättä edelleen voimassa, jos ajo-oikeuden haltija täyttää tässä laissa säädetty tai ne terveysvaatimukset, jotka olivat voimassa ajokorttia tai ajokorttilupaa myönnettäessä. Säännös ei estä näkökenttävaatimuksen soveltamista myös ennen 1 päivää lokakuuta 1990 annettuun ryhmään 1 kuuluvaa ajokorttiluokkaa vastaavaan ajokorttiin perustuvaan ajo-oikeuteen, jos asianomaisella oleva vika, sairaus tai vamma yhdessä näkökenttäpuutoksen kanssa tai näkökentässä muutoin tapahtuneet muutokset olennaisesti heikentävät hänen kykyään toimia edellä tarkoitettuun luokkaan kuuluvan ajoneuvon kul-

olevan kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuden Suomessa vakinaisesti asuvan haltijan on ajo-oikeutensa voimassa pysyttämiseksi esitettävä poliisille kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hän täyttää 50, 55, 60 ja 65 vuotta, lääkärinlausunto hänellä olevan ajokortin terveysvaatimusten täyttymisestä. Tätä velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos määräajan alkaessa on kulunut vähemmän kuin viisi vuotta siitä, kun vastaavien terveysvaatimusten täytyminen on osoitettu poliisille toimitetulla lääkärinlausunnolla muun kuin tässä tarkoitetun määräaikaistarkastuksen johdosta.

jettajana.

113 §

Muut siirtymäsäännökset

Ennen edellä 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää voimassa olleeseen B-luokan ajoneuvoyhdistelmän kuljetusoikeuteen sovelletaan lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen edellä 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaisen A-luokan ajo-oikeuden tehorojoitus on voimassa kaksi vuotta ajo-oikeuden alkamisesta. Jos ajo-oikeuden haltija hakee ajokortin kaksoiskappaletta, hänelle annetaan A2-luokan ajokortti, joka oikeuttaa kuljettamaan moottoripyörää, jonka teho on enintään 25 kW. Kahden vuoden määräajan päätyttyä ajokortti vaihdetaan hakemuksesta tässä laissa tarkoitettuun A-luokan ajokorttiin ilman 24 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua koulutusta.

(lisätään pykälään uusi 5 momentti)

113 §

Muut siirtymäsäännökset

Mitä 4 §:n 1 momentin 6 kohdassa ja 2 momentin 2 kohdan b alakohdassa säädetään, ei sovelleta BE-luokan ajokorttiin perustuvan ajo-oikeuden haltijaan, jos ajo-oikeus on saatu ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää.

Ennen edellä 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää voimassa olleiden säännösten mukaisen A-luokan ajo-oikeuden tehorojoitus on voimassa kaksi vuotta ajo-oikeuden alkamisesta. Jos ajo-oikeuden haltija hakee ajokortin kaksoiskappaletta, hänelle annetaan A2-luokan ajokortti, joka oikeuttaa kuljettamaan moottoripyörää, jonka teho on enintään 25 kW. Kahden vuoden määräajan päätyttyä ajokortti vaihdetaan hakemuksesta tässä laissa tarkoitettuun A-luokan ajokorttiin ilman 24 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua koulutusta. *Jos edellä tarkoitettun rajoitetun A-luokan ajo-oikeuden haltija hakee A2-luokan ajoneuvon ajo-oikeutta ennen rajoitusajan päättymistä, hänen on suoritettava A2-luokan ajokoe tämän lain vaatimusten mukaisesti. A2-luokan korottamisesta A-luokkaan on silloin voimassa mitä tässä laissa säädetään.*

Tämän lain 4 §:n 2 momentin 5 kohdan a alakohdan säännös enintään 8 metrin pituudesta ei koske D1-luokan ajo-oikeutta, joka on saatu ennen 102 §:n 1 momentissa mainittua voimaantulopäivää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2011.

Lain 6 §:n 5 momentissa tarkoitettu kuljettajantutkintotodistus, joka on annettu kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta, oikeuttaa mainitussa momentissa säädetystä poiketen kuljettamaan tutkinnon luokkaa vastaavaa ajoneuvoa kolmen kuukauden ajan kuljettajantutkinnon suorittamisesta.

Edellä 40 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 41 §:n 4 momentissa säädettyä vaatimusta moottoripyörällä ajo-opetusta antavan opettajan kelpoisuudesta ei vaadita siltä, joka on suorittanut 103 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettun liikenne- ja viestintäministeriön säännösten mukaisen liikenneopettajantutkinnon.

Muu kuin 59 ja 60 §:ssä tarkoitettu ulkomailla annettu ajokortti, joka on otettu poliisin haltuun suomalaisen ajokortin saamisen johdosta ja on edelleen voimassa ja poliisin hallussa, saadaan palauttaa hakemuksesta.

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 101 §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle ajoneuvoliikennerekisterin pitäjälle välittämistä varten, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.

Laki**tieliikennelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tieliikennelain (267/1981) 63 §:n 2 momentti, 103 §:n 1 momentti ja 106 §,
 sellaisina kuin ne ovat, 63 §:n 2 momentti ja 106 § laissa 387/2011 ja 103 §:n 1 momentti
 laissa 567/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

63 §

63 §

Kuljettajaa koskevat yleiset vaatimukset

Kuljettajaa koskevat yleiset vaatimukset

Muuta moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuin pienitehoista mopoa tai kävellen ohjattavaksi tarkoitettua moottorikäyttöistä ajoneuvoa saa kuljettaa vain se, jolla on ajoneuvon kuljettamiseen oikeuttava ajokortti. Pienitehoista mopoa saa kuljettaa se, joka on täyttänyt 15 vuotta.

Moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettamiseen ei vaadita ajokorttia, jos kysymyksessä on ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitettu kaksi- tai kolmipyöräinen moottorikäyttöinen ajoneuvo, jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 25 km/h ja ajoneuvon valmistaja on myös määritellyt tämän ajoneuvon suurimmaksi rakenteelliseksi nopeudeksi ajoneuvon hyväksynnän yhteydessä. Ajokorttia ei myöskään vaadita kuljettaessa kävellen ohjattavaksi tarkoitettua moottorikäyttöistä ajoneuvoa kävellen. Tässä momentissa tarkoitettua kaksi- tai kolmipyöräistä moottorikäyttöistä ajoneuvoa saa kuljettaa se, joka on täyttänyt 15 vuotta.

103 §

103 §

Liikenerikkomus

Liikenerikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta muuten kuin 73 a, 98–102 tai 105 a §:ssä mainitulla tavalla rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, on tuomittava liikenerikkomuksesta sakkoon.

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta muuten kuin 98—102 tai 105 a §:ssä mainitulla tavalla rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, on tuomittava liikenne-rikkomuksesta sakkoon.

106 §

Ilmoitus liikennerikosta koskevasta päätöksestä

Jos joku tuomitaan rangaistukseen moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa tehdystä liikennerikoksesta, päätöksestä on ilmoitettava ajoneuvoliikennerekisterin pitäjälle oikeusministeriön määrämällä tavalla.

106 §

Ilmoitus liikennerikosta koskevasta päätöksestä

Salassapitosäännösten estämättä poliisin ja tuomioistuimen on ilmoitettava ajoneuvoliikennerekisteriin tieto moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa tehdyn liikennerikoksen ja liikennerikkomuksen johdosta määräämistään rangaistuksesta taikka rangaistuksen määräämättä jättämisestä tai sitä koskevan syytteen hylkäämisestä, jos tuomioistuin on muutoksenhaun yhteydessä kumonnut tai poistanut aiemmin tuomitun tai määrätyn rangaistuksen, josta on merkintä ajoneuvoliikennerekisterissä. Tuomioistuimen on tallennettava tieto oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (372/2010) tarkoitettuun ratkaisu- ja päätös-ilmoitusjärjestelmään, jonka kautta tiedot välitetään ajoneuvoliikennerekisteriin. Ajokieltoihin ja niiden perusteina oleviin liikennerikoksiin ja liikennerikkomuksiin liittyvästä viranomaisen ilmoitusvelvollisuudesta säädetään ajokorttilaissa (386/2011).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen kuin korkein oikeus on liittynyt oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään, se toimittaa 106 §:ssä tarkoitetut tiedot lähettämällä päätöksestään jäljennöksen Oikeusrekisterikeskukselle ajoneuvoliikennerekisterin pitäjälle välittämistä varten, jollei oikeusministeriön asetuksella säädetä tietojen toimittamisesta muulla tavoin.

3.

Laki**kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain (273/2007) 2 §:n 3 momentin 2 kohta ja 4 momentti, 11 §:n 3 momentti, 19 §:n otsikko ja 1 momentti, 20 §:n 4 momentti ja 22 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 3 momentin 2 kohta, 19 §:n 1 momentti ja 22 § laissa 389/2011 ja 2 §:n 4 momentti laissa 532/2008, sekä *lisätään* 11 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tämä laki ei koske kuljettajaa, jos:

Tämä laki ei koske kuljettajaa, jos:

2) ajoneuvo on poliisin, pelastustoimen tai pelastusalan koulutuksesta vastaavan oppilaitoksen, ensihoitopalvelun *tai* puolustusvoimien käytössä niiden tehtäviin liittyvissä kuljetuksissa taikka poliisitehtäviä hoidettaessa tullin tai rajavartiolaitoksen käytössä;

2) ajoneuvo on poliisin, pelastustoimen tai pelastusalan koulutuksesta vastaavan oppilaitoksen, ensihoitopalvelun, puolustusvoimien *tai rajavartiolaitoksen* käytössä niiden tehtäviin liittyvissä kuljetuksissa taikka poliisitehtäviä hoidettaessa tullin käytössä;

Tämä laki ei koske myöskään ulkomailla vakinaisesti asuvaa kuljettajaa, joka tuo maahan tilapäistä käyttöä varten ulkomailla rekisteröidyn linja-auton ja käyttää sitä muihin kuin kaupallisiin henkilökuljetuksiin ajoneuvon mukana tulleiden matkustajien kuljettamiseksi täällä. Kuljettajan tulee kuitenkin täyttää siinä ETA-valtiossa voimassa olevat kuljettajaa koskevat vaatimukset, josta kuljetus on lähtöisin.

Tämä laki ei koske myöskään ulkomailla vakinaisesti asuvaa kuljettajaa, joka tuo maahan tilapäistä käyttöä varten ulkomailla rekisteröidyn linja-auton ja käyttää sitä muihin kuin kaupallisiin henkilökuljetuksiin ajoneuvon mukana tulleiden matkustajien kuljettamiseksi täällä, *jos kuljettajalta ei vaadita ammattipätevyyttä siinä EU- tai ETA-valtiossa, josta kuljetus on lähtöisin tai jota tarkoitetaan 2 §:n 2 momentissa. Tässä laissa säädetty ensimmäisen jatkokoulutuksen määräaika ei koske ulkomailla vakinaisesti asuvaa kuljettajaa, jos EU- tai ETA-valtiossa, josta kuljetus on lähtöisin tai jota tarkoitetaan 2 §:n 2 momentissa, määräaika ensimmäisen jatkokoulutuksen suorittamiselle on tässä laissa säädettyä pitempi ja kuitenkin enintään seitsemän vuotta. Tässä mo-*

mentissa tarkoitetun kuljettajan tulee kuitenkin täyttää edellä tarkoitetussa EU- tai ETA-valtiossa voimassa olevat kuljettajaa koskevat vaatimukset.

11 §

Opetushenkilöstö ja opetusvälineet

Perustason ammattipätevyyskoulutuksen ajo-opetuksessa käytettävien ajoneuvojen on täytettävä ajo-oikeuden saamiseksi suoritettavan kuljettajantutkinnon ajokokeessa käytettäviä ajoneuvoja koskevat vaatimukset. Muista ajo-opetuksessa käytettäviä ajoneuvoja ja opetusvälineitä koskevista vaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

11 §

Opetushenkilöstö ja opetusvälineet

Perustason ammattipätevyyskoulutuksen ajo-opetuksessa käytettäviä ajoneuvoja ja opetusvälineitä koskevista vaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, ajokorttilain 84 §:n 2 momentissa tarkoitetussa oppilaitoksessa opiskeleva saa osana liikenneopettajan erikoisammattitutkintoon valmistavaa kuljetusalan ammattipätevyyskouluttajana toimimista koskevan tutkinnon osan koulutusta toimia opettajana perustason ammattipätevyyskoulutuksessa, jos hänellä on ajokorttilain 91 §:ssä säädetty opetusharjoittelulupa ja hän täyttää muut opetusharjoittelua koskevat vaatimukset.

19 §

Muissa ETA-valtioissa annettujen ammattipätevyysosoittavien asiakirjojen tunnustaminen

Muussa ETA-valtiossa annetun 18 §:n 1 momentin mukaisen asiakirjan haltija saa kuljettaa kuorma- tai linja-autoa Suomessa. Ajokorttien ja niihin tehtyjen merkintöjen vastavuoroisesta tunnustamisesta säädetään ajokorttilaissa.

19 §

Muissa ETA-valtioissa tai Ahvenanmaan maakunnassa annettujen ammattipätevyysosoittavien asiakirjojen tunnustaminen

Muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa tai Ahvenanmaan maakunnassa annetun 18 §:n 1 momentin mukaisen asiakirjan haltija saa kuljettaa kuorma- tai linja-autoa Suomessa. Ajokorttien ja niihin tehtyjen merkintöjen vastavuoroisesta tunnustamisesta säädetään ajokorttilaissa.

20 §

Ammattipätevyyskortin myöntäminen

Ammattipätevyyskortin kaksoiskappaleen antamisesta ja muussa ETA-valtiossa annetun

20 §

Ammattipätevyyskortin myöntäminen

Ammattipätevyyskortin kaksoiskappaleen antamisesta ja muussa ETA-valtiossa kuin

ammattipätevyyskortin korvaamisesta tämän lain mukaisella kuljettajan ammattipätevyyskortilla tai tämän lain mukaisesti ajokorttiin tehtävällä merkinnällä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Suomessa tai Ahvenanmaan maakunnassa annetun ammattipätevyyskortin korvaamisesta tämän lain mukaisella kuljettajan ammattipätevyyskortilla tai tämän lain mukaisesti ajokorttiin tehtävällä merkinnällä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

22 §

Ammattipätevyyden merkitseminen ajokorttiin

Ajokorttiin voidaan tehdä merkintä kuljettajan ammattipätevyydestä, jos hakija täyttää ammattipätevyyttä koskevat vaatimukset sekä ajokorttilaissa säädetty ajokorttiluvan myöntämisen edellytykset.

Hakemus ammattipätevyyden merkitsemisestä ajokorttiin tehdään poliisille noudattaen, mitä ajokortin hakemisesta ajokorttilaissa säädetään.

22 §

Ammattipätevyyden merkitseminen ajokorttiin

Ajokorttiin voidaan tehdä merkintä kuljettajan ammattipätevyydestä. Hakemus tehdään poliisille noudattaen, mitä ajokortin hakemisesta ajokorttilaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki**ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain (541/2003) 9 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 5 kohta laissa 698/2009 ja 6 kohta laissa 403/2005,

muutetaan 6 §:n 3 kohta, 7 ja 14 §, 15 §:n 1 momentin 8 ja 10 kohta ja 17 §:n 2 momentin 1, 11 ja 14 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 3 kohta laissa 698/2009, 7 § osaksi laissa 859/2005, 14 § osaksi laissa 234/2007, 15 §:n 1 momentin 10 kohta laissa 276/2007, 17 §:n 2 momentin 11 kohta laissa 588/2005 ja 14 kohta laissa 281/2007, sekä

lisätään 15 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 859/2005 ja 276/2007, uusi 11 kohta ja 17 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 403/2005, 588/2005, 276/2007 ja 281/2007, uusi 15 ja 16 kohta, seuraavasti:

Voimassaoleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Arkaluonteisten tietojen tallettaminen

Arkaluonteisten tietojen tallettaminen

Rekisteriin saa sen lisäksi, mitä 4, 5 ja 5 a §:ssä säädetään, tallettaa:

Rekisteriin saa sen lisäksi, mitä 4, 5 ja 5 a §:ssä säädetään, tallettaa:

3) ajo-oikeutta koskevaa päätöksentekoa ja valvontaa varten moottorikäyttöistä tai hinattavaa ajoneuvoa kuljetettaessa tehtyjä rikoksia, niistä seuranneita rangaistuksia ja hallinnollisia tai muita seuraamuksia koskevat tiedot sekä ajokieltoon määräämistä, ajokorttiluvan ja ajokortin saamisen esteitä, taksinkuljettajan ajolupaa koskevaa päätöksentekoa ja valvontaa varten luvan saamisen esteitä ja lupaseuraamuksia, ADR-ajoluvan ja muun luvan peruuttamista, ajo-oikeuden raukeamista ja varoituksen antamista sekä niiden perustana olevaa tekoa tai epäiltyä tekoa koskevat tiedot.

3) ajo-oikeutta ja ajolupaa koskevaa päätöksentekoa ja valvontaa varten moottorikäyttöistä tai hinattavaa ajoneuvoa kuljettaessa tehtyjä rikoksia ja niistä seuranneita rangaistuksia, ajokieltoon määräämistä ja muita seuraamuksia koskevat tiedot, ajokorttiluvan ja ajokortin saamisen esteitä sekä ajo-oikeuden raukeamista koskevat tiedot, ADR-ajolupaa, taksinkuljettajan ajolupaa ja muuta lupaa koskevaa päätöksentekoa ja valvontaa varten luvan saamisen esteitä, peruuttamista, varoitusta ja muita lupaseuraamuksia koskevat tiedot sekä niiden perustana olevaa tekoa tai epäiltyä tekoa koskevat tiedot.

7 §

7 §

Rekisteriin talletettavat muut tiedot

Rekisteriin saa tallettaa sen käyttötarkoituksen edellyttämiä ajoneuvon liittyviä tietoja seuraavasti:

- 1) tekniset tiedot, yksilöintitiedot ja kaupalliset tiedot;
- 2) katsastus- ja hyväksyntätiedot sekä muita teknisiä tarkastuksia koskevat tiedot;
- 3) rekisteröintiin, vakuutuksiin, käyttötarkeitukseen ja tilapäiseen käyttöön liittyvät tiedot;
- 4) kiinnitystiedot;
- 5) verotus- ja ulosottotiedot;
- 6) anastustiedot.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Henkilötietojen poistaminen rekisteristä

5) rekisteröidyn valokuva ja nimikirjoitus viiden vuoden kuluttua ajo-oikeuden, kuljettajakortin, kuljettajan ammattipätevyyden tai taksinkuljettajan ajoluvan voimassaolon päättymisestä;

6) myönnettyihin lupiin ja kortteihin liittyvät tiedot viiden vuoden kuluttua kyseisen luvan, ajo-oikeuden tai kortin voimassaolon päättymisestä;

14 §

Yksittäisten julkisten tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, jokaisella on oikeus yksittäisluovutuksena saada tieto tai kopio rekisteriin talletetuista julkisista tiedoista seuraavasti:

- 1) ajoneuvon rekisteritunnuksen tai valmistenumeron perusteella tiedot ajoneuvosta ja sen verotuksesta, kiinnityksestä sekä ajoneu-

Rekisteriin talletettavat muut tiedot

Rekisteriin saa tallettaa sen käyttötarkoituksen edellyttämiä ajoneuvon liittyviä tietoja seuraavasti:

- 1) tekniset tiedot, yksilöintitiedot ja kaupalliset tiedot;
- 2) *matkamittarin lukema ja muut* katsastus- ja hyväksyntätiedot sekä muita teknisiä tarkastuksia koskevat tiedot;
- 3) rekisteröintiin, vakuutuksiin, käyttötarkeitukseen ja tilapäiseen käyttöön liittyvät tiedot;
- 4) kiinnitystiedot;
- 5) verotus- ja ulosottotiedot;
- 6) anastustiedot.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

(kumotaan 1 momentin 5 ja 6 kohta)

14 §

Yksittäisten julkisten tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, jokaisella on oikeus yksittäisluovutuksena saada tieto tai kopio rekisteriin talletetuista julkisista tiedoista seuraavasti:

- 1) ajoneuvon rekisteritunnuksen tai valmistenumeron perusteella tiedot ajoneuvosta ja sen verotuksesta, kiinnityksestä sekä ajoneu-

von omistajan, haltijan, käyttövastaavan ja liikennevakuutuksen ottajan nimestä sekä osoite- ja yhteystiedoista;

2) henkilötunnuksen perusteella ajokortti- luokasta ja ajokortin myöntämisaikakohdasta.

Tiedot voidaan lähettää myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti.

15 §

Julkisten tietojen luovuttaminen sähköisessä muodossa

Rekisteriin talletettuja henkilötietoja ja muita tietoja saa luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti:

8) Ahvenanmaan maakunnan tai Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen liittyneen valtion, jäljempänä ETA-valtio, rekisteriviranomaisille ajoneuvojen ja ajokorttien rekisteröintitehtävien, valvontatoimien ja luovuttamiseen liittyvien toimenpiteiden suorittamiseksi Ahvenanmaan maakunnassa ja kyseisissä valtioissa;

10) kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa tarkoitulle palvelun tuottajalle kuljettajan ammattipätevyyskorttien käsittelyä varten.

(Lisätään momenttiin uusi 11 kohta)

17 §

Salassa pidettävät tiedot ja niiden luovuttaminen

Rekisteriin talletetun salassa pidettävän tie-

von omistajan ja haltijan ja liikennevakuutuksen ottajan nimestä sekä osoite- ja yhteystiedoista;

2) henkilötunnuksen perusteella ajo-oikeuden laajuudesta, voimassaolosta ja alkamisesta eri luokissa, kuljettajan ammattipätevyyden voimassaolosta ja laajuudesta, ADR-ajoluvasta, taksinkuljettajan ajoluvasta ja niiden saamisen ajankohdasta.

Edellä 1 momentin 1 kohdan perusteella saadaan luovuttaa rajoitetusti myös tieto ajoneuvon entisestä omistajasta tai haltijasta.

Tiedot voidaan lähettää myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti.

15 §

Julkisten tietojen luovuttaminen sähköisessä muodossa

Rekisteriin talletettuja henkilötietoja ja muita tietoja saa luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti:

8) Ahvenanmaan maakunnan ja Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen liittyneen valtion, jäljempänä ETA-valtio, rekisteriviranomaisille ajoneuvojen, ajokorttien, piirturikorttien, ammattipätevyyskorttien ja ADR-ajolupien rekisteröintitehtävien, valvontatoimien ja luovuttamiseen liittyvien toimenpiteiden suorittamiseksi Ahvenanmaan maakunnassa ja kyseisissä valtioissa;

10) kuorma- ja linja auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa tarkoitulle palvelun tuottajalle kuljettajan ammattipätevyyskorttien käsittelyä varten;

11) korttien ja lupien valmistajalle ja toimittajalle valmistusta ja toimittamista varten.

17 §

Salassa pidettävät tiedot ja niiden luovuttaminen

Rekisteriin talletetun salassa pidettävän tie-

don saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa:

1) poliisille ja muulle esitutkintaviranomaiselle ja syyttäjälle rikoksen selvittämistä ja syytteenpanoa varten;

11) Ahvenanmaan maakunnan ja toisen ETA-valtion ajoneuvojen tai ajokorttien rekisteröintitehtäviä hoitavalle tai niihin liittyviä valvontatehtäviä hoitavalle viranomaiselle ajoneuvojen ja ajokorttien rekisteröintitehtävien, valvontatoimien ja luovuttamiseen liittyvien toimenpiteiden suorittamiseksi tarpeelliset tiedot;

14) ETA-valtion poliisiviranomaiselle ja muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, Euroopan yhteisön lainsäädännöstä tai Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista johtuvien velvoitteiden hoitamista varten.

(lisätään momenttiin uusi 15 ja 16 kohta)

tiedon saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa:

1) poliisille ja muulle esitutkintaviranomaiselle ja syyttäjälle rikoksen *esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten; henkilön valokuvan ja nimikirjoitusnäytteen saa luovuttaa henkilön tunnistamista varten;*

11) Ahvenanmaan maakunnan ja toisen ETA-valtion ajoneuvojen, ajokorttien, *piirturikorttien, kuljettajan ammattipätevyyskorttien, ADR-ajolupien* rekisteröintitehtäviä hoitavalle tai niihin liittyviä valvontatehtäviä hoitavalle viranomaiselle ajoneuvojen, ajokorttien, *piirturikorttien, kuljettajan ammattipätevyyskorttien ja ADR-ajolupien* rekisteröintitehtävien, valvontatoimien ja luovuttamiseen liittyvien toimenpiteiden suorittamiseksi tarpeelliset tiedot;

14) ETA-valtion poliisiviranomaiselle ja muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, Euroopan yhteisön lainsäädännöstä tai Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista johtuvien velvoitteiden hoitamista varten;

15) *Hätäkeskuslaitokselle sille säädetyin tehtävien hoitamista varten;*

16) *korttien ja lupien valmistajalle ja toimittajalle korttien ja lupien valmistusta ja toimittamista varten tarpeelliset tiedot.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

5.

Laki**alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain (439/2008) 1, 4, 5 ja 8—10 §, sellaisena kuin niistä on 8 § laissa 1318/2009, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Lain tarkoitus**Lain tarkoitus*

Tässä laissa säädetään mahdollisuudesta määrätä rattijuopumukseen syyllistyneelle ehdollinen ajokielto yhdistettynä ajo-oikeuden valvontaan (*valvottu ajo-oikeus*).

Tässä laissa säädetään mahdollisuudesta määrätä rattijuopumukseen syyllistyneelle ehdollinen ajokielto yhdistettynä ajo-oikeuden valvontaan (*valvottu ajo-oikeus*) ja *valvotun ajo-oikeuden toteuttamisesta*.

4 §

4 §

*Valvotun ajo-oikeuden määrääminen ja alkolukkoajokortti**Valvotun ajo-oikeuden määrääminen*

Valvottu ajo-oikeus määrätään tieliikennelain (267/1981) 79 a §:n 1 momentin mukaan. Ajo-oikeus alkaa alkolukkoerityisehdolla varustetun ajokortin (alkolukkoajokortti) luovuttamisesta. Alkolukkoajokortin myöntää valvottavan asuinpaikan poliisi. Alkolukkoajokortin luovuttamisen edellytyksenä on, että valvottava toimittaa poliisille todistuksen alkolukon asentamisesta, rekisteröintitodistuksen I osan, jonka mukaan ajoneuvo on alkolukon asentamisen jälkeen muutoskatsastettu, sekä todistuksen 6 §:ssä tarkoitettusta käynnistä.

Poliisin on tehtävä alkolukkoajokortin myöntämisestä merkintä ajoneuvoliikennerekisteriin.

Valvottavan on täytettävä valvottuun ajo-oikeuteen kuuluvat velvollisuudet. *Koetusajan päätyttyä valvottavan asuinpaikan poliisi-*

Valvottu ajo-oikeus määrätään *ajokorttilain (386/2011) 69 §:n* mukaan ja se alkaa kun, kun *ajokorttilain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu ajokortti, jossa on ehto alkolukon käytöstä, luovutetaan. Ajokortin myöntää poliisi. Ajokortin luovuttamisen edellytyksenä on, että valvottava toimittaa poliisille todistuksen alkolukon asentamisesta, rekisteröintitodistuksen I osan, jonka mukaan ajoneuvo on alkolukon asentamisen jälkeen muutoskatsastettu, sekä todistuksen 6 §:ssä tarkoitettusta käynnistä.*

Poliisin on tehtävä *ajokortin* myöntämisestä merkintä ajoneuvoliikennerekisteriin.

Valvottavan on täytettävä valvottuun ajo-oikeuteen kuuluvat velvollisuudet.

Voimassa oleva laki

sin on varmistettava, ettei tieliikennelain 79 a §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja tekoja tai laiminlyöntejä ole tapahtunut.

5 §

Valvotun ajo-oikeuden käyttäminen

Valvottavalla on ajo-oikeus vain *asuinpaik-*kansa poliisille ilmoitettuun ja ajoneuvoliikennerekisteriin merkittyihin ajoneuvoihin.

8 §

Käyttötietojen käsittely

Valvottavan on 60 päivän välein vietävä alkolukolla varustetut ajoneuvot alkolukon käyttötietojen purkamista varten alkolukon valmistajan valtuuttamalle ja Liikenteen turvallisuusvirastolle ilmoitetulle edustajalle.

Valvottavaa koskevat henkilötiedot ja alkolukon käyttötiedot ovat salassa pidettäviä ja ne on pidettävä erillään edustajan muista asiakasrekistereistä. Edustaja ja alkolukon valmistaja saavat käsitellä valvottavan henkilötietoja ja alkolukon käyttötietoja vain, jos tämän lain toimeenpano sitä edellyttää.

Käyttötietojen siirtämiseen Euroopan unionin ulkopuolella toimivalle alkolukon valmistajalle sovelletaan, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään henkilötietojen siirrosta Euroopan unionin ulkopuolelle.

Edustaja ja alkolukon valmistaja saavat säilyttää valvottavaa koskevia henkilötietoja ja alkolukon käyttötietoja enintään viisi vuotta niiden vastaanottamisesta, minkä jälkeen ne on hävitettävä.

5 §

Valvotun ajo-oikeuden käyttäminen

Valvottavalla on ajo-oikeus vain poliisille ilmoitettuun ja ajoneuvoliikennerekisteriin merkittyihin ajoneuvoihin. *Jos poliisi on ajokorttilain nojalla määrännyt valvottavan ajo-oikeuden voimassa pysyttämiseksi suoritettavaan kuljettajantutkinnon ajokokeeseen, ajokoe saadaan edellä olevan estämättä suorittaa sellaisella tutkintoajoneuvon vaatimukset täyttävällä ajoneuvolla, jossa ei ole alkolukkoa.*

8 §

Käyttötietojen käsittely

Valvottavan on 60 päivän välein vietävä alkolukolla varustetut ajoneuvot alkolukon käyttötietojen purkamista varten alkolukon valmistajan valtuuttamalle ja Liikenteen turvallisuusvirastolle ilmoitetulle edustajalle.

Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakia (523/1999). Valvottavaa koskevat henkilötiedot ja alkolukon käyttötiedot ovat salassa pidettäviä ja ne on pidettävä erillään edustajan muista asiakasrekistereistä. *Alkolukon valmistajan tai tämän edustajan on viipymättä ilmoitettava poliisille, jos 1 momentin vaatimus ajoneuvon viemisestä alkolukon käyttötietojen purkuun on laiminlyöty, alkolukko on asiakkaan pyynnöstä irrotettu ajoneuvosta tai jos käyttötietojen purkamisen yhteydessä on ilmennyt, että alkolukkoa on käsitelty sen asianmukaisen toiminnan häiritsemiseksi tai estämiseksi.* Edustaja ja alkolukon valmistaja saavat käsitellä valvottavan henkilötietoja ja alkolukon käyttötietoja vain, jos tämän lain toimeenpano sitä edellyttää. *Tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä hoitavaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.*

Käyttötietojen siirtämiseen Euroopan unionin ulkopuolella toimivalle alkolukon valmistajalle sovelletaan, mitä henkilötietolaissa

säädetään henkilötietojen siirrosta Euroopan unionin ulko-puolelle.

Edustaja ja alkolukon valmistaja saavat säilyttää valvottavaa koskevia henkilötietoja ja alkolukon käyttötietoja enintään viisi vuotta *valvotun ajo-oikeuden päättymisestä*, minkä jälkeen ne on hävitettävä.

9 §

Valvotun ajo-oikeuden peruuttaminen

Valvottu ajo-oikeus voidaan peruuttaa ja ehdollinen ajokielto määrätä pantavaksi täytäntöön tieliikennelain 79 §:n 3 momentissa ja 79 a §:n 2 momentissa säädetyn edellytyksin. Jos väliaikainen ajokielto perustuu tieliikennelain 76 §:n 1 momentin 5 tai 6 kohtaan, poliisin on ilmoitettava ajokiellosta syyttäjälle, jonka on viipymättä esitettävä valvotun ajo-oikeuden peruuttamista ja ehdollisen ajokiellon täytäntöönpanoa koskeva vaatimus tuomioistuimelle. Vaatimus esitetään sille tuomioistuimelle, jonka piirissä valvottava asuu tai pysyvästi oleskelee. Asia voidaan alioikeudessa käsitellä yhden tuomarin kokoonpanossa, ja virallisen syyttäjän tulee olla istunnossa läsnä. Asia voidaan käsitellä ja ratkaista valvottavan poissaolosta huolimatta. Jos oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 5 a luvun 1 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät, asia voidaan ratkaista myös pääkäsittelyä toimittamatta. Muuten menettelyyn sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa säädetään.

10 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta poliisin tämän lain nojalla tekemään päätökseen on voimassa, mitä tieliikennelain 106 a §:ssä säädetään.

9 §

Valvotun ajo-oikeuden peruuttaminen

Valvottu ajo-oikeus voidaan peruuttaa ja ehdollinen ajokielto määrätä pantavaksi täytäntöön *ajokorttilain 68 §:n 1 momentissa ja 69 §:n 2 momentissa* säädetyn edellytyksin. Jos väliaikainen ajokielto perustuu *ajokorttilain 70 §:n 1 momentin 5 tai 6 kohtaan*, poliisin on ilmoitettava ajokiellosta syyttäjälle, jonka on viipymättä esitettävä valvotun ajo-oikeuden peruuttamista ja ehdollisen ajokiellon täytäntöönpanoa koskeva vaatimus tuomioistuimelle. Vaatimus esitetään sille tuomioistuimelle, jonka piirissä valvottava asuu tai pysyvästi oleskelee. Asia voidaan alioikeudessa käsitellä yhden tuomarin kokoonpanossa, ja virallisen syyttäjän tulee olla istunnossa läsnä. Asia voidaan käsitellä ja ratkaista valvottavan poissaolosta huolimatta. Jos oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 5 a luvun 1 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät, asia voidaan ratkaista myös pääkäsittelyä toimittamatta. Muuten menettelyyn sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa säädetään.

10 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta poliisin tämän lain nojalla tekemään päätökseen on voimassa, mitä *ajokorttilain 95 §:n 1 momentissa* säädetään.

—
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .
—